

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

**Nerevidirani skraćeni odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine**

Zagreb, studeni 2018. godine

Sadržaj

	Stranica
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i prihvaćanje skraćenih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja	3
Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe:	4
Izvještaj o dobiti i gubitku	4
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	5
Izvještaj o financijskom položaju	6
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Izvještaj o promjenama na kapitalu i rezervama	8
Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke:	9
Izvještaj o dobiti i gubitku	9
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	10
Izvještaj o financijskom položaju	11
Izvještaj o novčanim tokovima	12
Izvještaj o promjenama na kapitalu i rezervama	13
Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja	14 - 116
Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO	117 - 120

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i prihvaćanje skraćenih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine

Potvrđujemo da su, prema našem najboljem saznanju, skraćeni odvojeni financijski izvještaji Hrvatske banke za obnovu i razvitak („Banka“ ili „HBOR“) i skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak („Grupa“) prikazani na stranicama od 4 do 120 sastavljeni uz primjenu Međunarodnog računovodstvenog standarda 34: „Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine“ primjenjivim za sastavljanje financijskih izvještaja za razdoblja tijekom godine te da daju cjelovit i istinit prikaz imovine, obveza, financijskog položaja, financijskog rezultata i novčanih tokova za izvještajno razdoblje.

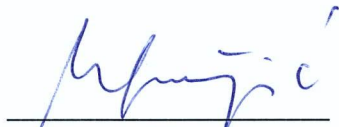
Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke i Grupe te sprečavanje i otkrivanje prijevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu; donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena; te pripremanje financijskih izvještaja temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka i Grupa nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usuglašavanje Nadzornom odboru skraćene financijske izvještaje koji uključuje odvojene i konsolidirane financijske izvještaje. Ukoliko se Nadzorni odbor suglasi sa skraćenim financijskim izvješćem time su ih utvrdili Uprava i Nadzorni odbor Banke.

Skraćeni odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji na stranicama 4 do 120 odobreni su od strane Uprave 23. studenoga 2018. godine što je potvrđeno potpisima u nastavku.

U ime i za HBOR

Marin Pranjić

**Direktor
Sektora računovodstva**

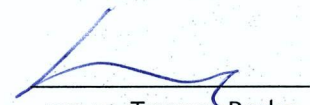
mr. sc. Vedran Jakšić

Izvršni direktor

mr. sc. Hrvoje Čuvalo

Član Uprave

mr. sc. Tamara Perko

Predsjednica Uprave

U Zagrebu, 23. studenoga 2018. godine

Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe

Izvještaj o dobiti i gubitku

za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2018.		2017.	
		Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9.	Kumulativ 1.1. - 30.9.	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9.	Kumulativ 1.1. - 30.9.
		000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Prihodi od kamata	6	182.109	563.143	209.356	661.197
Rashodi od kamata	7	(85.698)	(254.991)	(86.308)	(301.461)
Neto prihod od kamata		96.411	308.152	123.048	359.736
Prihodi od naknada		11.295	36.281	16.770	33.114
Rashodi od naknada		(1.174)	(3.319)	(914)	(2.591)
Neto prihod od naknada		10.121	32.962	15.856	30.523
Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti		(11.432)	6.957	(11.175)	(18.988)
Ostali prihodi		3.133	10.974	2.985	11.347
		98.233	359.045	130.714	382.618
Operativni troškovi	8	(50.391)	(125.881)	(36.150)	(114.179)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	9	(145.202)	(134.481)	(48.773)	(91.898)
Dobit prije oporezivanja		(97.360)	98.683	45.791	176.541
Porez na dobit		-	-	-	-
Dobit tekućeg razdoblja		(97.360)	98.683	45.791	176.541
Dobit za raspodjelu:					
Vlasniku Banke		(97.360)	98.683	45.791	176.541

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2018.		2017.	
	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna (97.360)	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna 98.683	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna 45.791	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna 176.541
Dobit tekućeg razdoblja				
Ostala sveobuhvatna dobit				
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:				
Odgođeni porez – usklađenje prethodnog razdoblja	-	(16)	-	-
Ukupno stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak	-	(16)	-	-
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:				
Povećanje fer vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.399	23.014	n/p	n/p
Smanjenje fer vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(6.156)	(22.674)	n/p	n/p
Povećanje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	n/p	n/p	20.624	42.387
Smanjenje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	n/p	n/p	(3.168)	(23.324)
Neto tečajne razlike po vlasničkim vrijednosnim papirima	154	(303)	307	(210)
Prijenos realizirane dobiti po imovini raspoloživoj za prodaju u izvještaj o dobiti i gubitku	n/p	n/p	(514)	(8.630)
Prijenos realiziranog gubitka po imovini raspoloživoj za prodaju u izvještaj o dobiti i gubitku	n/p	n/p	76	6.581
Umanjenje financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	280	1.435	n/p	n/p
Prijenos realizirane dobiti po imovini po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u izvještaj o dobiti i gubitku	(23.830)	(23.830)	n/p	n/p
Prijenos realiziranog gubitka po imovini po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u izvještaj o dobiti i gubitku	23.863	23.863	n/p	n/p
Odgođeni porez – ostala sveobuhvatna dobit	(32)	(45)	(115)	(140)
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	2.678	1.460	17.210	16.664
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	2.678	1.444	17.210	16.664
Ukupna sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	(94.682)	100.127	63.001	193.205
Ukupna sveobuhvatna dobit:				
Vlasniku Banke	(94.682)	100.127	63.001	193.205

*n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe
Izvještaj o financijskom položaju
na dan

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

		30.9.2018.	31.12.2017.
	Bilješka	000 kuna	000 kuna
Imovina			
Novčana sredstva i računi kod banaka	10	1.154.409	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	11	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	12	10.075.209	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	13	12.146.004	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	14	643.029	291
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	15	2.979.123	n/p
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	16	1.373	n/p
Imovina raspoloživa za prodaju	17	n/p	3.321.564
Imovina koja se drži do dospelja	18	n/p	1.399
Ulaganja u pridružena društva		-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina		51.230	53.557
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	19	25.034	16.697
Ostala imovina	20	15.612	29.471
Ukupna imovina		27.091.023	28.075.561
Obveze			
Obveze po depozitima		212.520	644.741
Obveze po kreditima	21	15.081.579	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	22	1.133.752	1.161.699
Ostale obveze	23	703.422	605.453
Ukupne obveze		17.131.273	17.799.774
Kapital i rezerve			
Osnivački kapital		7.059.632	7.009.632
Zadržana dobit i rezerve		2.717.118	2.996.968
Ostale rezerve		72.161	94.683
Dobit tekućeg razdoblja		98.683	162.201
		9.947.594	10.263.484
Garantni fond		12.156	12.303
Ukupni kapital i rezerve		9.959.750	10.275.787
Ukupne obveze i kapital i rezerve		27.091.023	28.075.561

*n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe
Izvještaj o novčanim tokovima
za razdoblje od 1.1. do 30.9.
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Poslovne aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		98.683	176.541
<i>Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti:</i>			
Amortizacija		4.806	5.742
Porez na dobit		-	140
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja		134.481	91.898
Obračunane kamate		(27.363)	(59.064)
Odgođene naknade		(24.131)	(9.560)
Ostale promjene po imovini po fer vrijednosti		9.410	(3.605)
<i>Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnog kapitala</i>		<i>195.886</i>	<i>202.092</i>
<i>Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima:</i>			
Neto smanjenje depozita kod drugih banaka, prije rezerviranja za očekivane gubitke		29.462	24.119
Neto smanjenje/(povećanje) kredita financijskim institucijama, prije rezerviranja za očekivane		890.056	(260.326)
Neto (povećanje) kredita ostalim korisnicima, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(252.051)	(588.756)
Neto gubitak/(dobitak) od aktivnosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku		29	(4)
Smanjenje diskonta po dugoročnim vrijednosnim papirima		2.771	3.234
Neto (povećanje)/smanjenje dugotrajne imovine namijenjene prodaji		(8.277)	212
Neto (povećanje) ostale imovine, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(9.428)	(4.476)
Neto povećanje/(smanjenje) depozita banaka i trgovačkih društava		(432.240)	797.940
Neto (smanjenje) ostalih obveza, prije rezerviranja		(68.180)	(74.455)
Neto novčana sredstva ostvarena u poslovnim aktivnostima		348.028	99.580
Ulagateljske aktivnosti			
Neto kupovina imovine raspoložive za prodaju		n/p	(1.239.643)
Prodaja imovine raspoložive za prodaju		n/p	1.320.401
Kupovina financijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku		(1.500)	n/p
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku		168.292	n/p
Kupovina financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(1.856.472)	n/p
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		1.372.138	n/p
Neto nabava nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine		(2.431)	(2.464)
Neto novčana sredstva (uporabljena)/ostvarena u ulagateljskim aktivnostima		(319.973)	78.294
Financijske aktivnosti			
Povećanje osnivačkog kapitala		50.000	25.000
Povećanje obveza po kreditima povlačenjem sredstava kredita		1.726.627	3.255.181
Smanjenje obveza po kreditima otplatom glavnice kredita		(1.890.555)	(1.195.372)
Smanjenje obveza za izdane dugoročne vrijednosne papire jednokratnom otplatom		-	(1.852.051)
Neto novčana sredstva (uporabljena)/ostvarena u financijskim aktivnostima		(113.928)	232.758
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente			
Neto tečajne razlike		(164.025)	(161.404)
Neto učinak		(164.025)	(161.404)
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(249.898)	249.228
Stanje na dan 1. siječnja, prije rezerviranja		1.404.538	494.325
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(249.898)	249.228
Stanje na dan 30. rujna, prije rezerviranja	10	1.154.640	743.553
Dopunski podaci – poslovne aktivnosti			
Plaćene kamate		252.010	354.581
Primljene kamate		453.373	532.638
<i>*n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9</i>			

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe
Izveštaj o promjenama na kapitalu i rezervama
za razdoblje 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Osnivački kapital 000 kuna	Zadržana dobit i rezerve 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Dobit tekućeg razdoblja 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	6.959.632	2.682.127	73.733	314.841	10.030.333
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	176.541	176.541
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	16.664	-	16.664
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	16.664	176.541	193.205
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	25.000	-	-	-	25.000
Prijenos dobiti iz 2016. godine u zadržanu dobit	-	314.841	-	(314.841)	-
Stanje 30. rujna 2017. godine	6.984.632	2.996.968	90.397	176.541	10.248.538
Stanje 31. prosinca 2017. godine	7.009.632	2.996.968	94.683	162.201	10.263.484
Učinak MSFI 9 na dan 1. siječnja 2018. godine	-	(469.974)	-	-	(469.974)
Rezervacije priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	-	-	4.288	-	4.288
Učinak reklasifikacije financijske imovine po MSFI 9 ¹	-	28.254	(28.254)	-	-
Ostala usklađenja	-	(331)	-	-	(331)
Stanje 1. siječnja 2018. godine	7.009.632	2.554.917	70.717	162.201	9.797.467
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	98.683	98.683
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	1.444	-	1.444
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	1.444	98.683	100.127
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	50.000	-	-	-	50.000
Prijenos dobiti iz 2017. godine u zadržanu dobit	-	162.201	-	(162.201)	-
Stanje 30. rujna 2018. godine	7.059.632	2.717.118	72.161	98.683	9.947.594

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

¹ Učinak reklasifikacije financijske imovine koja je po MRS-u 39 bila mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te reklasificirana po MSFI-ju 9 kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz Izveštaj o dobiti i gubiku, zbog čega je učinak sa Ostalih rezervi iskazan na Zadržanoj dobiti i rezervama.

Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke
Izvještaj o dobiti i gubitku
za razdoblje od 1.1. do 30.9.
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2018.		2017.	
		Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna
Prihodi od kamata	6	181.785	562.087	208.951	659.963
Rashodi od kamata	7	(85.698)	(254.991)	(86.308)	(301.461)
Neto prihod od kamata		96.087	307.096	122.643	358.502
Prihodi od naknada		10.809	34.674	16.305	31.365
Rashodi od naknada		(1.174)	(3.319)	(914)	(2.591)
Neto prihod od naknada		9.635	31.355	15.391	28.774
Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti		(11.488)	7.204	(11.304)	(18.878)
Ostali prihodi		1.384	5.958	1.308	6.278
		95.618	351.613	128.038	374.676
Operativni troškovi	8	(47.684)	(119.470)	(33.164)	(107.296)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	9	(145.155)	(134.431)	(48.719)	(91.869)
Dobit prije oporezivanja		(97.221)	97.712	46.155	175.511
Porez na dobit		-	-	-	-
Dobit tekućeg razdoblja		(97.221)	97.712	46.155	175.511
Dobit za raspodjelu:					
Vlasniku Banke		(97.221)	97.712	46.155	175.511

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2018.		2017.	
	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna
Dobit tekućeg razdoblja	(97.221)	97.712	46.155	175.511
Ostala sveobuhvatna dobit				
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:				
Povećanje fer financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.105	22.177	n/p	n/p
Smanjenje fer financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(6.047)	(22.092)	n/p	n/p
Prijenos realizirane dobiti po imovini po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u izvještaj o dobiti i gubitku	(23.830)	(23.830)	n/p	n/p
Prijenos realiziranog gubitka po imovini po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u izvještaj o dobiti i gubitku	23.863	23.863	n/p	n/p
Povećanje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	n/p	n/p	19.891	40.418
Smanjenje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	n/p	n/p	(3.079)	(22.135)
Neto tečajne razlike po vlasničkim vrijednosnim papirima	154	(303)	307	(210)
Prijenos realizirane dobiti po imovini raspoloživoj za prodaju u izvještaj o dobiti i gubitku	n/p	n/p	(514)	(8.629)
Prijenos realiziranog gubitka po imovini raspoloživoj za prodaju u izvještaj o dobiti i gubitku	n/p	n/p	76	6.575
Umanjenje financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	286	1.441	n/p	n/p
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	2.531	1.256	16.681	16.019
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	2.531	1.256	16.681	16.019
Ukupna sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	(94.690)	98.968	62.836	191.530
Ukupna sveobuhvatna dobit:				
Vlasniku Banke	(94.690)	98.968	62.836	191.530

*n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke
Izvještaj o financijskom položaju
na dan

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

		30.9.2018.	31.12.2017.
	Bilješka	000 kuna	000 kuna
Imovina			
Novčana sredstva i računi kod banaka	10	1.140.392	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	11	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	12	10.075.209	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	13	12.146.004	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	14	636.580	n/p
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	15	2.944.733	n/p
Imovina raspoloživa za prodaju	17	n/p	3.277.194
Ulaganja u ovisna društva		36.124	36.124
Ulaganja u pridružena društva		-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina		51.152	53.514
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	19	25.034	16.697
Ostala imovina	20	13.628	22.226
Ukupna imovina		27.068.856	28.055.803
Obveze			
Obveze po depozitima		212.520	644.741
Obveze po kreditima	21	15.081.579	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	22	1.133.752	1.161.699
Ostale obveze	23	689.014	592.651
Ukupne obveze		17.116.865	17.786.972
Kapital i rezerve			
Osnivački kapital		7.059.632	7.009.632
Zadržana dobit i rezerve		2.715.028	2.995.656
Ostale rezerve		67.463	90.457
Dobit tekućeg razdoblja		97.712	160.783
		9.939.835	10.256.528
Garantni fond		12.156	12.303
Ukupni kapital i rezerve		9.951.991	10.268.831
Ukupne obveze i kapital i rezerve		27.068.856	28.055.803

*n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke
Izvještaj o novčanim tokovima
za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2018. 000 kuna	2017. 000 kuna
Poslovne aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		97.712	175.511
<i>Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti:</i>			
Amortizacija		4.771	5.697
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja		134.431	91.869
Obračunane kamate		(27.618)	(59.177)
Odgođene naknade		(24.131)	(9.560)
Ostale promjene po imovini po fer vrijednosti		9.201	(3.929)
<i>Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnog kapitala</i>		<i>194.366</i>	<i>200.411</i>
<i>Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima:</i>			
Neto smanjenje depozita kod drugih banaka, prije rezerviranja za očekivane gubitke		29.462	24.119
Neto smanjenje/(povećanje) kredita financijskim institucijama, prije rezerviranja za očekivane gubitke		890.056	(260.326)
Neto (povećanje) kredita ostalim korisnicima, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(252.051)	(588.756)
Smanjenje diskonta po izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima		2.771	3.234
Neto (povećanje)/smanjenje dugotrajne imovine namijenjene prodaji		(8.277)	212
Neto (povećanje) ostale imovine, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(14.709)	(6.316)
Neto (smanjenje)/povećanje depozita banaka i trgovačkih društava		(432.240)	797.940
Neto (smanjenje) ostalih obveza, prije rezerviranja		(69.271)	(75.381)
Neto novčana sredstva ostvarena u poslovnim aktivnostima		340.107	95.137
Ulagateljske aktivnosti			
Neto kupovina imovine raspoložive za prodaju		n/p	(1.233.053)
Prodaja imovine raspoložive za prodaju		n/p	1.316.657
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku		168.292	n/p
Kupovina financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(1.856.472)	n/p
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		1.367.138	n/p
Neto nabava nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine		(2.361)	(2.454)
Neto novčana sredstva (uporabljena)/ostvarena u ulagateljskim aktivnostima		(323.403)	81.150
Financijske aktivnosti			
Povećanje osnivačkog kapitala		50.000	25.000
Povećanje obveza po kreditima povlačenjem sredstava kredita		1.726.627	3.255.181
Smanjenje obveza po kreditima otplatom glavnice kredita		(1.890.555)	(1.195.372)
Smanjenje obveza za izdane dugoročne vrijednosne papire jednokratnom otplatom		-	(1.852.051)
Neto novčana sredstva (uporabljena)/ostvarena u financijskim aktivnostima		(113.928)	232.758
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente			
Neto tečajne razlike		(164.157)	(161.552)
Neto učinak		(164.157)	(161.552)
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(261.381)	247.493
Stanje na dan 1. siječnja, prije rezerviranja		1.402.004	493.774
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(261.381)	247.493
Stanje na dan 30. rujna, prije rezerviranja	10	1.140.623	741.267
Dopunski podaci – poslovne aktivnosti			
Plaćene kamate		252.010	354.581
Primljene kamate		451.888	530.972
<i>*n/p = nije primjenjivo uslijed primjene MSFI-ja 9</i>			

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke
Izvještaj o promjenama na kapitalu i rezervama
za razdoblje 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Osnivački kapital 000 kuna	Zadržana dobit i rezerve 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Dobitak tekućeg razdoblja 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	6.959.632	2.682.131	70.317	313.525	10.025.605
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	175.511	175.511
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	16.019	-	16.019
Ukupna sveobuhvatna dobit			16.019	175.511	191.530
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	25.000	-	-	-	25.000
Prijenos dobiti iz 2016. godine u zadržanu dobit	-	313.525	-	(313.525)	-
Stanje 30. rujna 2017. godine	6.984.632	2.995.656	86.336	175.511	10.242.135
Stanje 31 prosinca 2017. godine	7.009.632	2.995.656	90.457	160.783	10.256.528
Učinak MSFI 9 na dan 1. siječnja 2018. godine	-	(469.658)	-	-	(469.658)
Rezervacije priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	-	-	3.997	-	3.997
Učinak reklasifikacije financijske imovine po MSFI 9 ²	-	28.247	(28.247)	-	-
Stanje 1. siječnja 2018. godine	7.009.632	2.554.245	66.207	160.783	9.790.867
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	97.712	97.712
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	1.256	-	1.256
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	1.256	97.712	98.968
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	50.000	-	-	-	50.000
Prijenos dobiti iz 2017. godine u zadržanu dobit	-	160.783	-	(160.783)	-
Stanje 30. rujna 2018. godine	7.059.632	2.715.028	67.463	97.712	9.939.835

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

² Učinak reklasifikacije financijske imovine koja je po MRS-u 39 bila mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te reklasificirana po MSFI-ju 9 kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz Izvještaj o dobiti i gubiku, zbog čega je učinak sa Ostalih rezervi iskazan na Zadržanoj dobiti i rezervama.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja

za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. Opći podaci

1.1. Grupa:

Hrvatska banka za obnovu i razvitak („HBOR“ ili „Banka“) je matično društvo Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak („Grupa“) koja posluje u Republici Hrvatskoj. Grupa obavlja u najvećem obimu bankarsko poslovanje, a u manjem osiguravateljske aktivnosti te procjenu kreditnih rizika. Ovi financijski izvještaji obuhvaćaju skraćene odvojene i konsolidirane financijske izvještaje Banke i Grupe („skraćeni financijski izvještaji“).

Sjedište Banke je u Zagrebu, Strossmayerov trg 9, Zagreb, Hrvatska.

Grupa je formirana tijekom 2010. godine, a ovisna društva Banke su Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. i Poslovni info servis d.o.o. koji čine Grupu Hrvatsko kreditno osiguranje („Grupa HKO“).

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je 100%-tni vlasnik HKO-a, koji je 100%-tni vlasnik Poslovnog info servisa d.o.o.

Sjedište Grupe HKO je u Zagrebu, Bednjanska 12.

Na dan 30. rujna 2018. godine Grupa ima 390 zaposlenika (30. rujna 2017. godine bilo je 383 zaposlenika) od čega su 2 novozaposlena i 5 zaposlenika na zamjeni za porodiljni dopust, dugotrajna bolovanja i povratak sa neplaćenog dopusta.

1.2. Banka:

Hrvatska banka za obnovu i razvitak („HBOR“ ili „Banka“) osnovana je 12. lipnja 1992. godine donošenjem Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu (HKBO). U prosincu 1995. godine, Banka mijenja naziv u Hrvatska banka za obnovu i razvitak. Osnivač i 100%-tni vlasnik HBOR-a je Republika Hrvatska.

Republika Hrvatska jamči za obveze Hrvatske banke za obnovu i razvitak bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave.

Odgovornost Republike Hrvatske kao jamca za obveze HBOR-a je solidarna i neograničena.

Zakonom o HBOR-u iz prosinca 2006. godine temeljni kapital HBOR-a utvrđen je u visini od 7 milijardi kuna čija se dinamika uplate za pojedinu godinu utvrđuje državnim proračunom.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. Opći podaci (nastavak)

1.2. Banka (nastavak):

Nadzorni odbor

Na dan sastavljanja ovih izvještaja Nadzorni odbor djeluje u sljedećem sastavu:

- dr. sc. Zdravko Marić, ministar financija – po položaju predsjednik Nadzornog odbora,
- Darko Horvat, ministar gospodarstva, poduzetništva i obrta – po položaju zamjenik predsjednika Nadzornog odbora,
- Predrag Štromar, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar graditeljstva i prostornoga uređenja,
- Tomislav Tolušić, potpredsjednik Vlade i ministar poljoprivrede,
- Gabrijela Žalac, ministrica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije,
- Gari Cappelli, ministar turizma,
- Luka Burilović, predsjednik Hrvatske gospodarske komore – po položaju član Nadzornog odbora,
- mr. sc. Boris Lalovac, zastupnik Hrvatskog sabora,
- Božica Makar, zastupnica Hrvatskog sabora,
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun, Hrvatski sabor.

Uprava

Na dan sastavljanja ovih izvještaja Uprava HBOR-a djeluje u sljedećem sastavu:

- mr. sc. Tamara Perko, predsjednica Uprave i
- mr. sc. Hrvoje Čuvalo, član Uprave.

Na dan 30. rujna 2018. godine HBOR ima 371 zaposlenika (30. rujna 2017. godine bilo je 366 zaposlenika) od čega je 5 zaposlenika na zamjeni za porodiljni dopust, dugotrajna bolovanja i povratak sa neplaćenog dopusta.

Revizorski odbor

Na dan sastavljanja ovih izvještaja Revizorski odbor djeluje u sastavu:

- prof. dr. sc. Lajoš Žager, redoviti profesor, Katedra za računovodstvo Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u svojstvu predsjednika Revizorskog odbora,
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun u Hrvatskom saboru, u svojstvu zamjenice predsjednika Revizorskog odbora,
- Aurora Volarević, direktorica Interne kontrole, revizije i rizika u Hrvatskom Telekomu d.d., u svojstvu članice Revizorskog odbora.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. Opći podaci (nastavak)

1.2. Banka (nastavak):

1.2.1. Djelatnost Banke:

Glavne poslovne djelatnosti Banke odnose se na:

- financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva,
- financiranje infrastrukture,
- poticanje izvoza,
- potporu razvitku malog i srednjeg poduzetništva,
- poticanje zaštite okoliša,
- kao i osiguranja izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika u ime i za račun Republike Hrvatske.

HBOR može obavljati i druge financijske poslove sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske ako ona ocijeni da je to u interesu Republike Hrvatske.

2. Temelj za sastavljanje financijskih izvještaja u tijeku godine

Skraćeni financijski izvještaji Banke i Grupe HBOR za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2018. godine sastavljeni su primjenom Međunarodnog računovodstvenog standarda 34 Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine.

Skraćeni financijski izvještaji za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2018. godine ne uključuju sve informacije i objave koje se zahtijevaju u godišnjim financijskim izvještajima i potrebno ih je čitati u kombinaciji s godišnjim financijskim izvještajima Grupe HBOR za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine, osim u vezi promjena u računovodstvu financijskih instrumenata koji proizlaze iz primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti. Primjena MSFI-ja 9 rezultirala je promjenama u računovodstvenim politikama vezanim uz klasifikaciju i mjerenje te umanjnje financijske imovine kao i prestanak priznavanja.

Promjene značajnih računovodstvenih politika opisane su u bilješci 4.1.

Skraćeni financijski izvještaji Grupe HBOR i HBOR-a pripremljeni su po načelu nastavka poslovanja.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

3. Značajne računovodstvene prosudbe i procjene

Prilikom pripreme financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima usvojenim od strane EU, posloводство donosi prosudbe, procjene i pretpostavke koje utječu na primjenu politika i iskazane iznose imovine i obveza, objavu potencijalnih i preuzetih obveza na datum izvještavanja, kao i iznose prihoda i rashoda za razdoblje. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na povijesnom iskustvu i raznim drugim čimbenicima za koje se smatra da su razumni u danim uvjetima i uz raspoložive informacije na datum izrade financijskih izvještaja, a koji zajedno čine osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koja nije lako utvrđiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena. Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utječe samo na to razdoblje, ili u razdoblju izmjene i budućim razdobljima ako izmjena utječe na tekuće i buduća razdoblja.

Značajne računovodstvene prosudbe i procjene bile su iste kao i one koje su opisane u zadnjim godišnjim financijskim izvještajima, osim novih značajnih prosudbi i ključnih izvora procjene nesigurnosti vezanih uz primjenu MSFI-ja 9, koji su opisani u bilješki 4.1.

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika

4.1. Računovodstvene politike

Grupa je od 1. siječnja 2018. godine primijenila Međunarodni standard financijskog izvještavanja (MSFI) 9 Financijski instrumenti i nije prepravila usporedne podatke za 2017. godinu, kako to dopušta standard. Prema navedenom, tekuće razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2018. godine temelji se na MSFI-ju 9, dok su rezultati za 2017. godinu i za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2017. godine temeljeni na Međunarodnom računovodstvenom standardu (MRS) 39, Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje te usporedni podaci za 2017. godinu nisu usporedivi s informacijama predloženim u 2018. godini.

Učinci primjene MSFI-ja 9 priznati na teret zadržane dobiti i rezervi na dan 1. siječnja 2018. godine za Grupu iznose 469,97 milijuna kuna, a za HBOR 469,66 milijuna kuna.

Detaljan opis promjena objavljen je u bilješkama 4.1.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti i 5. Prijelaz na MSFI 9 ovih skraćenih financijskih izvještaja.

Grupa je od 1. siječnja 2018. godine primijenila i Međunarodni standard financijskog izvještavanja 7R (revidiran zbog primjene MSFI-ja 9) u obujmu koji se zahtijeva pri sastavljanju skraćenih financijskih izvještaja sukladno MRS-u 34.

Ostale osnovne računovodstvene politike primijenjene pri sastavljanju skraćenih financijskih izvještaja jednake su kao i pri sastavljanju Godišnjih financijskih izvještaja na dan 31. prosinca 2017. godine koji su javno objavljeni na adresi: <http://www.hbor.hr>.

Iako ovisna društva, Grupa HKO, zbog nematerijalnosti, koristi pristup privremenog izuzeća od 1. siječnja 2018. godine do 1. siječnja 2021. godine, sukladno dopuni MSFI-ja 4 – primjena MSFI-ja 9 Financijski instrumenti s MSFI-jem 4 Ugovori o osiguranju, financijski izvještaji Grupe sastavljeni su uz punu primjenu MSFI-ja 9.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Računovodstvene politike (nastavak)

4.1.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti

I. Financijska imovina

Financijska imovina se početno priznaje po njezinoj fer vrijednosti, koja se, u slučaju financijske imovine koja se naknadno ne mjeri po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku, uvećava za transakcijske troškove koji se mogu izravno pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine. Ako se fer vrijednost financijske imovine razlikuje od transakcijske cijene, tako utvrđena razlika priznaje se u izvještaj o dobiti i gubitku.

Financijsku imovinu Grupe čine:

- gotovina u blagajni i novčana sredstva na transakcijskim računima,
- depoziti kod banaka,
- krediti,
- dužnički vrijednosni papiri,
- vlasnički vrijednosni papiri,
- udjeli u investicijskim fondovima,
- derivatna financijska imovina i
- ostala potraživanja.

a) Poslovni modeli

Sva financijska imovina, osim vlasničkih vrijednosnih papira koji spadaju u kategoriju ulaganja u pridružena i ovisna društva s iznad 20% glasačke moći ili kontrole, grupirana je u poslovne modele koji označavaju način zajedničkog upravljanja skupinom financijske imovine kao cjelinom radi ostvarenja određenog poslovnog cilja i definiraju način na koji se očekuje da će financijska imovina generirati novčane tokove.

Poslovni modeli Grupe su:

- Poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova – objedinjava svu financijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tijekom vijeka trajanja financijskog instrumenta.
Poslovni model radi naplate prolazi SPPI test (engl. Solely payments of principal and interest – u nastavku SPPI test), a u taj model alocirana je sljedeća financijska imovina:
 - o gotovina u blagajni i novčana sredstva na transakcijskim računima,
 - o depoziti kod banaka,
 - o krediti i obrnuti repo plasmani,
 - o ostala potraživanja,Kreditni rizik je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.
- Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja financijske imovine – objedinjava financijsku imovinu koja se drži s ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje financijske imovine.
U poslovni model radi naplate i prodaje alocirana je sljedeća financijska imovina:
 - o dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
 - o vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),
 - o udjeli u investicijskim fondovima (ne prolaze SPPI test),Rizik likvidnosti je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Računovodstvene politike (nastavak)

4.1.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti (nastavak)

I. Financijska imovina (nastavak)

a) Poslovni modeli (nastavak)

- Poslovni model unutar kojeg se financijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (ne prolazi SPPI test) – objedinjuje svu financijsku imovinu koja se ne drži u okviru prethodno navedena dva poslovna modela.
Financijskom imovinom u ovom poslovnom modelu upravlja se s ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine i ostvarenjem kratkoročnog profita.

b) SPPI test

Test obilježja ugovorenih novčanih tokova s aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice (engl. Solely payments of principal and interest – u nastavku SPPI test) jedan je od kriterija za klasifikaciju financijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se provodi s ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavicu odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike posudbe, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

SPPI test se provodi:

- za svaku financijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja financijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,
- za svaku financijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modele i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uvjeta kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne financijske imovine koja bi proizašla iz istih.

c) Klasifikacija financijske imovine

Sva financijska imovina klasificira se na temelju alokacije financijske imovine u poslovne modele i SPPI testa kao imovina koja se naknadno mjeri po:

1) amortiziranom trošku, ako su ispunjena oba uvjeta:

- financijska imovina je alocirana u poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i
- SPPI test je zadovoljen – za financijsku imovinu utvrđeni su novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

2) fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ako su ispunjena oba uvjeta:

- financijska imovina je alocirana u poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja financijske imovine i

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Računovodstvene politike (nastavak)

4.1.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti (nastavak)

I. Financijska imovina (nastavak)

c) Klasifikacija financijske imovine (nastavak)

- SPPI test je zadovoljen – za financijsku imovinu utvrđeni su novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

3) fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku

Financijska imovina se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku ako se naknadno ne mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznimno, za ulaganja u vlasničke instrumente koji bi se u protivnom mjerili po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku, pri početnom priznavanju postoji mogućnost neopozive opcije iskazivanja promjena fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. U tom slučaju rezerve priznate unutar ostale sveobuhvatne dobiti se nikada neće prenijeti u izvještaj o dobiti i gubitku, čak ni u slučaju prestanka priznavanja financijskog instrumenta (financijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit bez „recycling-a“). Banka je ovu mogućnost iskoristila na dio vlasničkih instrumenata.

d) Reklasifikacija financijske imovine

U slučaju promjene poslovnog modela upravljanja financijskom imovinom, reklasificirati će se sva financijska imovina na koju utječe reklasifikacija. Reklasifikacija će se obaviti prospektivno, od datuma reklasifikacije, odnosno od prvog dana idućeg obračunskog razdoblja, ne prepravljajući, pri tom, prethodno priznatu dobit, gubitke ni kamate.

e) Umanjenje vrijednosti

Umanjenje vrijednosti financijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku i imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Umanjenje vrijednosti provodi se tijekom obračunskih razdoblja i krajem godine na dan bilance, a efekti umanjenja vrijednosti iskazuju se po svakom plasmanu pojedinačno u izvještaju o financijskom položaju, ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i izvještaju o dobiti i gubitku.

Umanjenje vrijednosti se provodi primjenom općeg i pojednostavljenog pristupa.

Prema **općem pristupu** umanjenja vrijednosti, financijska imovina se pri inicijalnom priznavanju alokira u:

- 1. stupanj – financijska imovina bez značajno povećanog kreditnog rizika ili
- POCI imovinu kao financijsku imovinu koja je kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke, koja se alokira u 3. stupanj.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Računovodstvene politike (nastavak)

4.1.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti (nastavak)

I. Financijska imovina (nastavak)

e) Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Na sljedeće izvještajne datume sva financijska imovina, koja nije priznata kao POCl imovina, alocira se prema utvrđenom značajnom porastu kreditnog rizika i kriterijima kreditnog umanjenja u tri stupnja:

1. stupanj – u ovaj stupanj se raspoređuju financijski instrumenti klijenata niskog kreditnog rizika, a to su:
 - financijski instrumenti klijenta s investicijskim rejtingom vanjskih kreditnih rejting agencija
 - izloženosti prema Republici Hrvatskoj i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, HNB-u, Europskoj investicijskoj banci ili ostalim razvojnim bankama.

Financijski instrumenti klijenta ne smatraju se instrumentima niskog kreditnog rizika samo zbog vrijednosti instrumenata osiguranja jer se bez tog osiguranja ne smatraju instrumentima niskog kreditnog rizika.

Za financijske instrumente klijenata alociranih u ovaj stupanj, umanjenja vrijednosti se izračunavaju na skupnoj osnovi u visini dvanaestomjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka.

2. stupanj - u ovaj stupanj se raspoređuju financijski instrumenti klijenata značajnog porasta kreditnog rizika ili se individualno značajni klijent nalazi na Listi za pojačano praćenje (eng. watch list).

Za detaljnije objašnjenje molimo pogledati bilješku 26. Upravljanje rizicima.

Za financijske instrumente klijenata u 2. stupnju, rezervacije za umanjenje vrijednosti se izračunavaju na skupnoj osnovi u visini cijeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

3. stupanj – financijski instrumenti klijenta u statusu neispunjenja obveza (eng. default) – obuhvaća klijente kod kojih postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijskog instrumenta te kupljenu ili stvorenu kreditno umanjenu financijsku imovinu – POCl.

Financijska imovina koja je priznata kao POCl imovina ostaje alocirana u 3. stupnju do prestanka priznavanja.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka na skupnoj osnovi koristi se za klijente u 1. i 2. stupnju te za klijente u 3. stupnju koji pripadaju portfelju malih kredita (bruto iznos izloženosti jednak ili manji od 1.500 tisuća kuna), dok se individualna procjena obavlja za financijske instrumente klijenata u statusu neispunjenja obveza i za POCl imovinu.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Računovodstvene politike (nastavak)

4.1.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti (nastavak)

I. Financijska imovina (nastavak)

e) Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Pri mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka na skupnoj osnovi HBOR je definirao sljedeće homogene skupine na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika:

- financijske institucije,
- središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava,
- izravni korisnici – veliki,
- izravni korisnici – mali i srednji,
- izravni korisnici – mikro,
- izravni korisnici – stanovništvo,
- ostalo.

Za skupinu središnje države i lokalne i područne (regionalne) samouprave kod izračuna očekivanih kreditnih gubitaka – PD-jeva (eng. probability of default) korišten je rejting vanjskih kreditnih rejting agencija za RH prema ocjeni rejting agencije S&P te javno dostupni izvještaji kreditnih rejting agencija o povijesnim stopama statusa neispunjenja obveza (defaulta).

Procjena kreditnih gubitaka financijskih institucija obavlja se temeljem mapiranja rejtinga HBOR-a sa PD-jevima rejting agencije S&P, pri čemu je rejting Zagrebačke banke i PD Zagrebačke banke sidro (benchmark), obzirom da ta banka ima utvrđen rejting.

Za skupine izravnih kredita (veliki, mali i srednji, mikro, stanovništvo) i ostalo kod modeliranja PD-jeva korišten je pristup temeljen na migracijskim matricama – kretanje izloženosti između sljedećih rizičnih skupina:

- od 0 do 30 dana kašnjenja – 1. stupanj,
- od 31 do 90 dana kašnjenja – 2. stupanj,
- više od 90 dana kašnjenja i restrukturiranje – događaj statusa neispunjenja obveza - default.

Kreditni gubitak je razlika između svih ugovoreni novčanih tokova i svih novčanih tokova koji se očekuju od dužnika, diskontiranih na sadašnju vrijednost primjenom izvorne efektivne kamatne stope, ili, u slučaju POCI imovine, primjenom EKS usklađene za kreditni rizik.

Za financijsku imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku, umanjenje vrijednosti priznaje se kao trošak u izvještaju o dobiti i gubitku, a rezervacije za umanjenje vrijednosti umanjuju knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u izvještaju o financijskom položaju. Rezervacije za umanjenje vrijednosti smanjuju se ili ukidaju u slučaju smanjenja očekivanih kreditnih gubitaka ili zbog naplate potraživanja u izvještaju o financijskom položaju i istovremeno se priznaju kao prihod od ukidanja rezervacija ili prihod po naplati u izvještaju o dobiti i gubitku.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Računovodstvene politike (nastavak)

4.1.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti (nastavak)

I. Financijska imovina (nastavak)

e) Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Umanjenje financijske imovine klasificirane kao imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit obračunava se primjenom modela očekivanih kreditnih gubitaka na način da se rezervacije za umanjenje vrijednosti priznaju u računu dobiti i gubitka te u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i sukladno tome ne umanjuju knjigovodstveni iznos ove financijske imovine u izvještaju o financijskom položaju.

Dobit ili gubitak nastao promjenom fer vrijednosti ove financijske imovine priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a dobit ili gubitak od tečajnih razlika priznaje se u izvještaju o dobiti i gubitku.

Akumulirana dobit/gubitak priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificiraju se iz vlasničkog kapitala u izvještaj o dobiti i gubitku pri prestanku priznavanja imovine i predstavljaju reklasifikacijsko usklađenje, osim za vlasničke vrijednosnice klasificirane unutar financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kod kojih se rezerve priznate unutar ostale sveobuhvatne dobiti nikada neće prenijeti u izvještaj o dobiti i gubitku.

Financijska imovina koja je klasificirana kao imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku početno i naknadno se mjeri po utvrđenoj fer vrijednosti i ne podliježe umanjenju vrijednosti, već se fer vrijednost imovine utvrđuje sukladno internim aktima koji uređuju metode vrednovanja financijskih instrumenata, do prestanka priznavanja financijskog instrumenta.

Smanjenje ili povećanje fer vrijednosti ove financijske imovine evidentira se povećanjem ili smanjenjem njihove knjigovodstvene vrijednosti u izvještaju o financijskom položaju, a dobiti ili gubici nastali promjenom fer vrijednosti priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Pojednostavljeni pristup umanjenja vrijednosti može se primijeniti samo na potraživanja od kupaca ili ugovornu imovinu i potraživanja na temelju najma, te ostale nekamatne naknade i ovo umanjenje vrijednosti uvijek odgovara iznosu očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja instrumenta.

Pri inicijalnom priznavanju financijska imovina se alocira u 2. stupanj (sva financijska imovina koja nije kreditno umanjena pri inicijalnom priznavanju) ili 3. stupanj (sva POCl imovina).

Na sljedeće izvještajne datume sva financijska imovina, koja nije priznata kao POCl imovina, alocira se isključivo prema kriterijima kreditnog umanjenja u 2. i 3. stupanj.

Financijska imovina koja je priznata kao POCl imovina ostaje alocirana u 3. stupnju do prestanka priznavanja.

Detalji vezani uz metodologiju su navedeni u sklopu bilješke 26 Upravljanje rizicima.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Računovodstvene politike (nastavak)

4.1.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti (nastavak)

I. Financijska imovina (nastavak)

f) Modifikacija financijske imovine

Modifikacija financijske imovine je svaka izmjena ugovornih odredbi koja rezultira izmjenom ugovorenih novčanih tokova. U slučaju kada modifikacija nije značajna, izmjena ugovornih odredbi ne dovodi do prestanka priznavanja te financijske imovine, već se utvrđuje nova bruto knjigovodstvena vrijednost kao sadašnja vrijednost modificiranih ugovornih novčanih tokova diskontiranih izvornom EKS.

Pri tome se razlika između izvorne bruto knjigovodstvene vrijednosti prije modifikacije i bruto knjigovodstvene vrijednosti utvrđene temeljem modificiranih novčanih tokova nakon modifikacije priznaje u izvještaju o dobiti i gubitku kao modifikacijski dobitak ili gubitak.

U slučaju kada je modifikacija financijske imovine značajna, financijska imovina se prije modifikacije prestaje priznavati te se modificirana financijska imovina ponovno priznaje kao „nova“ financijska imovina i utvrđuje se nova EKS. Datumom početnog priznavanja smatra se datum izmjene ugovornih odredbi.

Umanjenje vrijednosti na ponovno priznatu financijsku imovinu priznaje se u iznosu očekivanih kreditnih gubitaka u dvanaestomjesečnom razdoblju (1. stupanj) dok se ne ispune uvjeti za prelazak u 2. stupanj. Ukoliko se utvrdi da je modificirana financijska imovina pri početnom priznavanju umanjena za kreditne gubitke, u tom slučaju financijska imovina se priznaje kao kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke (POCI imovina) te se utvrđuje EKS usklađena za kreditni rizik.

g) Kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke (POCI imovina)

POCI imovina je financijska imovina kod koje pri početnom priznavanju postoje objektivni dokazi o umanjenju za kreditne gubitke, zato što je kreditni rizik stvorene, odnosno izdane imovine vrlo visok ili je, u slučaju kupnje, ista nabavljena s velikim diskontom.

Pri početnom priznavanju se očekivani kreditni gubici uključuju u fer vrijednost POCI imovine pa su rezervacije za umanjenje vrijednosti jednake nuli.

Na datum izvještavanja kao rezervacije za umanjenje vrijednosti POCI imovine priznaju se samo kumulativne promjene očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja do kojih dođe nakon početnog priznavanja POCI imovine.

Kod ove imovine se, za potrebe izračuna umanjenja vrijednosti, uvijek priznaju očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja imovine.

POCI imovina ostaje alocirana u 3. stupnju do prestanka priznavanja.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Računovodstvene politike (nastavak)

4.1.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti (nastavak)

I. Financijska imovina (nastavak)

h) Prihodi od kamata

Prihod od kamata za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku se obračunava metodom EKS te se prihod od kamata u izvještaju o dobiti i gubitku raspoređuje i priznaje tijekom određenog razdoblja, a odnosi se na sav kamatni prihod financijskog instrumenta, uključujući prihod od redovne kamate, subvencionirane kamate i svih kamatnih naknada financijskog instrumenta koje su sastavni element izračuna EKS-a.

Prihod od kamata priznaje se ovisno o stupnju kreditnog rizika financijskog instrumenta te se za financijsku imovinu raspoređenu u 1. i 2. stupanj – pri obračunu prihoda od kamata primjenjuje EKS na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine, a za financijsku imovinu raspoređenu u 3. stupanj, pri obračunu prihoda od kamata primjenjuje se EKS na amortizirani trošak financijske imovine. U slučaju smanjenja kreditnog rizika i vraćanja financijske imovine iz 3. stupnja u 2. stupanj, u sljedećim izvještajnim razdobljima na obračun prihoda od kamata opet se primjenjuje EKS na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine.

Za kupljenu ili stvorenu financijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke – POCI imovinu (engl. purchased or originated credit-impaired financial assets) se pri obračunu prihoda od kamata primjenjuje EKS usklađena za kreditni rizik na amortizirani trošak POCI imovine.

4.2. Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primijenjeni u pripremi ovih financijskih izvještaja

Brojni novi standardi i dodaci standardima su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju nakon 1. siječnja 2018. i ranije primjena je dopuštena; međutim, Grupa ih nije ranije usvojila prilikom pripreme ovih financijskih izvještaja. Grupa smatra da novi standardi i dodaci standardima neće imati značajan utjecaj na konsolidirane i odvojene financijske izvještaje.

Grupa procjenjuje i kvantificira potencijalne učinke primjene MSFI-ja 16 Najmovi od 1. siječnja 2019. godine koji će se objaviti u Godišnjim financijskim izvještajima Grupe HBOR za 2018. godinu.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

5. Prijelaz na MSFI 9

U nastavku se prikazuje utjecaj usvajanja MSFI 9 na Izvještaj o financijskom položaju i Zadržanu dobit i rezerve Grupe i Banke na 1. siječnja 2018. godine, uključujući učinak zamjene računovodstvenih gubitaka po MRS-u 39 s očekivanim kreditnim gubicima po MSFI-ju 9.

Grupa	MRS 39		Reklasifikacija 000 kuna	Ponovno mjerenje				MSFI 9	
	Klasifikacija financijske imovine	Iznos 000 kuna		Očekivani kreditni gubitak 000 kuna	Rezervacije priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 000 kuna	Ostalo ³ 000 kuna	Učinak svođenja na fer vrijednost 000 kuna	Iznos 000 kuna	Klasifikacija financijske imovine
Financijska imovina									
Novčana sredstva i računi kod banaka	Z i P ⁴	1.403.664	-	817	-	-	-	1.404.481	AT ⁵
Depoziti kod drugih banaka	Z i P	29.138	-	202	-	-	-	29.340	AT
Kreditni financijskim institucijama	Z i P	10.836.141	-	106.906	-	943	-	10.943.990	AT
Kreditni ostalim korisnicima	Z i P	12.383.623	(3.840)	(717.902)	-	135.001	(176)	11.796.706	AT
<i>Na poziciju: Financijska imovina po FVIDG⁶</i>	A	-	(3.840)	-	-	-	(176)	-	
Ostala imovina	Z i P	19.297	-	(6.664)	-	-	-	12.633	AT
Imovina koja se drži do dospelosti	Z i P	1.399	(1.399)	-	-	-	-	-	
<i>Na poziciju: Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku</i>	B	-	(1.399)	-	-	-	-	-	
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku		-	1.399	(2)	-	-	-	1.397	AT
	Z i P	24.673.262	(3.840)	(616.643)	-	135.944	(176)	24.188.547	AT
Imovina raspoloživa za prodaju	IRP	3.321.564	(3.321.564)	-	-	-	-	-	n/p
<i>Na poziciju: Financijska imovina po FVOSD⁷</i>	C	-	(2.508.833)	-	-	-	-	-	
<i>Na poziciju: Financijska imovina po FVIDG</i>	D	-	(812.731)	-	-	-	-	-	
	IRP	3.321.564	(3.321.564)	-	-	-	-	-	n/p
Financijska imovina po FVOSD	n/p	-	-	-	-	-	-	2.508.833	FVOSD
<i>Sa pozicije: IRP⁸</i>	E	-	2.508.833	-	-	-	-	-	
	n/p	-	2.508.833	-	-	-	-	2.508.833	FVOSD
Financijska imovina po FVIDG	FVIDG/n/p	291	-	-	-	-	-	291	FVIDG
<i>Sa pozicije: IRP</i>	F	-	812.731	-	-	-	-	812.731	
<i>Sa pozicije: Kreditni ostalim korisnicima</i>	G	-	3.840	-	-	-	176	4.016	
	FVIDG/n/p	291	816.571	-	-	-	176	817.038	FVIDG
Ukupna imovina		27.995.117	-	(616.643)	-	135.944	-	27.514.418	
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	H	(64.360)	-	15.013	-	-	-	(49.347)	
Ostale rezerve		(94.683)	28.254	-	(4.288) ⁹	-	-	(70.717)	
<i>Na poziciju: Zadržana dobit i rezerve</i>	I	-	28.254 ¹⁰	-	-	-	-	-	
<i>Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka u zadržanu dobit</i>	J	-	-	(4.288)	-	-	-	-	
Učinak MSFI-ja 9 na Zadržanu dobit i rezerve	K	-	-	(605.918)	(4.288)	135.944	-	-	

³ Ostalo se odnosi na donos isključenih kamata i naknada iz izvanbilančne evidencije netirano s prijenosom glavnice kredita na poziciju financijske imovine po fer vrijednosti kroz IDG.

⁴ Z i P: Zajmovi i potraživanja

⁵ AT: Amortizirani trošak

⁶ FVIDG: Fer vrijednost kroz izvještaj o dobiti i gubitku

⁷ FVOSD: Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

⁸ IRP: Imovina raspoloživa za prodaju

⁹ Rezervacija financijske imovine klasificirane kao imovine koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u izvještaju o financijskom položaju, već se priznaje na računima ostale sveobuhvatne dobiti.

¹⁰ Učinak svođenja na fer vrijednost financijske imovine koja je po MRS-u 39 bila mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te reklasificirana po MSFI-ju 9 kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz Izvještaj o dobiti i gubitku, zbog čega je učinak sa Ostalih rezervi iskazan na Zadržanoj dobiti i rezervama.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

5. Prijelaz na MSFI 9 (nastavak)

Banka	MRS 39		Reklasifikacija 000 kuna	Očekivani kreditni gubitak 000 kuna	Ponovno mjerenje			MSFI 9	
	Klasifikacija financijske imovine	Iznos 000 kuna			Rezervacije priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 000 kuna	Ostalo ¹¹ 000 kuna	Učinak svođenja na fer vrijednost 000 kuna	Iznos 000 kuna	Klasifikacija financijske imovine
Financijska imovina									
Novčana sredstva i računi kod	Z i P ¹²	1.401.130	-	817	-	-	-	1.401.947	AT ¹³
Depoziti kod drugih banaka	Z i P	29.138	-	202	-	-	-	29.340	AT
Kreditni financijskim institucijama	Z i P	10.836.141	-	106.906	-	943	-	10.943.990	AT
Kreditni ostalim korisnicima	Z i P	12.383.623	(3.840)	(717.902)	-	135.001	(176)	11.796.706	AT
<i>Na poziciju: Financijska imovina po FVIDG¹⁴</i>	<i>A</i>	-	<i>(3.840)</i>	-	-	-	<i>(176)</i>	-	
Ostala imovina	Z i P	12.282	-	(6.641)	-	-	-	5.641	AT
	Z i P	24.662.314	(3.840)	(616.618)	-	135.944	(176)	24.177.624	AT
Imovina raspoloživa za prodaju	IRP	3.277.194	(3.277.194)	-	-	-	-	-	n/p
<i>Na poziciju: Financijska imovina po FVOSD¹⁵</i>	<i>C</i>	-	<i>(2.469.160)</i>	-	-	-	-	-	
<i>Na poziciju: Financijska imovina po FVIDG</i>	<i>D</i>	-	<i>(808.034)</i>	-	-	-	-	-	
	IRP	3.277.194	(3.277.194)	-	-	-	-	-	n/p
Financijska imovina po FVOSD	n/p	-	-	-	-	-	-	2.469.160	FVOSD
<i>Sa pozicije: IRP¹⁶</i>	<i>E</i>	-	<i>2.469.160</i>	-	-	-	-	-	
	n/p	-	2.469.160	-	-	-	-	2.469.160	FVOSD
Financijska imovina po FVIDG	n/p	-	-	-	-	-	-	812.050	FVIDG
<i>Sa pozicije: IRP</i>	<i>F</i>	-	<i>808.034</i>	-	-	-	-	<i>808.034</i>	
<i>Sa pozicije: Kreditni ostalim korisnicima</i>	<i>G</i>	-	<i>3.840</i>	-	-	-	<i>176</i>	<i>4.016</i>	
	n/p	-	811.874	-	-	-	176	812.050	FVIDG
Ukupna imovina		27.939.508	-	(616.618)	-	135.944	-	27.458.834	
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	<i>H</i>	(64.360)	-	15.013	-	-	-	(49.347)	
Ostale rezerve		(90.457)	28.247	-	(3.997) ¹⁷	-	-	(66.207)	
<i>Na poziciju: Zadržana dobit i rezerve</i>	<i>I</i>	-	<i>28.247¹⁸</i>	-	-	-	-	-	
<i>Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka u zadržanu dobit</i>	<i>J</i>	-	-	<i>(3.997)</i>	-	-	-	-	
Učinak MSFI-ja 9 na Zadržanu dobit i rezerve	K	-	-	(605.602)	(3.997)	135.944	-	-	

¹¹ Ostalo se odnosi na donos isključenih kamata i naknada iz izvanbilančne evidencije netirano s prijenosom glavnice kredita na poziciju financijske imovine po fer vrijednosti kroz IDG.

¹² Z i P: Zajmovi i potraživanja

¹³ AT: Amortizirani trošak

¹⁴ FVIDG: Fer vrijednost kroz izvještaj o dobiti i gubitku

¹⁵ FVOSD: Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

¹⁶ IRP: Imovina raspoloživa za prodaju

¹⁷ Rezervacija financijske imovine klasificirane kao imovine koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u izvještaju o financijskom položaju, već se priznaje na računima ostale sveobuhvatne dobiti.

¹⁸ Učinak svođenja na fer vrijednost financijske imovine koja je po MRS-u 39 bila mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te reklasificirana po MSFI-ju 9 kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz Izvještaj o dobiti i gubitku, zbog čega je učinak sa Ostalih rezervi iskazan na Zadržanoj dobiti i rezervama.

**Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)**

5. Prijelaz na MSFI 9 (nastavak)

- A** Od 1. siječnja 2018. Grupa je utvrdila da mezzanine krediti, koji su kompleksno strukturirani proizvodi, ne ispunjavaju kriterij SPPI testa. Stoga je reklasificirala te kredite, koji su prethodno po MRS-u 39 mjereni po amortiziranom trošku, na financijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku.
Na dan 31.12.2017. godine neto vrijednost ovih kredita za Grupu i Banku iznosila je 3.840 tisuća kuna, a na dan 1.1.2018. godine procijenjena je fer vrijednost u visini od 4.016 tisuća kuna te je učinak procjene u visini od 176 tisuća kuna iskazan u zadržanoj dobiti i rezervama.
- B** Od 1. siječnja 2018. godine Grupa je utvrdila da se Imovinom koja se drži do dospijea upravlja unutar poslovnog modela prikupljanja ugovornih novčanih tokova i mjere se po amortiziranom trošku kao i po MRS-u 39. Sukladno tome, Grupa je ove instrumente klasificirala kao Dužničke vrijednosne papire po amortiziranom trošku te na dan 1. siječnja 2018. godine vrijednost ovih instrumenata za Grupu iznosi 1.397 tisuća kuna i za Banku 0 tisuća kuna.
- C** Od 1. siječnja 2018. godine Grupa je utvrdila da se, osim malog dijela, kako je opisano pod D, financijskim instrumentima koji su kao rezerva likvidnosti prethodno klasificirani u portfelj imovine raspoložive za prodaju, upravlja unutar poslovnog modela prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje financijske imovine. Sukladno tome, Grupa je ove instrumente klasificirala kao financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Na dan 1. siječnja 2018. godine vrijednosti ovih instrumenata za Grupu iznosi 2.508.833 tisuća kuna, a za Banku 2.469.161 tisuća kuna.
Ova kategorija uključuje i vlasničke vrijednosne papire (dionice trgovačkih društava) koje Grupa nema namjeru prodavati i na koje se primjenjuje neopoziva opcija naknadnog mjerenja fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit bez recikliranja. Vrijednost ovih instrumenata na dan 1. siječnja 2018. godine za Grupu i Banku iznosi 25.462 tisuća kuna.
- D** Od 1. siječnja 2018. godine Grupa je klasificirala dio svojih vlasničkih instrumenata u iznosu od 19.112 tisuća kuna kao financijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku jer se ista ne mjeri po amortiziranom trošku niti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Nadalje, u ovu imovinu su klasificirana ulaganja u investicijske fondove (obvezno po MSFI-ju 9) u visini od 793.619 tisuća kuna za Grupu i 788.921 tisuća kuna za Banku.
Navedena financijska imovina je prethodno bila klasificirana u imovinu raspoloživu za prodaju te su dobiti ili gubici od svođenja na fer vrijednost za ulaganja u investicijske fondove prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.
Pri reklasifikaciji ove imovine, kumulativni dobiti/gubici u visini od 28.254 tisuća kuna za Grupu i 28.247 tisuća kuna za Banku, prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, reklasificirani su iz ostalih rezervi u zadržanu dobit i rezerve.
- E** Opisano pod C
- F** Opisano pod D
- G** Opisano pod A
- H** Od 1. siječnja 2018. godine učinak izračuna rezerviranja po MSFI-ju 9 po preuzetim obvezama po kreditima iznosi 15.013 tisuća kuna.
- I** Opisano pod D
- J** Umanjenje Dužničkih vrijednosnih papira koji su raspoređeni u Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit obračunava se na način da se rezervacije za umanjene vrijednosti priznaju na računima ostale sveobuhvatne dobiti i ne umanjuju knjigovodstveni iznos ove financijske imovine u izvještaju o financijskom položaju. Na dan 1. siječnja 2018. godine za Grupu iznose 4.288 tisuća kuna, a za Banku iznose 3.997 tisuća kuna.
- K** Ukupan učinak očekivanih kreditnih gubitaka po MSFI-ju 9 zbog ponovnog mjerenja za Grupu iznosi 469.974 tisuće kuna, a za Banku iznosi 469.658 tisuća kuna, a učinak reklasifikacije financijskih instrumenata, zbog čega su kumulativni dobiti/gubici, prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, reklasificirani iz vlasničkog kapitala u zadržanu dobit i rezerve, iznosi 28.254 tisuća kuna za Grupu i 28.247 tisuća kuna za Banku.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

6. Prihodi od kamata

Prihodi od kamata po korisnicima:

	2018.		2017.		2018.		2017.	
	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ
	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Javni sektor	23.492	79.648	27.889	83.267	23.168	78.592	27.484	82.033
Državna trgovačka društva	7.839	24.124	15.051	41.036	7.839	24.124	15.051	41.036
Strane pravne osobe	8.789	18.219	3.025	9.534	8.789	18.219	3.025	9.534
Domaća trgovačka društva	85.427	254.710	86.206	272.668	85.427	254.710	86.206	272.668
Domaće financijske institucije	48.039	158.292	61.449	187.271	48.039	158.292	61.449	187.271
Inozemne financijske institucije	23	430	226	399	23	430	226	399
Zatezne kamate	1.767	7.447	3.993	8.150	1.767	7.447	3.993	8.150
Ostalo	6.733	20.273	11.517	58.872	6.733	20.273	11.517	58.872
	182.109	563.143	209.356	661.197	181.785	562.087	208.951	659.963

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

6. Prihodi od kamata (nastavak)

Prihodi od kamata po vrstama plasmana:

	2018.		2017.		2018.		2017.	
	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna
Kamate po kreditima								
- financijskim institucijama	48.249	158.735	61.206	189.595	48.249	158.735	61.206	189.595
- ostalim korisnicima	125.692	378.581	138.144	440.147	125.692	378.581	138.144	440.147
	173.941	537.316	199.350	629.742	173.941	537.316	199.350	629.742
Plasmani u vrijednosne papire	8.144	25.389	9.777	31.047	7.820	24.333	9.372	29.813
- obveznice Republike Hrvatske	7.460	22.535	7.809	23.589	7.147	21.513	7.433	22.455
- obveznice trgovačkih društava	28	85	46	151	17	51	17	51
- trezorski zapisi Ministarstva financija	656	2.769	1.922	7.307	656	2.769	1.922	7.307
Depoziti	24	438	229	408	24	438	229	408
	182.109	563.143	209.356	661.197	181.785	562.087	208.951	659.963

Razlika između prihoda od kamata i primljenog odnosno naplaćenog iznosa kamatnih prihoda (vidjeti Izvještaj o novčanim tokovima) najvećim se dijelom odnosi na prihode s osnova subvencionirane kamatne stope čiji se tok novca bilježi u trenutku uplate. Diskontirani iznos subvencionirane kamate za krajnjeg korisnika iskazan je kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda i priznaje se u izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti na vremenskoj osnovi tijekom razdoblja otplate kredita. Prihod od subvencionirane kamate za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine iznosi 54.366 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2017. godine: 76.607 tisuća kuna).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

7. Rashodi od kamata

Rashodi od kamata prema primateljima:

	2018.		Grupa 2017.		2018.		Banka 2017.	
	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ
	1.7. - 30.9. 000 kuna	1.1. - 30.9. 000 kuna	1.7. - 30.9. 000 kuna	1.1. - 30.9. 000 kuna	1.7. - 30.9. 000 kuna	1.1. - 30.9. 000 kuna	1.7. - 30.9. 000 kuna	1.1. - 30.9. 000 kuna
Domaće financijske institucije	1.618	2.878	614	2.083	1.618	2.878	614	2.083
Inozemne financijske institucije	84.080	252.113	85.694	299.378	84.080	252.113	85.694	299.378
	85.698	254.991	86.308	301.461	85.698	254.991	86.308	301.461

Rashodi od kamata prema vrstama obveza:

	2018.		Grupa 2017.		2018.		Banka 2017.	
	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ
	1.7. - 30.9. 000 kuna	1.1. - 30.9. 000 kuna	1.7. - 30.9. 000 kuna	1.1. - 30.9. 000 kuna	1.7. - 30.9. 000 kuna	1.1. - 30.9. 000 kuna	1.7. - 30.9. 000 kuna	1.1. - 30.9. 000 kuna
Obveze po kreditima	67.873	202.261	67.813	205.106	67.873	202.261	67.813	205.106
Dužnički vrijednosni papiri	17.764	52.656	17.765	95.364	17.764	52.656	17.765	95.364
Depoziti	61	74	730	991	61	74	730	991
	85.698	254.991	86.308	301.461	85.698	254.991	86.308	301.461

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

8. Operativni troškovi

Operativni troškovi mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.		Grupa 2017.		2018.		Banka 2017.	
	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna
Opći i administrativni troškovi:								
Troškovi osoblja	24.573	69.971	22.448	68.070	23.690	67.492	21.561	65.494
Amortizacija	1.486	4.806	1.786	5.742	1.473	4.771	1.771	5.697
Troškovi administracije	2.609	12.262	2.141	8.789	2.571	12.089	2.064	8.536
Utrošeni materijal i usluge	8.426	21.313	7.028	22.233	7.801	19.959	6.551	20.802
	37.094	108.352	33.403	104.834	35.535	104.311	31.947	100.529
Ostali troškovi:								
Troškovi reobračuna	11.297	13.576	276	4.671	11.297	13.576	276	4.671
Ostali rashodi	2.000	3.953	2.471	4.674	852	1.583	941	2.096
	13.297	17.529	2.747	9.345	12.149	15.159	1.217	6.767
	50.391	125.881	36.150	114.179	47.684	119.470	33.164	107.296

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

8. Operativni troškovi (nastavak)

Iskazani ostali rashodi Grupe sadrže promjene tehničkih pričuva:

	Grupa				Banka			
	2018.		2017.		2018.		2017.	
	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ
	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Promjena pričuva za štete	966	1.561	2.944	3.743	-	-	-	-
Promjena pričuva za štete, udio reosiguranje	(474)	(728)	(1.629)	(1.894)	-	-	-	-
Troškovi osiguravateljne djelatnosti	492	833	1.315	1.849	-	-	-	-

Pričuve šteta se sastoje od prijavljenih i neprijavljenih šteta u podjednakim iznosima, što je značajno različita struktura u smislu udjela pojedinih vrsta šteta. Razlog leži u jednoj velikoj prijavljenoj šteti koja se isplaćuje u listopadu 2018. Korištena je Bornhuetter-Ferguson metoda za bruto iznos pričuve. Udio reosiguranja određen je u skladu s važećim uvjetima ugovora o reosiguranju. Uslijed toga došlo je do smanjenja ove pričuve u bruto iznosu kao i u udjelu reosiguranja u odnosu na isti obračunski datum prethodne godine.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

9. Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja

Rezerviranja za gubitke po plasmanima mogu se prikazati kako slijedi:

Bilješka	2018.		2017.		2018.		2017.		
	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	
	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	
Rezerviranja za gubitke po računima kod banaka	10	197	188	1.769	557	197	188	1.769	557
Rezerviranja za gubitke po depozitima kod drugih banaka	11	(6)	(146)	(18)	(247)	(6)	(146)	(18)	(247)
Rezerviranja za gubitke po kreditima financijskim institucijama	12	(208)	(14.708)	(40.725)	(98.079)	(208)	(14.708)	(40.725)	(98.079)
Rezerviranja za gubitke po kreditima ostalim korisnicima	13	34.574	(94.570)	83.463	201.224	34.574	(94.570)	83.463	201.224
Modifikacijski (dobitak)/ gubitak kod financijskih institucija	12	(18)	2.206	n/p	n/p	(18)	2.206	n/p	n/p
Modifikacijski (dobitak)/gubitak kod ostalih korisnika	13	26	(1.018)	n/p	n/p	26	(1.018)	n/p	n/p
POCI imovina – umanjenje pri početnom priznavanju	13	19.019	43.816	n/p	n/p	19.019	43.816	n/p	n/p
Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine namijenjene prodaji	19	(10)	(60)	(15)	(27)	(10)	(60)	(15)	(27)
Rezerviranja za gubitke financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	15	271	1.453	n/p	n/p	277	1.459	n/p	n/p
Rezerviranja za gubitke po ostaloj imovini	20	4.830	16.684	61	593	4.778	16.618	7	490
Ukupno povećanje/(smanjenje) rezerviranja za gubitke po stavkama imovine		58.675	(46.155)	44.535	104.021	58.629	(46.215)	44.481	103.918
Rezerviranja za gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	23	86.335	197.622	1.074	(7.336)	86.335	197.622	1.074	(7.336)
Rezerviranja za ostale obveze	23	192	(16.986)	3.164	(4.787)	191	(16.976)	3.164	(4.713)
Ukupno povećanje/(smanjenje) rezerviranja za gubitke po garancijama i preuzetim obvezama i ostalim obvezama		86.527	180.636	4.238	(12.123)	86.526	180.646	4.238	(12.049)
Ukupno povećanje/(smanjenje) rezerviranja		145.202	134.481	48.773	91.898	145.155	134.431	48.719	91.869

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

10. Novčana sredstva i računi kod banaka

	Grupa		Banka	
	30.9.2018.	31.12.2017.	30.9.2018.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Sredstva izdvojena na računu kod Hrvatske narodne banke	618.813	1.316.520	618.813	1.316.520
Blagajna	3	16	3	16
Devizni tekući računi - domaće banke	6.093	1.544	6.093	1.544
Devizni tekući računi - inozemne banke	519.963	83.924	515.714	83.924
Kunski tekući računi – domaće banke	9.768	2.534	-	-
	1.154.640	1.404.538	1.140.623	1.402.004
Rezerviranja za očekivane gubitke od umanjenja vrijednosti	(231)	(858)	(231)	(858)
	1.154.409	1.403.680	1.140.392	1.401.146

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po računima kod banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa 000 kuna	Banka 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	3.079	3.079
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po računima kod banaka	-	-
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po računima kod banaka	(2.221)	(2.221)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	858	858
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	(817)	(817)
Stanje 1. siječnja 2018. godine	41	41
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po računima kod banaka	562	562
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po računima kod banaka	(374)	(374)
<i>Ukupno rezerviranja kroz Izvještaj o dobiti i gubitku (bilješka 9)</i>	<i>188</i>	<i>188</i>
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	2	2
Stanje 30. rujna 2018. godine	231	231

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

11. Depoziti kod drugih banaka

	30.9.2018. 000 kuna	Grupa 31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	Banka 31.12.2017. 000 kuna
Depoziti kod inozemnih banaka	-	-	-	-
Depoziti kod domaćih banaka	-	29.468	-	29.468
Obračunata kamata	-	24	-	24
	-	29.492	-	29.492
Rezerviranja za očekivane gubitke	-	(354)	-	(354)
	-	29.138	-	29.138

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa 000 kuna	Banka 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	248	248
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka	106	106
Stanje 31. prosinca 2017. godine	354	354
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	(202)	(202)
Stanje 1. siječnja 2018. godine	152	152
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka	36	36
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka	(182)	(182)
<i>Ukupno rezerviranja kroz Izvještaj o dobiti i gubitku (bilješka 9)</i>	<i>(146)</i>	<i>(146)</i>
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(6)	(6)
Stanje 30. rujna 2018. godine	-	-

Neto dobitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Izvještaju o dobiti i gubitku.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

12. Krediti financijskim institucijama

	Grupa		Banka	
	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna
Dugoročni krediti po kreditnim programima	9.893.772	10.868.288	9.893.772	10.868.288
Kratkoročni plasmani i obrnuti repo poslovi	319.931	236.400	319.931	236.400
Obračunata kamata	23.620	27.672	23.620	27.672
Odgođena naknada po kreditima	(44.309)	(58.293)	(44.309)	(58.293)
Priznavanje modifikacijskog gubitka	(2.206)	-	(2.206)	-
	10.190.808	11.074.067	10.190.808	11.074.067
Rezerviranja za očekivane gubitke	(115.599)	(237.926)	(115.599)	(237.926)
	10.075.209	10.836.141	10.075.209	10.836.141

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa 000 kuna	Banka 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	363.317	363.317
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama	7.949	7.949
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama	(131.795)	(131.795)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(1.438)	(1.438)
Preuzimanje nekretnina	(1.105)	(1.105)
Donos s kredita ostalim korisnicima	998	998
Stanje 31. prosinca 2017. godine	237.926	237.926
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	(106.906)	(106.906)
Stanje 1. siječnja 2018. godine	131.020	131.020
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama	28.084	28.084
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama	(42.792)	(42.792)
<i>Ukupno rezerviranja kroz Izvještaj o dobiti i gubitku (bilješka 9)</i>	<i>(14.708)</i>	<i>(14.708)</i>
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(909)	(909)
Prijenos na kredite ostalim korisnicima	(20)	(20)
Unwinding – promjena uslijed proteka vremena	216	216
Ostalo	-	-
Stanje 30 rujna 2018. godine	115.599	115.599

Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u izvještaju o dobiti i gubitku.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

12. Krediti financijskim institucijama (nastavak)

Krediti financijskim institucijama, umanjeni za rezerviranja za očekivane gubitke, prema namjeni kreditnih programa dani su kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna
Program kreditiranja obnove i razvitka gospodarskih djelatnosti	1.959.233	2.218.744	1.959.233	2.218.744
Financiranje izvoza	2.642.209	2.935.166	2.642.209	2.935.166
Program obnove i razvitka infrastrukture u Republici Hrvatskoj	1.144.750	1.584.242	1.144.750	1.584.242
Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva	4.139.918	4.121.412	4.139.918	4.121.412
Program kreditiranja ratom oštećenih i razrušenih stambenih i gospodarskih objekata	7.662	8.724	7.662	8.724
Ostalo	319.931	236.400	319.931	236.400
Obračunata kamata	23.620	27.672	23.620	27.672
Odgođena naknada po kreditima	(44.309)	(58.293)	(44.309)	(58.293)
Priznavanje modifikacijskog gubitka	(2.206)	-	(2.206)	-
	<u>11.190.808</u>	<u>11.074.067</u>	<u>10.190.808</u>	<u>11.074.067</u>
Rezerviranja za očekivane gubitke	(115.599)	(237.926)	(115.599)	(237.926)
	<u>10.075.209</u>	<u>10.836.141</u>	<u>10.075.209</u>	<u>10.836.141</u>

Prosječne kamatne stope na ukupne kredite financijskim institucijama, svedene na godišnju razinu, iskazane su u visini od 0,77% (1.1. do 30.9.2017. godine: 0,91%) odnosno na kredite po kreditnim programima HBOR-a bez rezerve likvidnosti u visini od 0,77% (1.1. do 30.9.2017. godine: 0,91%).

Prosječne kamatne stope odražavaju omjer kamatnih prihoda na navedene plasmane i prosječne imovine.

Stavka „Ostalo“ sadrži obrnute repo plasmane u ukupnom iznosu 69.931 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 236.400 tisuća kuna). Ovi su plasmani osigurani vrijednosnim papirima u iznosu od 73.707 tisuće kuna (31. prosinca 2017. godine: 249.727 tisuća kuna).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

13. Krediti ostalim korisnicima

	Grupa		Banka	
	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna
Domaća trgovačka društva	11.255.958	11.294.141	11.255.958	11.294.141
Državna trgovačka društva	1.034.376	1.260.227	1.034.376	1.260.227
Javni sektor	1.773.262	1.744.426	1.773.262	1.744.426
Strane pravne osobe	796.371	316.005	796.371	316.005
Neprofitne institucije	5.902	3.407	5.902	3.407
Ostali	601.359	653.179	601.359	653.179
Obračunata kamata	301.773	101.042	301.773	101.042
Odgođena naknada po kreditima	(97.808)	(113.501)	(97.808)	(113.501)
Priznavanje modifikacijskog dobitka	1.018	-	1.018	-
	15.672.211	15.258.926	15.672.211	15.258.926
Rezerviranja za očekivane gubitke	(3.526.207)	(2.875.303)	(3.526.207)	(2.875.303)
	12.146.004	12.383.623	12.146.004	12.383.623

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa 000 kuna	Banka 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	2.579.501	2.579.501
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima	553.952	553.952
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima	(213.979)	(213.979)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(3.643)	(3.643)
Naplata izvanbilančnih potraživanja	(2.085)	(2.085)
Donos rezerviranja s izvanbilančne evidencije	2.085	2.085
Preuzimanje nekretnina	(284)	(284)
Otpis	(7.610)	(7.610)
Prodaja potraživanja	(31.636)	(31.636)
Prijenos na kredite financijskim institucijama	(998)	(998)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	2.875.303	2.875.303
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	717.902	717.902
Stanje 1. siječnja 2018. godine	3.593.205	3.593.205
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima	787.440	787.440
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima	(881.931)	(881.931)
Naplata izvanbilančnih potraživanja	(79)	(79)
<i>Ukupno rezerviranja kroz Izvještaj o dobiti i gubitku (bilješka 9)</i>	<i>(94.570)</i>	<i>(94.570)</i>
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(15.178)	(15.178)
Donos rezerviranja s izvanbilančne evidencije	79	79
Otpis	(1.391)	(1.391)
Donos sa kredita financijskim institucijama	20	20
Unwinding – promjena uslijed proteka vremena	44.617	44.617
Preuzimanje nekretnine	(990)	(990)
Vraćanje isključenih kamata u bilancu	415	415
Stanje 30. rujna 2018. godine	3.526.207	3.526.207

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

13. Krediti ostalim korisnicima (nastavak)

Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Izvještaju o dobiti i gubitku.

Ukupni efekt rezerviranja za POCl imovinu iznosi 44.840 tisuća kuna, a odnosi se na 43.816 tisuća kuna rezerviranja pri početnom priznavanju (bilješka 9. Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja) i tečajne razlike po ovoj osnovi u iznosu od 1.024 tisuća kuna.

Kreditni ostalim korisnicima, umanjeni za rezerviranja za očekivane gubitke, prema namjeni kreditnih programa dani su kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna
Program kreditiranja obnove i razvitka gospodarskih djelatnosti	4.169.929	4.546.833	4.169.929	4.546.833
Financiranje izvoza	5.546.252	5.274.935	5.546.252	5.274.935
Program obnove i razvitka infrastrukture u Republici Hrvatskoj	3.463.816	3.392.439	3.463.816	3.392.439
Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva	1.925.586	2.010.315	1.925.586	2.010.315
Ostalo	361.646	46.863	361.646	46.863
Obračunata kamata	301.773	101.042	301.773	101.042
Odgođena naknada po kreditima	(97.808)	(113.501)	(97.808)	(113.501)
Priznavanje modifikacijskog dobitka	1.018	-	1.018	-
	15.672.211	15.258.926	15.672.211	15.258.926
Rezerviranja za očekivane gubitke	(3.526.207)	(2.875.303)	(3.526.207)	(2.875.303)
	12.146.004	12.383.623	12.146.004	12.383.623

Prosječne kamatne stope na kredite ostalim korisnicima, svedene na godišnju razinu, iskazane su u visini od 1,83% (1.1. do 30.9.2017. godine: 2,11%).

Prosječne kamatne stope odražavaju omjer kamatnih prihoda na navedene plasmane i prosječne imovine.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

14. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku

	Grupa		Banka	
	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna
Kredit:				
Mezzanine krediti	2.466	n/p	2.466	n/p
	2.466	n/p	2.466	n/p
Ulaganja u investicijske fondove:				
Udjeli u investicijskim fondovima	640.402	291	633.953	-
	640.402	291	633.953	-
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Dionice trgovačkih društava	-	n/p	-	n/p
	-	n/p	-	n/p
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Dionice trgovačkih društava	-	n/p	-	n/p
Dionice financijskih institucija	161	n/p	161	n/p
	161	n/p	161	n/p
	643.029	291	636.580	n/p

Dana 7. rujna 2018. godine Uprava je prihvatila Ponudu za preuzimanje trgovačkog društva Brodogradilište Viktor Lenac d.d., Rijeka te je prihvaćena ponuđena cijena iz Ponude u visini od 9,26 kuna po dionici za paket od 1.367.268 dionica Društva koje su u vlasništvu HBOR-a, a nominalnog su iznosa od 10,00 kuna po dionici. Dionice su stečene u okviru mjera restrukturiranja ovog društva u zamjenu za dio plasmana.

Dana 24. rujna 2018. godine primljena je uplata na ime prodaje navedenih dionica u iznosu od 12.661 tisuća kuna.

Dionice trgovačkih društava koje ne kotiraju odnose se na dionice društva Vinka d.d. za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda stečene u okviru mjera restrukturiranja društva u zamjenu za dio plasmana. Udjel HBOR-a u temeljnom kapitalu društva Vinka d.d. iznosi 0,9365%. Dionice društva Vinka d.d., Vinkovci (LPVC-R-B) ne kotiraju i fer vrijednost iznosi 0 tisuća kuna (31.12.2017.: 0 tisuća kuna; raspoređene u Imovini raspoloživoj za prodaju).

Dionice financijskih institucija koje ne kotiraju odnose se na dionice Tržišta novca i kratkoročnih vrijednosnica d.d. i iskazane su u iznosu od 161 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 161 tisuća kuna, raspoređene u Imovini raspoloživoj za prodaju).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

15. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

	30.9.2018. 000 kuna	Grupa 31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	Banka 31.12.2017. 000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	1.128.380	n/p	1.095.066	n/p
Obveznice trgovačkih društava	770	n/p	-	n/p
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.814.961	n/p	1.814.961	n/p
Obračunata kamata	8.533	n/p	8.227	n/p
	2.952.644	n/p	2.918.254	n/p
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Obveznice trgovačkih društava	532	n/p	532	n/p
Obračunata kamata	216	n/p	216	n/p
	748	n/p	748	n/p
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Dionice inozemnih pravnih osoba	38	n/p	38	n/p
Dionice inozemnih financijskih institucija - EIF	25.693	n/p	25.693	n/p
	25.731	n/p	25.731	n/p
	2.979.123	n/p	2.944.733	n/p

Promjene na rezerviranjima za kreditne gubitke po financijskoj imovini po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a koji ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost imovine, mogu se prikazati kako slijedi:

	30.9.2018. 000 kuna	Grupa 31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	Banka 31.12.2017. 000 kuna
Stanje očekivanih kreditnih gubitaka 1. siječnja 2018. godine – priznavanje učinka MSFI 9 (bilješka 5)				
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	4.288	n/p	3.997	n/p
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(2.568)	n/p	(2.562)	n/p
<i>Ukupno rezerviranja kroz Izvještaj o dobiti i gubitku (bilješka 9)</i>	1.453	n/p	1.459	n/p
Neto tečajne razlike	(18)	n/p	(18)	n/p
Stanje očekivanih kreditnih gubitaka u ostalim rezervama 30. rujna 2018. godine	5.723	n/p	5.438	n/p

Neto tečajne razlike po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazane su unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Izvještaju o dobiti i gubitku.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

15. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (nastavak)

U nastavku se daje pregled ulaganja:

	Datum izdanja	Datum dospijeća	Kamatna stopa (%)	Grupa		Banka	
				30.9.2018.	31.12.2017.	30.9.2018.	31.12.2017.
				000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:							
<i>Obveznice Republike Hrvatske s valutnom klauzulom:</i>							
RHMF-O-19BA	29.11.2004.	29.11.2019.	5,375	45.487	n/p	44.541	n/p
RHMF-O-227E	22.7.2011.	22.7.2022.	6,5	172.141	n/p	172.141	n/p
RHMF-O-247E	10.7.2013.	10.7.2024.	5,75	18.199	n/p	12.806	n/p
RHMF-O-203E	5.3.2010.	5.3.2020.	6,5	816	n/p	-	n/p
<i>Obveznice Republike Hrvatske u valuti:</i>							
XS1117298916	11.3.2015.	11.3.2025.	3,0	56.152	n/p	56.152	n/p
<i>Obveznice Republike Hrvatske u kunama:</i>							
RHMF-O-203A	5.3.2010.	5.3.2020.	6,75	35.636	n/p	32.789	n/p
RHMF-O-257A	9.7.2015.	9.7.2025.	4,5	9.853	n/p	-	n/p
RHMF-O-26CA	14.12.2015.	14.12.2026.	4,25	44.507	n/p	35.183	n/p
RHMF-O-217A	8.7.2016.	8.7.2021.	2,75	229.907	n/p	227.782	n/p
RHMF-O-222A	7.2.2017.	7.2.2022.	2,25	73.237	n/p	73.237	n/p
RHMF-O-282A	7.2.2017.	7.2.2028.	2,875	12.599	n/p	10.589	n/p
RHMF-O-023BA	27.11.2017.	27.11.2023.	1,75	429.846	n/p	429.846	n/p
<i>Obveznice trgovačkih društava u kunama:</i>							
JDGL-O-20CA	21.12.2015.	21.12.2020.	5,81	770	n/p	-	n/p
Trezorski zapisi, kunski do 364 dana			0,214 - 0,387	1.518.098	n/p	1.518.098	n/p
Trezorski zapisi, devizni do 455 dana			0,093	296.863	n/p	296.863	n/p
Obračunata kamata				8.533	n/p	8.227	n/p
				2.952.644	n/p	2.918.254	n/p
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:							
<i>Obveznice trgovačkih društava s valutnom klauzulom:</i>							
LNGU-O-31AE	24.7.2015.	15.10.2031.	4,5	532	n/p	532	n/p
Obračunata kamata				216	n/p	216	n/p
				748	n/p	748	n/p
Vlasnički vrijednosni papiri:							
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>							
Dionice u devizama inozemnih pravnih osoba – SWIFT				38	n/p	38	n/p
Dionice u devizama inozemnih financijskih institucija - EIF				25.693	n/p	25.693	n/p
				25.731	n/p	25.731	n/p
				2.979.123	n/p	2.944.733	n/p

h

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

16. Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku

	Grupa		Banka	
	30.9.2018.	31.12.2017.	30.9.2018.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	1.357	n/p	-	n/p
Obračunata kamata	18	n/p	-	n/p
	1.375	n/p	-	n/p
Rezerviranja za očekivane gubitke	(2)	n/p	-	n/p
	1.373	n/p	-	n/p

Promjene na rezerviranjima za dužničke vrijednosne papire po amortiziranom trošku mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	30.9.2018.	31.12.2017.	30.9.2018.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018. godine – učinak MSFI 9 (bilješka 5)	2	n/p	-	n/p
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	-	n/p	-	n/p
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	-	n/p	-	n/p
<i>Ukupno rezerviranja kroz Izvještaj o dobiti i gubitku (bilješka 9)</i>	-	n/p	-	n/p
Neto tečajne razlike	-	n/p	-	n/p
Stanje 30. rujna 2018. godine	2	n/p	-	n/p

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-203E), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 5. ožujka 2010. godine, s dospeljećem nakon 10 godina, uz kamatnu stopu od 6,5%, na dan 30. rujna 2018. godine iznose 456 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 467 tisuća kuna, raspoređene u Imovinu koja se drži do dospeljeca).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-19BA), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 29. studenog 2004. godine, s dospeljećem nakon 15 godina, uz kamatnu stopu od 5,375%, na dan 30. rujna 2018. godine iznose 901 tisuću kuna (31. prosinca 2017. godine: 918 tisuća kuna, raspoređene u Imovinu koja se drži do dospeljeca).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

17. Imovina raspoloživa za prodaju

U nastavku se daje pregled ulaganja u financijske instrumente na dan 31. prosinca 2017. godine, sukladno MRS-u 39, koja su se prema MSFI-ju 9 prerasporedila u Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku:

	30.9.2018.	Grupa	30.9.2018.	Banka
	000 kuna	31.12.2017.	000 kuna	31.12.2017.
		000 kuna	000 kuna	000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	n/p	884.763	n/p	846.428
Obveznice financijskih institucija	n/p	-	n/p	-
Obveznice trgovačkih društava	n/p	770	n/p	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	n/p	1.583.313	n/p	1.583.313
Obračunata kamata	n/p	13.836	n/p	13.269
	n/p	2.482.682	n/p	2.443.010
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Obveznice trgovačkih društava	n/p	522	n/p	522
Obračunata kamata	n/p	167	n/p	167
	n/p	689	n/p	689
Vlasnički vrijednosni papiri:				
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Dionice trgovačkih društava	n/p	18.951	n/p	18.951
	n/p	18.951	n/p	18.951
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Dionice inozemnih pravnih osoba	n/p	35	n/p	35
Dionice financijskih institucija	n/p	161	n/p	161
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	n/p	25.427	n/p	25.427
Dionice trgovačkih društava	n/p	16.725	n/p	16.725
Rezerviranja za očekivane gubitke	n/p	(16.725)	n/p	(16.725)
	n/p	25.623	n/p	25.623
Ulaganja u investicijske fondove:				
Udjeli raspoređeni u imovinu raspoloživu za prodaju	n/p	793.619	n/p	788.921
	n/p	793.619	n/p	788.921
Stanje 31. prosinca 2017. godine	n/p	3.321.564	n/p	3.277.194

18. Imovina koja se drži do dospelja

	30.9.2018.	Grupa	30.9.2018.	Banka
	000 kuna	31.12.2017.	000 kuna	31.12.2017.
		000 kuna	000 kuna	000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	n/p	1.385	n/p	-
Obračunata kamata	n/p	14	n/p	-
Stanje 30. rujna 2018. godine	n/p	1.399	n/p	-

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

19. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

	Grupa		Banka	
	30.9.2018.	31.12.2017.	30.9.2018.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	57.969	48.225	57.969	48.225
Rezerviranja za očekivane gubitke	(32.935)	(31.528)	(32.935)	(31.528)
	25.034	16.697	25.034	16.697

U izvještajnom razdoblju 2018. godine obavljeno je preuzimanje nekretnina sadašnje vrijednosti 8.277 tisuća kuna, nabavne vrijednosti 9.744 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 1.467 tisuća kuna, a odnosi se na zemljište u iznosu od 2.294 tisuća kuna, stambeni objekat u iznosu od 31 tisuću kuna i građevinske objekte u iznosu od 5.952 tisuća kuna (2017. godine obavljeno je preuzimanje nekretnina sadašnje vrijednosti 154 tisuća kuna, nabavne vrijednosti od 1.827 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 1.673 tisuća kuna, a odnosi se na zemljište).

U razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna 2018. godine nije bilo prodaje ove imovine (2017. godine obavljena je prodaja u iznosu sadašnje vrijednosti od 317 tisuća kuna, nabavne vrijednosti od 1.333 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 1.016 tisuća kuna a odnosi se na zemljište u iznosu od 27 tisuća kuna, građevinske objekte u iznosu od 26 tisuća kuna i stanove u iznosu od 264 tisuća kuna).

U 2017. godini je obavljen prijenos dugotrajne imovine namijenjene prodaji u najam na poziciju Ulaganja u nekretnine u visini od 1.807 tisuća kuna što je iskazano u okviru Ostale imovine, zbog nematerijalnog značaja. U izvještajnom razdoblju je na ovu imovinu obračunata amortizacija u visini od 48 tisuća kuna (u 2017. godini u visini od 64 tisuće kuna).

Fer vrijednost dugotrajne imovine namijenjene prodaji na početku izvještajnog razdoblja iznosila je 27.773 tisuća kuna, a na kraju izvještajnog razdoblja iznosi 24.846 tisuća kuna.

Promjene na rezerviranjima za gubitke po dugotrajnoj imovini namijenjenoj prodaji mogu se prikazati:

	Grupa		Banka	
	30.9.2018.	31.12.2017.	30.9.2018.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja	31.528	30.409	31.528	30.409
Povećanje rezerviranja za gubitke po dugotrajnoj imovini namijenjenoj prodaji	-	711	-	711
Smanjenje rezerviranja za gubitke po dugotrajnoj imovini namijenjenoj prodaji	(60)	(185)	(60)	(185)
<i>Ukupno rezerviranja kroz Izvještaj o dobiti i gubitku (bilješka 9)</i>	<i>(60)</i>	<i>526</i>	<i>(60)</i>	<i>526</i>
Isknjiženje ispravka vrijednosti zbog prodaje dugotrajne imovine namijenjene prodaji	-	(1.014)	-	(1.014)
Donos rezerviranja kod preuzimanja	1.467	1.607	1.467	1.607
Preuzimanje nekretnine	-	-	-	-
Stanje 30. rujna 2018. godine	32.935	31.528	32.935	31.528

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

20. Ostala imovina

	Grupa		Banka	
	30.9.2018.	31.12.2017.	30.9.2018.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Potraživanja po naknadama	25.063	9.363	25.063	9.363
Ostala potraživanja	9.547	9.511	9.411	9.365
Unaprijed plaćeni troškovi	2.541	2.146	2.541	2.146
Obračunati prihodi	4.749	6.113	4.749	6.113
Potraživanja po premijama	1.062	6.318	-	-
Potraživanja po provizijama od reosiguranja	481	583	-	-
Potraživanja po naknadama za procjenu rizika	193	259	-	-
Odgođena porezna imovina	314	231	-	-
Ostala imovina	1.552	1.684	1.552	1.685
	45.502	36.208	43.316	28.672
Rezerviranja za očekivane gubitke	(29.890)	(6.737)	(29.688)	(6.446)
Stanje 30. rujna 2018. godine, umanjeno za rezerviranja	15.612	29.471	13.628	22.226

U nastavku se daje pregled pozicija koje su izložene kreditnom riziku:

	Grupa		Banka	
	30.9.2018.	31.12.2017.	30.9.2018.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Potraživanja po naknadama	25.063	9.363	25.063	9.363
Ostala potraživanja	9.547	9.511	9.411	9.365
Potraživanja po premijama	1.062	6.318	-	-
Potraživanja po provizijama od reosiguranja	481	583	-	-
Potraživanja po naknadama za procjenu rizika	193	259	-	-
Rezerviranja za očekivane gubitke	(29.890)	(6.737)	(29.688)	(6.446)
Podzbroj – imovina koja je izložena kreditnom riziku	6.456	19.297	4.786	12.282

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

20. Ostala imovina (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po ostaloj imovini mogu se prikazati:

	Grupa 000 kuna	Banka 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	4.541	4.537
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po ostaloj imovini	2.756	2.399
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po ostaloj imovini	(559)	(489)
Naplata izvanbilančnih potraživanja	(2)	(2)
Donos rezerviranja sa izvanbilančne evidencije	2	2
Otpis	(1)	(1)
Stanje 31. prosinca	6.737	6.446
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	6.664	6.641
Ostala usklađenja	(178)	-
Stanje 1. siječnja 2018. godine	13.223	13.087
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po ostaloj imovini	22.382	22.230
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po ostaloj imovini	(5.689)	(5.612)
Naplata izvanbilančnih potraživanja	(9)	-
<i>Ukupno rezerviranja kroz Izvještaj o dobiti i gubitku (bilješka 9)</i>	<i>16.684</i>	<i>16.618</i>
Otpis	(10)	(10)
Preuzimanje nekretnine	(14)	(14)
Neto tečajne razlike	7	7
Stanje 30. rujna 2018. godine	29.890	29.688

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

21. Obveze po kreditima

	Grupa		Banka	
	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	15.399.788	13.378.057	15.399.788	13.378.057
Novi krediti	1.726.627	3.849.787	1.726.627	3.849.787
Povrat kredita	(1.890.555)	(1.729.575)	(1.890.555)	(1.729.575)
Neto dobitak od tečajnih razlika	(158.537)	(98.481)	(158.537)	(98.481)
	15.077.323	15.399.788	15.077.323	15.399.788
Obračunata kamata	73.561	63.737	73.561	63.737
Odgođena naknada	(69.305)	(75.644)	(69.305)	(75.644)
	15.081.579	15.387.881	15.081.579	15.387.881

Banka je podložna raznim financijskim klauzulama iz Ugovora. Na dan 30. rujna 2018. godine Banka je bila u skladu sa svim zahtijevanim financijskim klauzulama iz Ugovora.

22. Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire

Knjigovodstvena vrijednost obveznica uključuje kamate.

Grupa i Banka	Efektivna kamatna stopa	Fer	Knjigovodstvena	Fer	Knjigovodstvena
		vrijednost 30.9.2018. 000 kuna	vrijednost 30.9.2018. 000 kuna	vrijednost 31.12.2017. 000 kuna	vrijednost 31.12.2017. 000 kuna
Obveznice 150,0 milijuna eura	6,37	1.215.575	1.107.448	1.255.316	1.118.122
Obračunata kamata		-	26.543	-	43.909
Odgođena naknada		-	(239)	-	(332)
		1.215.575	1.133.752	1.255.316	1.161.699

Fer vrijednost obveznica izdanih od strane HBOR-a prezentira se korištenjem ulaznih podataka 2. razine u vidu tržišno potkrijepljenih podataka vidljivih na Bloomberg servisu, korištenjem „Bloomberg Generic prices“ (BGN) mid cijene.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

23. Ostale obveze

	30.9.2018. 000 kuna	Grupa 31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	Banka 31.12.2017. 000 kuna
Odgođeno priznavanje kamatnih prihoda	255.031	314.271	255.031	314.271
Obveze za subvencioniranje kamatne stope	108.805	107.262	108.805	107.262
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	248.423	64.360	248.423	64.360
Rezerviranja za ostale obveze	59.994	76.980	59.747	76.723
Obveze za isplatu plaća i naknada	7.230	6.997	7.043	6.660
Obveze prema dobavljačima	463	1.393	368	1.261
Obveze po više naplaćenim potraživanjima	3.457	2.759	3.457	2.759
Prijenosne premije	2.832	2.925	-	-
Pričuve šteta	6.085	5.235	-	-
Pričuve za povratne premije	690	642	-	-
Obveze prema reosigurateljima	2.287	1.165	-	-
Odgođena porezna obveza	1.011	889	-	-
Ostale obveze	7.114	20.575	6.140	19.355
	703.422	605.453	689.014	592.651

Obveze za subvencioniranje kamatne stope odnose se na predujmove preuzete za subvencioniranje kamatnih stopa po kreditima, koji su odobreni uz nižu kamatnu stopu krajnjim korisnicima po programima koje HBOR provodi u ime i za račun Republike Hrvatske. Ove obveze odnose se na:

- Program povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a u iznosu od 108.508 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 107.262 tisuća kuna),
- Model financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote - Ministarstva poljoprivrede - subvencija kamatnih stopa u iznosu od 251 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 0 tisuća kuna),
- Program zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije - Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost - subvencija kamatnih stopa u iznosu od 45 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 0 tisuća kuna),
- Program žene poduzetnice - Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta - subvencija kamatnih stopa u iznosu od 1 tisuće kuna (31. prosinca 2017. godine: 0 tisuća kuna).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

23. Ostale obveze (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po garancijama, preuzetim i ostalim obvezama mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa 000 kuna	Banka 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	75.103	75.103
Povećanje rezerviranja za gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	11.523	11.523
Smanjenje rezerviranja za gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	(21.878)	(21.878)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(388)	(388)
	64.360	64.360
Stanje 31. prosinca 2017. godine - Rezerviranja za garancije i preuzete obveze		
Učinak MSFI-ja 9 (bilješka 5)	(15.013)	(15.013)
Stanje 1. siječnja 2018. godine	49.347	49.347
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	301.570	301.570
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po garancijama i preuzetim obvezama	(103.948)	(103.948)
<i>Ukupno rezerviranja kroz Izvještaj o dobiti i gubitku (bilješka 9)</i>	<i>197.622</i>	<i>197.622</i>
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	1.454	1.454
	248.423	248.423
Stanje 30. rujna 2018. godine - Rezerviranja za garancije i preuzete obveze		
Stanje 1. siječnja 2018. godine - Rezerviranja za očekivane gubitke po ostalim obvezama	76.980	76.723
Povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po ostalim obvezama	9.607	9.607
Smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po ostalim obvezama	(26.593)	(26.583)
<i>Ukupno rezerviranja kroz Izvještaj o dobiti i gubitku (bilješka 9)</i>	<i>(16.986)</i>	<i>(16.976)</i>
Stanje 30. rujna 2018. godine - Rezerviranja za očekivane gubitke po ostalim obvezama	59.994	59.747

Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazana je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Izvještaju o dobiti i gubitku.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

24. Garancije i preuzete obveze

U okviru svog redovnog poslovanja Grupa HBOR zaključuje ugovore o garancijama i preuzetim obvezama. Svrha ovih instrumenata je osigurati raspoloživost sredstava s obzirom na potrebe klijenta.

Grupa i Banka

	30.9.2018.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna
Izdane garancije u kunama	17.883	34.338
Izdane garancije u devizama	1.131.225	2.475.971
Otvoreni akreditivi u devizama	13.160	-
Preuzete obveze po kreditima	3.916.628	3.021.163
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	47.514	48.087
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	339
	5.126.503	5.579.898
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	(248.423)	(64.360)
	4.878.080	5.515.538

Garancije i akreditivi

Garancije i akreditivi predstavljaju obvezu Banke da izvrši plaćanja u ime klijenta u slučaju nemogućnosti klijenta da podmiri svoje obveze prema trećim stranama ili u slučaju nastanka određenih događaja, obično vezanih za izvoz i/ili uvoz dobara te za ostale ugovorene svrhe. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti. Ali, budući da su sve iskazane izdane garancije nefinancijske, odnosno činidbene, ne mjere se po MSFI-ju 9, već po MRS-u 37 Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina.

Garancije Banke su 80% pokrivene jamstvima, depozitima i bankarskim garancijama. Akreditivi su u cijelosti pokriveni depozitima.

Preuzete obveze po kreditima

Po ugovorenim neiskorištenim kreditima, Banka je preuzela ugovornu obvezu za isplatom sredstava kredita i revolving kredita. Ugovorom je najčešće definiran krajnji datum korištenja kredita ili je navedena druga klauzula prestanka obveze. Korištenje ugovorenih sredstava obavlja se u nekoliko povlačenja u ovisnosti o namjeni korištenja, fazi projekta ili isplatnoj dokumentaciji. Ukupni ugovoreni iznos kredita ne mora biti povučen zbog čega ukupan ugovoreni iznos ne predstavlja nužno buduće zahtjeve za isplatom.

Ugovoreni neiskorišteni krediti sadrže manji potencijalni kreditni rizik jer većina preuzetih obveza po kreditima ovisi o udovoljavanju posebnih kreditnih uvjeta za povlačenje sredstava od strane korisnika. Banka prati rokove dospijeca ugovorenih preuzetih obveza.

Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze

Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze odnose se na obvezu HBOR-a temeljem Sporazuma zaključenog 24. siječnja 2014. godine sa HBOR – Osiguranjem izvoza, koji obavlja poslove u ime i za račun Republike Hrvatske. HBOR će temeljem ovog Sporazuma u slučaju unovčenja preuzete nekretnine te po regresnoj naplati dužnika u predstečajnoj nagodbi, uz ispunjenje određenih uvjeta, uplatiti naplaćena sredstva u Garantni fond Osiguranja izvoza.

U izvještajnom razdoblju je potencijalna obveza umanjena radi završetka stečajnih postupaka tijekom kojih regresna naplata nije primljena.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Transakcije s povezanim stranama

Povezane strane su društva koja izravno ili neizravno putem jednog ili više posrednika kontroliraju izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom.

Najveći dio transakcija s povezanim stranama čine transakcije s Republikom Hrvatskom, 100%-tnim vlasnikom Banke i državnim trgovačkim društvima nad kojima Republika Hrvatska ima kontrolni utjecaj.

Sve iskazane transakcije obavljene su po uobičajenim/redovnim uvjetima Banke.

Na dan 30. rujna 2018. i 31. prosinca 2017. godine, imovina i obveze te prihodi i rashodi za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. i od 1.1. do 30.9.2017. godine koji proizlaze iz transakcija s povezanim stranama, uključujući ključne članove rukovodstva, obuhvaćaju sljedeće:

a) Transakcije s povezanim stranama

Grupa	Izloženost	Obveze	Izloženost	Obveze
	30.9.2018. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna
Vlasnik	3.501.246	217.485	3.059.698	185.536
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	1.149.166	54.153	1.076.606	30.358
Državna trgovačka društva	1.142.031	-	1.354.828	1
Pridružena društva	44	-	1	-
Ključni članovi rukovodstva	4.418	709	5.073	587
Ukupno	5.796.905	272.347	5.496.206	216.482

Grupa	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi
	1.1. - 30.9.2018. 000 kuna	1.1. - 30.9.2018. 000 kuna	1.1. - 30.9.2017. 000 kuna	1.1. - 30.9.2017. 000 kuna
Vlasnik	42.314	5.330	61.481	496
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	142.217	780	22.864	612
Državna trgovačka društva	45.801	15.438	47.676	3.765
Pridružena društva	10	3	3.814	-
Ključni članovi rukovodstva	110	7.297	95	6.130
Ukupno	230.452	28.848	135.930	11.003

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

a) Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

Banka	Izloženost	Obveze	Izloženost	Obveze
	30.9.2018.	30.9.2018.	31.12.2017.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Vlasnik	3.501.246	217.485	3.059.698	185.536
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	1.108.758	53.899	1.032.525	30.199
Državna trgovačka društva	1.142.032	-	1.354.442	-
Ovisna društva	36.124	-	36.124	-
Pridružena društva	44	-	1	-
Ključni članovi rukovodstva	4.241	607	4.844	552
Ukupno	5.792.445	271.991	5.487.634	216.287

Banka	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi
	1.1. - 30.9.2018.	1.1. - 30.9.2018.	1.1. - 30.9.2017.	1.1. - 30.9.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Vlasnik	42.314	5.330	61.481	496
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	141.142	263	21.548	36
Državna trgovačka društva	45.801	15.367	47.657	3.701
Ovisna društva	-	-	-	-
Pridružena društva	10	3	3.814	-
Ključni članovi rukovodstva	103	6.521	89	5.584
Ukupno	229.370	27.484	134.589	9.817

Imovina sadrži kredite ostalim korisnicima, dužničke vrijednosne papire po amortiziranom trošku, financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ostalu imovinu i izvanbilačnu izloženost koja se odnosi na preuzete obveze.

Obveze sadrže obveze po depozitima, obveze za plaće ključnih članova rukovodstva te ostale obveze.

Prihodi sadrže prihode od kamata, naknada te prihode od ukidanja umanjenja vrijednosti i rezerviranja. Rashodi sadrže rashode za plaće ključnih članova rukovodstva, gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

b) Primljeni instrumenti osiguranja

	30.9.2018.	Grupa	30.9.2018.	Banka
	000 kuna	31.12.2017.	000 kuna	31.12.2017.
		000 kuna		000 kuna
Republika Hrvatska	4.198.137	4.235.919	4.110.287	4.138.695
Državne agencije	505.515	573.727	505.515	573.727
Ukupno	4.703.652	4.809.646	4.615.802	4.712.422

Primljeni instrumenti osiguranja odnose se na prvorazredne instrumente osiguranja zaprimljene u svrhu osiguranja plasmana Banke, a čine ih: jamstvo Republike Hrvatske, jamstvo HAMAG-BICRO-a, polica osiguranja od političkih i/ili komercijalnih rizika te zakonska jamstva u slučaju kada za obveze klijenta zakonskim aktima jamči Republika Hrvatska ili druga državna tijela.

HBOR u ime i za račun Republike Hrvatske izdaje police reosiguranja odnosno pokriva razmjerni dio (kvotno reosiguranje) političkih i komercijalnih rizika kod izvoznih kredita i potraživanja nastalih prilikom izvoza roba i usluga. Reosiguratelj pokriva sve neutržive (netržišne) rizike koje je preuzeo Osiguratelj odnosno Hrvatsko kreditno osiguranje, dioničko društvo za osiguranje u rasponu od 30% do 90% osigurane svote.

c) Plaće ključnih članova rukovodstva

Plaće uključuju redovan rad, godišnji odmor, državni praznik, plaćeni dopust, naknadu plaće za vrijeme bolovanja, minuli rad te isplate prema ugovorima. Iznos plaće za Grupu u izvještajnom razdoblju iznosi 6.971 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2017. godine: 5.873 tisuća kuna), a za Banku iznosi 6.311 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2017. godine: 5.471 tisuća kuna).

Nagrade za rad članovima Nadzornog odbora za Grupu u izvještajnom razdoblju iznose 206 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2017. godine: 257 tisuća kuna), a za Banku iznose 90 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2017. godine: 113 tisuća kuna).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima

Temeljem Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, Grupa je dužna rizike u poslovanju svoditi na najmanju mjeru rukovodeći se načelima bankarskog poslovanja.

Grupa u procesu upravljanja rizicima utvrđuje, procjenjuje, odnosno mjeri, prati, ovladava i kontrolira rizike kojima je u poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena te o njima izvještava nadležna tijela. Navedenim postupcima, odgovarajućim internim aktima i primjerenom organizacijskom strukturom osiguran je sveobuhvatan i cjelovit sustav upravljanja rizicima.

Najznačajniji rizici kojima je Grupa izložena su kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik u knjizi banke, valutni rizik, operativni rizik i rizik eksternalizacije. Navedenim rizicima svakodnevno se upravlja temeljem politika, pravilnika, procedura, metodologija i sustava limita te odluka/zaključaka Nadzornog odbora, Uprave i odbora za upravljanje rizicima.

Grupa provodi analize osjetljivosti i analize scenarija pod pretpostavkom promjene jednoga, odnosno više faktora rizika u redovnim i stresnim okolnostima te se kontinuirano razvijaju sustavi pro-aktivnog upravljanja rizicima radi smanjenja potencijalnih budućih rizika.

26.1. Pregled najvažnijih rizika

Kreditni rizik

Grupa kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika, pravilnika i propisanih procedura rada u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja na rizik.

Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike HBOR-a i bitan je činitelj njezine strategije poslovanja.

Rizik likvidnosti, valutni rizik i kamatni rizik u knjizi banke

Kroz djelovanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Grupa osigurava adekvatno upravljanje rizikom likvidnosti te valutnim rizikom i kamatnim rizikom u knjizi banke. Upravljanje ovim rizicima podrazumijeva svođenje kamatnog i valutnog rizika te rizika likvidnosti na najmanju mjeru. Izravnim i neizravnim uključivanjem većine organizacijskih jedinica Grupe u rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom nastoji se osigurati kvalitetan, integriran i sveobuhvatan sustav upravljanja navedenim rizicima.

Rizik likvidnosti

Temeljna načela i principi upravljanja rizikom likvidnosti HBOR-a utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Nadzornog odbora, Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

U svrhu upravljanja rizikom likvidnosti, Grupa je uspostavila sustav limita te prati i kontrolira njihovo poštivanje, održava potrebnu razinu rezerve likvidnosti, kontinuirano prati tekuću i planiranu likvidnost, osigurava dostatna kunska i devizna sredstva potrebna za pravovremeno podmirenje obveza te za isplate po odobrenim kreditima i planiranim odobrenjima kredita. Pri upravljanju rizikom likvidnosti Grupa prati i nastoji postići ročnu usklađenost postojećih i planiranih plasmana i njihovih izvora. Grupa nema depozite građana te nije izložena značajnijim dnevnim oscilacijama likvidnosti.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.1. Pregled najvažnijih rizika (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Praćenje rizika likvidnosti Grupa provodi i kroz analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja. Pravilnikom o upravljanju rizikom likvidnosti utvrđeni su i signali ranog upozorenja te postupci u slučaju naznake kao i nastupa krize likvidnosti.

Kamatni rizik u knjizi banke

Temeljna načela i principi upravljanja kamatnim rizikom Grupe utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Za mjerenje i praćenje kamatnog rizika Grupa provodi analizu kamatnog jaza. Kamatni se jaz izražuje za određena razdoblja prema mogućnosti promjene kamatnih stopa i prikazuje osjetljivost Grupe na promjene kamatnih stopa. Provodi se i detaljna razrada kamatnih stopa po valuti, vrsti i visini kamatne stope te se izrađuju projekcije kretanja prosječnih ponderiranih kamatnih stopa izvora i plasmana. Pored usklađivanja kamatnih stopa izvora i plasmana prate se trenutni tržišni uvjeti i prognoze kretanja osnovnih tržišnih pokazatelja.

Valutni rizik

Temeljna načela i principi upravljanja valutnim rizikom HBOR-a utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Postavljene su metode za mjerenje, odnosno procjenu, praćenje i upravljanje valutnim rizikom, utvrđeni su limiti, postupci u slučaju naznake, kao i nastupa krize te su definirana izvješća potrebna za cjelovito ovladavanje ovim rizikom.

Za mjerenje izloženosti valutnom riziku Grupa prati otvorenost devizne pozicije. Osim dnevnog praćenja otvorenosti devizne pozicije i projiciranja njezinog kretanja, Grupa za potrebe procjene i mjerenja valutnog rizika koristi i VaR model kao pomoćni model te redovito izvještava nadležna tijela o najvećim potencijalnim gubicima po značajnim valutama. Provode se analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja.

Operativni rizik

Grupa ima uspostavljen okvir za upravljanje operativnim rizikom koji je u značajnoj mjeri usklađen sa regulativom HNB-a primjenjivoj na poslovanje Banke i dobrim bankarskim praksama u dijelu upravljanja rizicima, koji je uveden 2012. godine.

Temeljna načela upravljanja operativnim rizikom utvrđena su Politikom upravljanja operativnim rizikom kao krovnim aktom, kojom je uspostavljena struktura upravljanja i odgovornosti u sustavu, utvrđen pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik te uspostavljen sustav izvještavanja.

Za praćenje i nadziranje rada informacijskog sustava zadužen je Odbor za upravljanje informacijskim sustavom čiji je cilj upravljanje resursima informacijskog sustava uz uspostavljanje odgovarajuće razine učinkovitosti i sigurnosti informacijskog sustava kako bi se osiguralo, između ostalog, primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije. Nadzor nad sigurnošću informacijskog sustava obavlja funkcija sigurnosti informacijskog sustava. U okviru ove funkcije uspostavljen je sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja HBOR-a.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.1. Pregled najvažnijih rizika (nastavak)

Rizik eksternalizacije

Grupa upravlja rizikom eksternalizacije temeljem internih akata usklađenih s regulativom HNB-a primjenjivom na Grupu kao posebnu financijsku instituciju. Internim aktima kojima je propisano upravljanje ovim rizikom utvrđeni su postupci provođenja eksternaliziranih aktivnosti, upravljanje odnosima s pružateljima usluga te svođenje rizika na najmanju mjeru.

Uspostavljena je centralna evidencija o eksternaliziranim aktivnostima, a o materijalno značajnim eksternalizacijama godišnje se izvještava Uprava i Nadzorni odbor Banke.

26.2. Strategija i sustavi upravljanja rizicima

Nadzorni odbor odgovoran je za nadgledanje primjerenosti i učinkovitosti procesa upravljanja rizicima u Grupi. Nadzorni odbor donosi Strategiju upravljanja rizicima HBOR-a kojom se uspostavljaju osnovna načela i standardi upravljanja rizicima te se definira sklonost preuzimanju rizika.

Uprava Banke odgovorna je za provođenje strategije upravljanja rizicima te uspostavljanje učinkovitog i pouzdanog sustava upravljanja svim rizicima. Za potrebu ostvarenja svoje funkcije Uprava je svoja ovlaštenja za upravljanje rizicima delegirala na četiri odbora.

Odbori za upravljanje rizicima

- **Odbor za upravljanje aktivom i pasivom** – upravlja rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom sukladno odredbama: Pravilnika o upravljanju rizikom likvidnosti, Procedura upravljanja valutnim rizikom, Procedura upravljanja kamatnim rizikom, Politika upravljanja aktivom i pasivom te ostalih akata Banke kojima je regulirano ovo područje,
- **Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika** – upravlja kreditnim rizikom u okviru propisanih Kreditnih politika, Pravilnika o upravljanju kreditnim rizikom, metodologija, pravilnika i ostalih internih akata koji obuhvaćaju problematiku vezanu uz kreditni rizik,
- **Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a** – upravlja resursima informacijskog sustava uz primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije,
- **Odbor za upravljanje poslovnim promjenama** – upravlja poslovnim promjenama (koordinacija postupaka predlaganja, odobravanja, praćenja i uvođenja poslovnih promjena) s ciljem smanjenja rizika pri uvođenju poslovnih promjena.

Organizacijska jedinica Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima ustrojeno je kao funkcionalno i organizacijski odvojena i neovisna organizacijska jedinica za kontrolu rizika u poslovanju koja je neposredno odgovorna Upravi. Ova organizacijska jedinica odgovorna je za utvrđivanje, procjenu odnosno mjerenje, nadzor i kontrolu rizika kojima je Grupa u svom poslovanju izložena.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.2. Strategija i sustavi upravljanja rizicima (nastavak)

Organizacijska jedinica Upravljanje rizicima (nastavak)

Svoju funkciju Upravljanje rizicima ostvaruje analizom te procjenom, odnosno mjerenjem rizika, razvojem pravilnika, procedura i metodologija za upravljanje rizicima, nadzorom i praćenjem njihove primjene, predlaganjem i kontrolom poštivanja usvojenih limita izloženosti, davanjem prijedloga i preporuka za primjereno upravljanje rizicima te izvješćivanjem nadležnih tijela.

Strategija upravljanja rizicima usmjerena je prema postizanju i održavanju kvalitetnog i učinkovitog sustava upravljanja rizicima usklađenog s domaćim i stranim bankarskim praksama te preporukama Hrvatske narodne banke, europske regulative i Bazelskog odbora primjenjivim na Banku kao posebnu financijsku instituciju.

Mjerenje rizika i sustavi izvješćivanja

Pri procjeni, odnosno mjerenju rizika Grupa uvažava povijesne podatke, planove poslovanja, trenutne i očekivane tržišne uvjete te specifičnosti Grupe kao posebne financijske institucije. Rezultati procjene odnosno mjerenja, provedenih analiza te testiranja otpornosti na stres izlažu se na sjednicama odbora za upravljanje rizicima, Uprave i Nadzornog odbora. U svrhu praćenja i kontrole rizika utvrđeni su sustavi limita za upravljanje kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom.

Nadležna tijela sustavno su izvještavana o: kvaliteti kreditnog portfelja, velikoj izloženosti i najvišoj dopuštenoj izloženosti, adekvatnosti regulatornog kapitala, naplati potraživanja i rizičnih plasmana, promjenama internih rejtinga poslovnih banaka i poduzetim aktivnostima u slučaju pogoršanja istih, nizu pokazatelja stanja i projekcija likvidnosti, projekcijama otvorenosti devizne pozicije, potencijalnim gubicima po značajnijim valutama, kamatnom jazu, projekcijama prosječnih ponderiranih kamatnih stopa na izvore i plasmane financijskih institucija i sl. Dinamika izvještavanja te metodologije mjerenja i procjene rizika propisani su internim aktima Grupe.

26.3. Kreditni rizik

Grupa kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika i pravilnika o upravljanju ovim rizikom u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja.

Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike Grupe i bitan je činitelj njezine strategije poslovanja, zbog čega je ovo područje regulirano posebnim aktom – Pravilnikom o upravljanju kreditnim rizikom, koji se primjenjuje na sve faze kreditnog procesa (od razvoja novih bankarskih proizvoda, odnosno od zahtjeva za kredit, praćenja poslovanja klijenta do konačne otplate kredita).

Pravilnik o upravljanju kreditnim rizikom je sveobuhvatan dokument koji obuhvaća i metodologije, namijenjene ocjeni poslovanja različitih ciljanih skupina klijenata.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

U slučaju izravnog kreditiranja, Grupa se za ocjenjivanje kreditne sposobnosti koristi Metodologijom za ocjenu kreditnog rizika (za kredite iznad 1.500 tisuća kuna) ili Metodologijom kreditnog bodovanja (za kredite ispod 1.500 tisuća kuna). Metodologija kreditnog bodovanja služi za ocjenu kreditne sposobnosti klijenata koji pripadaju „malom portfelju“, a sadrži pet modela bodovanja: plasmani do 300 tisuća kuna za trgovačka društva, obrtnike i poljoprivrednike, plasmani početnicima do 300 tisuća kuna, plasmani od 300 tisuća do 1.500 tisuća kuna za trgovačka društva, plasmani početnicima od 300 tisuća do 1.500 tisuća kuna i plasmani od 300 tisuća do 1.500 tisuća za sve ostale poduzetnike.

Metodologija za ocjenu kreditnog rejtinga se koristi za ocjenu rizika klijenata koji pripadaju portfelju individualno značajnih klijenata odnosno za kredite iznad 1.500 tisuća kuna. Ocjena rizika može biti sadržana u ocjeni kreditne sposobnosti klijenta, ocjeni uspješnosti investicijskog projekta i ocjeni kreditne sposobnosti klijenta s analizom budućeg poslovanja.

Sukladno Zakonu o HBOR-u Grupa dio svojih plasmana odobrava putem poslovnih banaka i leasing društava pri čemu se za ocjenu banaka primjenjuju Metodologija za ocjenu i odabir banaka i Metodologija za ocjenu i odabir inozemnih banaka, a za ocjenu leasing društava Metodologija za ocjenu i odabir leasing društava. Radi lakše dostupnosti sredstava HBOR-a, dio svojih plasmana Grupa plasira po modelu podjele rizika prema kojem u financiranju klijenata sudjeluje poslovna banka i HBOR u unaprijed dogovorenim omjerima financiranja.

Grupa kao razvojna financijska institucija podupire rast i razvoj hrvatskog gospodarstva kroz investicijsko ulaganje. Iz tog razloga klijenti se najčešće javljaju Grupi sa zahtjevima za kreditno praćenje razvojnih investicijskih projekata. Kako bi se rizik sveo na najmanju mjeru i što objektivnije procijenilo koji projekti su ekonomski održivi te osiguravaju povrat uloženog, Grupa stalno unapređuje postojeća organizacijsko-tehnološka rješenja, izvještaje i akte te daje prijedloge novih organizacijskih propisa i provedbenih uputa.

Stalnim praćenjem i ocjenjivanjem poslovanja klijenata nastoje se pravovremeno uočiti poteškoće u njihovom poslovanju. Kod klijenata koji su suočeni s problemima Grupa pronalazi primjerene načine naplate potraživanja sagledavajući mogućnosti novih uvjeta otplate potraživanja s ciljem nastavka proizvodnog procesa i povećanja zapošljavanja. Posebno se uočavaju i prate uzroci loših plasmana te se postupci za njihovu prevenciju ugrađuju u procedure rada u svrhu smanjenja udjela rizičnih plasmana Grupe.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

U svrhu praćenja i kontrole rizika utvrđeni su sustavi limita za upravljanje kreditnim rizikom. Utvrđeni su limiti velike izloženosti i maksimalno dozvoljeni iznos kreditne izloženosti prema pojedinom korisniku i s njim povezanim osobama.

26.3.1. Rizik povezan s kreditnim odobrenjima

Klijentima banke omogućeno je izdavanje garancija i akreditiva s odgođenim polaganjem pokrića (pokriće je moguće i iz kredita), po identičnoj proceduri koja je propisana za izravne klijente kod odobravanja kredita.

Sve garancije prate se prema rokovima važnosti, a akreditivi s odgođenim polaganjem pokrića prema dospijećima. Ukoliko dođe do poziva za plaćanje Grupa je obvezna izvršiti plaćanje u ime klijenta. Takve obveze Grupu izlažu rizicima koji su slični kreditnima, a umanjuju se istim postupcima koji se primjenjuju na kredite.

26.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.)

Umanjenje vrijednosti formira se u skladu s Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja 9, aktima HNB-a primjenjivim na HBOR i pravilnicima i metodologijama rada Grupe.

S obzirom na procijenjenu razinu kreditnog rizika te način izračuna očekivanih kreditnih gubitaka, klijenti se razvrstavaju u sljedeće kategorije:

- 1. stupanj - obuhvaća sve klijente niskog kreditnog rizika i klijente kod kojih je procijenjeno da nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika,
- 2. stupanj - obuhvaća sve klijenata kod kojeg je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika nakon početnog priznavanja,
- 3. stupanj - obuhvaća klijente u statusu neispunjavanja obveza odnosno klijente kod kojih postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti te kupljenu ili stvorenu kreditno umanjenu financijsku imovinu (eng. Purchased or originated credit impaired asset, POCI).

Tijekom ugovornog odnosa s klijentom procjenjuje se razina očekivanih kreditnih gubitaka klijenta. Procjena se provodi praćenjem sljedeća tri kriterija:

- kreditne sposobnosti dužnika
- urednosti podmirivanja obveza i
- kvalitete instrumenata osiguranja.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

26.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

Za cijelo vrijeme trajanja ugovornog odnosa procjenjuje se kreditna sposobnost dužnika s ciljem utvrđivanja moguće promjene financijskog položaja klijenta (dužnika) odnosno vjerojatnosti pogoršanja njegove kreditne sposobnosti. Kod utvrđivanja kreditne sposobnosti klijenta uzima se u obzir i grupa povezanih osoba zbog efekta zaraze odnosno mogućnosti prelijevanja rizika između povezanih osoba, odnosno kreditna sposobnost klijenta se prati putem:

- promjene financijskog rejtinga klijenta i s njim povezanih osoba,
- kriterija kojima je svrha utvrđivanje financijskih poteškoća klijenta,
- kriterija s Liste za pojačano praćenje klijenta te
- kriterija za uočavanje povećanog kreditnog rizika.

Klijent se smatra urednim ukoliko sve svoje obveze podmiruje u cijelosti (glavnica, kamate, provizije, naknade i druge troškove) u ugovorenim iznosima i ugovorenim rokovima dospijeca pri čemu se svi plasmani i izvanbilančne obveze jednog klijenta promatraju kao jedan.

Procjena instrumenata osiguranja temelji se na njihovoj kvaliteti i procjeni visine i rokova naplativosti.

26.3.2.1. Definicija statusa neispunjenja ugovornih obveza (engl. default) i izlaska iz statusa neispunjenja obveza (oporavka)

Status neispunjenja obveza pojedinog klijenta je nastao kada je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta ili oba sljedeća uvjeta:

- ocjenjuje se vjerojatnim da klijent neće u cijelosti podmiriti svoje obveze prema HBOR-u ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz instrumenata osiguranja,
- klijent više od 90 dana nije ispunio svoju dospjelu obvezu po bilo kojoj značajnoj kreditnoj obvezi. Prag značajnosti iznosi 1.750 kuna, a računa se na nivou klijenta, zbrajanjem dospjelih obveza po svim plasmanima klijenta.

Pri procjeni vjerojatnosti da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze uzimaju se u obzir sljedeći elementi:

- priznato je umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke zbog uočenoga značajnog pogoršanja kreditne kvalitete dužnika,
- prodaja kreditne izloženosti uz značajan ekonomski gubitak,
- reprogramiranje ili restrukturiranje kreditne izloženosti zbog financijskih poteškoća dužnika,
- stečajni ili sličan postupak (PSN, likvidacija) nad dužnikom,
- imenovana posebna uprava, ukinuto odobrenje za rad, pokrenute mjere rane intervencije,
- otkaz ugovora.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

26.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

26.3.2.1. Definicija statusa neispunjenja ugovornih obveza (engl. default) i izlaska iz statusa neispunjenja obveza (oporavka) (nastavak)

Osim navedenog, prilikom utvrđivanja statusa neispunjenja obveza uzimaju se u obzir i odnosi unutar grupe povezanih osoba ako postoji status neispunjavanja obveza kod jednog dužnika unutar grupe povezanih osoba koji dovodi do učinka širenja statusa neispunjavanja obveza na druge subjekte unutar te grupe.

Svi financijski instrumenti klijenta u statusu neispunjenja obveza se klasificiraju u 3. stupanj.

Plasmani klijentima u statusu neispunjenja obveza zbog materijalnog kašnjenja u plaćanju obveza preko 90 dana mogu se klasificirati u ozdravljene/rehabilitirane ukoliko je prošlo 150 dana od trenutka ne postojanja okidača za status neispunjenja obveza. U razdoblju kušnje od 150 dana klijent ne smije kasniti u plaćanju obveza preko 30 dana u materijalno značajnom iznosu.

Po proteku 150 dana ozdravljenim klijentima se smatraju samo klijenti za koje je utvrđeno da nisu u finacijskim poteškoćama. Ako postoje naznake ponovnog ulaska u status neispunjenja obveza, status se ne mijenja sve do stvarnog i trajnog poboljšanja kreditne kvalitete klijenta.

Restrukturirane izloženosti kojima su uzrok financijske poteškoće i problemi u otplati se mogu klasificirati kao ozdravljene/rehabilitirane nakon dvije godine od posljednjeg među događajima:

- od dana restrukturiranja,
- od datuma dodjele statusa neispunjenja obveza,
- od proteka počeka ukoliko je odobren u sklopu restrukturiranja.

Tijekom razdoblja kušnje od dvije godine u izloženosti u statusu ispunjavanja obveza se mogu klasificirati izloženosti kojima su ispunjeni svi sljedeći uvjeti :

- dužnik je uredno platio po dospijeću najmanje iznos restrukturiranih obveza u visini dospjelih u trenutku provedbe restrukturiranja,
- dužnik je redovito plaćao dospjele obveze u skladu s planom otplate (ili uz kašnjenje do 30 dana),
- nema vjerojatnosti stupanja u status neispunjenja obveza,
- nema dospjelih nepodmirenih obveza nakon restrukturiranja,
- nema sumnje da dužnik neće plaćati i nadalje svoje obveze po dospijeću,

Svi ovi uvjeti trebaju biti zadovoljeni i za nove plasmane istom klijentu. Reklasificirati se u ozdravljene mogu samo plasmani klijentu koji nije u financijskim poteškoćama.

Financijski instrumenti rehabilitiranih/ozdravljenih klijenata se nakon ispunjenja svih uvjeta iz razdoblja kušnje mogu ponovo klasificirati u 1. stupanj.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

26.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

26.3.2.2. Bančin postupak procjene internog rejtinga i vjerojatnosti neispunjenja ugovornih obveza (PD)

Za modeliranje PD-ja koristi se pristup temeljen na TTC (engl. Through-the-Cycle) migracijskim matricama za izloženosti u homogenim skupinama izravnih korisnika i ostalo. Definirane su rizične skupine (eng. bucket) te se provodi analiza kretanja izloženosti između navedenih skupina.

Za navedene izloženosti, rizične skupine su definirane temeljem dana kašnjenja i statusa restrukturiranih izloženosti. Modeliranju PD-ja prethodi prikupljanje podataka za prethodno 5-ogodišnje razdoblje.

Pri modeliranju PD-ja, analizira se kretanje izloženosti između sljedećih skupina:

- od 0 do 30 dana kašnjenja - skupina 1,
- od 31 do 90 dana kašnjenja - skupina 2,
- više od 90 dana kašnjenja i restrukturiranje – događaj statusa neispunjenja obveza (defaulta).

Temeljem matrica kretanja izloženosti iz skupine u skupinu, izračunava se 12-mjesečna vrijednost PD-ja. Daljnjim množenjem matrica izračunavaju se granične vrijednosti PD-ja putem kojih se kreira vektor. Vektor graničnih vrijednosti PD-ja predstavlja osnovu pomoću koje se izračunava vrijednost cjeloživotnog PD-ja. Vrijednost cjeloživotnog PD-ja ovisi o tenoru, odnosno preostalom razdoblju do dospijeca pojedine izloženost.

Pristup temeljen na vanjskom rejtingu koji objavljuju vanjske kreditne rejting agencije korišten je prilikom izračuna PD-ja za izloženosti iz homogenih skupina financijske institucije te središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava.

Za izloženosti prema domaćim financijskim institucijama, obzirom da ne postoji vanjski rejting za sve financijske institucije u portfelju Grupe, postojeći interni rejtingi domaćih financijskih institucija mapirani su na vanjski rejting pri čemu se kao polazna točka mapiranja koristi financijska institucija koja ima vanjski rejting, slijedom čega je interni rejting u Grupi izjednačen s rejtingom S&P-a "BB". Time je utvrđena gornja granica za domaće financijske institucije na razini rejtinga države. Distribucija vrijednosti PD-ja za preostale interne rejtinge određuje se metodom linearne interpolacije.

Za izloženosti prema inozemnim financijskim institucijama koriste se rejtingi vanjskih kreditnih rejting agencija i sukladno tome primjenjuje odgovarajuća vrijednost PD-ja iz njihovih matrica, a ako nema onda se koristi interni rejting, odnosno primjenjuju se pravila istovjetna domaćim financijskim institucijama.

Vrijednost 12-mjesečnog PD-ja procjenjuje se množenjem TTC matrice sa samom sobom. Vrijednost cjeloživotnog PD-ja predstavlja kumulativnu vrijednost graničnih vrijednosti PD-ja, odnosno zbroj graničnih vrijednosti PD-ja, ovisno o tenoru izloženosti.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

26.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

26.3.2.3. Izloženost u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza

Za potrebe modeliranja izloženosti u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza (engl. Exposure at Default, dalje: EAD), odnosno za potrebe izračuna kreditnog konverzijskog parametra (dalje: CCF, eng. Credit Conversion Factor) i omjera prijevremene otplate, razmatraju se podaci za proteklo petogodišnje razdoblje.

Temeljem navedenih povijesnih podataka utvrđen je omjer prijevremene naplate približno jednak nuli te kreditni konverzijski faktor jednak 1.

EAD se izračunava za svaki ugovor. Dva su pristupa izračunu EAD-a:

- ukoliko za izloženost postoji plan otplate - temeljem novčanog toka iz plana otplate,
- ukoliko za izloženost ne postoji plan otplate - temeljem iznosa izloženosti na izvještajni datum.

Za izloženosti klasificirane u 1. stupanj rizika te za dospjele izloženosti EAD je jednak trenutnoj izloženost.

Za nedospjele izloženosti, cjeloživotni EAD se izračunava temeljem plana otplate, uvažavajući iznose i razdoblje dospijeca, a maksimalno do posljednjeg datuma dospijeca izloženosti (tenora).

26.3.2.4. Gubitak u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza

Za skupine izravnih korisnika i ostalo, gubitak u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza (engl. Loss Given Default, dalje: LGD) se procjenjuje temeljem transakcija nakon datuma nastanka statusa neispunjenja obveza klijenta. Svaka se transakcija diskontira na datum nastanka statusa neispunjenja obveza odgovarajućom diskontnom stopom, a diskontni faktor ovisi o proteklom vremenu. Pojedinačnoj izloženosti se pribrajaju sva povećanja nakon datuma nastanka statusa neispunjenja obveza. Rezultat navedenog izračuna je stopa naplate za svaku izloženost u nekoj homogenoj skupini, a ukupnu stopu naplate za pojedinu homogenu skupinu čini težinski prosjek stopa naplate svih pojedinačnih izloženosti.

U izračun LGD-a također je uzeta u obzir i vjerojatnost izlaska iz statusa neispunjenja obveza.

Kao podloga za određivanje LGD-a za skupine središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava i financijske institucije koristi se izvještaj vanjskih kreditnih rejting agencija. U godišnjim izvještajima o stopama nastanka statusa neispunjenja obveza i naplate, kreditne rejting agencije objavljuju i povijesne i tržišne stope naplate. Tržišna stopa naplate je tržišna cijena obveznice u odnosu na njezinu vrijednost neposredno prije defaulta ili u trenutku defaulta obveznice. Temeljem tržišnih stopa naplate za neosigurani nadređeni dug („senior unsecured debt“), određuje se stopa naplate ponderirana izdavateljem obveznica (eng. issuer-weighted recovery rate).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

26.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

26.3.2.5. Značajno povećanje kreditnog rizika

U svrhu utvrđivanja povećanog kreditnog rizika kontinuirano, a najmanje jednom godišnje prate se promjene za sve klijente Grupe. Svi plasmani klijentu kod kojeg je utvrđen povećan kreditni rizik ili u slučaju individualno značajnih klijenata čija je izloženost iznad 1.500 tisuća kuna a nalaze se na Listi za pojačano praćenje, na slijedeći izvještajni datum se svi financijski instrumenti klijenta povećanog kreditnog rizika klasificiraju u 2. stupanj temeljem uočenih kriterija kao na primjer:

- klijentovo kašnjenje u podmirenju bilo koje značajne dospjele obveze prema HBOR-u duže od 30 dana (a kraće od 90 dana),
- klijent je u financijskim poteškoćama, ali nije u statusu neispunjenja obveza,
- pogoršanje rejtinga, nizak kreditni rejting klijenta,
- nepoštivanje ugovornih odredbi
- gubitak ključnih kupaca ili dobavljača
- i sl.

Izlazak iz statusa povećanog kreditnog rizika uvjetovan je nepostojanjem svih kriterija koji su svrstali klijenta u predmetni status po njegovom događaju, a provjera svih pokazatelja provodi se najmanje jednom godišnje u okviru godišnjeg praćenja klijenta. Deaktiviranje dijela pokazatelja moguće je provesti nakon šest mjeseci. Pokazatelji povećanog kreditnog rizika su aktivni godinu dana, nakon čega ih je potrebno provjeriti te temeljem rezultata praćenja ponovo aktivirati odnosno deaktivirati. Rezultat promjene je reklasifikacija financijskih instrumenata klijenta u 1. stupanj odnosno njihovim ostankom u 2. stupnju.

Financijski instrumenti klijenta s investicijskim rejtingom vanjskih kreditnih rejting agencija smatraju se financijskim instrumentima niskog kreditnog rizika. Sve izloženosti prema Republici Hrvatskoj i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S), HNB-u, Europskoj investicijskoj banci (EIB) te ostalim razvojnim bankama smatraju se također financijskim instrumentima klijenata niskog kreditnog rizika. Financijski instrumenti klijenata niskog kreditnog rizika se uvijek raspoređuju u 1. stupanj.

26.3.2.6. Svrstavanje financijske imovine koja se mjeri na skupnoj osnovi

Kreditni rizik se procjenjuje na skupnoj osnovi za sve klijente klasificirane u 1. i 2. stupanj rizika te za klijente u 3. stupnju rizika koji pripadaju portfelju malih kredita. Klijenti koji pripadaju portfelju malih kredita su klijenti prema kojima je HBOR izložen u bruto iznosu jednakom ili manjem od 1.500 tisuća kuna.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

26.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

26.3.2.6. Svrstavanje financijske imovine koja se mjeri na skupnoj osnovi (nastavak)

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja rezervacija za umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi, financijski instrumenti su grupirani u sljedeće skupine, i to na temelju zajedničkih obilježja kreditnog rizika, radi lakše procjene značajnog povećanja kreditnog rizika:

- financijske institucije,
- središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava,
- izravni korisnici – veliki,
- izravni korisnici – mali i srednji,
- izravni korisnici – mikro,
- izravni korisnici – stanovništvo,
- ostalo.

Grupiranjem financijskih instrumenata u homogene skupine se osigurava da se u slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika ispunji cilj priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka tijekom cijelog vijeka trajanja financijskog instrumenta, čak i ako dokaz takvog značajnog povećanja kreditnog rizika još uvijek nije dostupan na razini pojedinog instrumenta.

26.3.3. Analiza inputa za ECL model u okviru utjecaja makroekonomskih uvjeta na PD

Prilikom uključivanja informacija o budućnosti, koriste se dostupni izvori (HNB, DZS) o makroekonomskim uvjetima kako bi se projicirao njihov utjecaj na sadašnju vrijednost rizičnih parametara.

Temeljem povijesne analize utjecaja makroekonomskih uvjeta i dostupnim makroekonomskim prognozama, utvrđuje se potencijalni utjecaj budućeg kretanja makroekonomskih uvjeta na vrijednost rizičnih parametara koristeći scenarije s pripadajućim vjerojatnostima nastanka pojedinog scenarija.

Kod procjene očekivanih kreditnih gubitaka primjenom ranijih iskustava o kreditnim gubicima, podaci o ranijim stopama kreditnog gubitka se primjenjuju na formirane homogene skupine, a primjenom određene metode omogućeno je povezivanje pojedine skupine financijskih instrumenata s podacima o ranijem iskustvu o kreditnim gubicima u skupinama financijskih instrumenata sličnih karakteristika kreditnog rizika, kao i s važnim odgovarajućim podacima koji odražavaju postojeće stanje.

Očekivani kreditni gubici odražavaju očekivanja Grupe u pogledu kreditnih gubitaka. Međutim, kada pri procjeni očekivanih kreditnih gubitaka razmatra sve razumne i pouzdane podatke koji su dostupni bez nepotrebnih troškova i napora, Grupa razmatra i odgovarajuće tržišne podatke o kreditnom riziku određenog financijskog instrumenta ili sličnih financijskih instrumenata.

Grupa za potrebe izračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristi veći broj makroekonomskih uvjeta od kojih su za dva utvrđene korelacije PD-jeva po pojedinim homogenim skupinama: društveni bruto proizvod i tečaj.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

26.3.3. Analiza inputa za ECL model u okviru utjecaja makroekonomskih uvjeta na PD (nastavak)

Kako bi se odredio utjecaj budućih makroekonomskih uvjeta na očekivane kreditne gubitke, putem analize na temelju povijesnih podataka, utvrđuje se veza između makroekonomskih uvjeta i PD-ja. Nakon toga, procjenjuje se utjecaj makroekonomskih prognoza na vrijednosti PD-ja i računa se koeficijent pomoću kojeg se korigira procijenjena vrijednost PD-ja u dva scenarija, optimistični i pesimistični.

26.3.4. Kvantitativna analiza pouzdanosti informacija koje se koriste za izračun rezervacije za ECL

Za primjenu makroekonomskih faktora Banka koristi metodologiju sa nivoom pouzdanosti od 90%.

26.3.5. Pregled modificiranih i restrukturiranih kredita

Modifikacija se smatra svaka izmjena ugovornih odredbi koja rezultira izmjenom ugovorenih novčanih tokova od financijske imovine.

Izmjena uvjeta po plasmanu obuhvaća promjene određenih ugovorom definiranih uvjeta najčešće radi prilagodbe promjenama u provedbi investicije, a moguće i tijekom otplate, koje nisu uzrokovane financijskim poteškoćama klijenta. Najčešće bi izmijenjeni uvjeti bili prihvaćeni kod odobrenja da su bili poznati ili su rezultat okolnosti koje nisu pod kontrolom klijenta.

Sve promjene ugovornih obveza kojima se čini ustupak klijentu, a koji je u financijskim poteškoćama smatraju se reprogramom ili restrukturiranjem. Ustupak se može odnositi na bilo koju od sljedećih mjera:

- izmjena ranijih uvjeta ugovora za koje se smatra da ih klijent ne može ispuniti a dovode do gubitka njegove sposobnosti podmirivanja obveza i koji ne bi bili odobreni da dužnik nema financijske poteškoće (npr. smanjenje kamatne stope, smanjenje ili otpis kamatnog prihoda, promjena visine glavnice, promjena tj. produženje rokova otplate i sl.)
- potpuno ili djelomično refinanciranje plasmana koje ne bi bilo odobreno da dužnik nema financijske poteškoće.

Dokaz o ustupku uključuje sljedeće:

- razliku u korist klijenta između izmijenjenih uvjeta ugovora i ranijih uvjeta ugovora,
- uvrštenje povoljnijih uvjeta u izmijenjeni ugovor u odnosu na uvjete koje bi mogli postići drugi dužnici sa sličnim profilom rizičnosti u portfelju Bnake.

Reprogramom se smatra promjena prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja zbog privremenih financijskih poteškoća klijenta. Restrukturiranjem se smatra promjena prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja zbog značajnih financijskih poteškoća klijenta, kojemu je potrebno financijsko, poslovno i operativno restrukturiranje, odnosno klijentu koji se već nalazi u statusu neispunjenja obveza.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

26.3.6. Analiza koncentracije rizika

Grupa kroz razvojne programe kreditiranja obuhvaća područje cijele Republike Hrvatske s naglaskom na potpomognuta područja. Kreditni rizik rasprostranjen je po geografskim područjima, djelatnostima, sektorima te kreditnim programima. Grupa nastoji izbjeći pretjeranu koncentraciju kreditnog rizika te povoljnijim uvjetima i novim kreditnim programima (proizvodima) potaknuti razvoj slabije razvijenih područja Republike Hrvatske u skladu s državnom strategijom razvoja pojedinih djelatnosti.

Kreditiranjem različitih grana djelatnosti uz poticanje proizvodnje i razvoja s ciljem razvoja hrvatske privrede Grupa stvara bolju bazu za povrate kredita i smanjenje rizika.

Najveća kreditna izloženost prema jednom dužniku Grupe na 30. rujna 2018. godine iznosi 2.221.897 tisuća kuna, a Banke 2.207.880 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 2.536.756 tisuća kuna za Grupu i Banku), bez uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja.

Banka kao posebna financijska institucija provodi svoju razvojnu ulogu odobravajući plasmane krajnjim korisnicima kredita putem financijskih institucija s kojima ima sklopljene ugovore o poslovnoj suradnji. Obzirom da je visina izloženosti prema pojedinim financijskim institucijama dosegla najveću dopuštenu izloženost, Banka, kako bi i dalje uspješno provodila svoju razvojnu ulogu i omogućila što većem broju korisnika dostupnost kredita, ima odobrenje od Nadzornog odbora za povećanje izloženosti prema bankama i s njima povezanim osobama koje sukladno internoj metodologiji Banke imaju visoki rejting. Visina izloženosti održava se korištenjem raspoloživih instrumenata i tehnika za smanjenje izloženosti HBOR-a prema bankama.

Ovo povećanje izloženosti sukladno odobrenju Nadzornog odbora Banka je koristila za daljnju poslovnu aktivnost s dvjema bankama.

26.3.7. Instrumenti osiguranja i ostala poboljšanja kvalitete kredita (kreditne sposobnosti)

Instrumenti osiguranja plasmana Banke su:

1. obvezni (mjenice i zadužnice),
2. uobičajeni (nekretnine, brodovi, zrakoplovi, bankarska garancija, jamstvo Republike Hrvatske, jamstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, jamstvo HAMAG-BICRO-a, polica osiguranja od političkih i/ili komercijalnih rizika), te
3. ostali instrumenti osiguranja (pokretna imovina, mjenice ili jamstva drugih trgovačkih društva solidnog boniteta, prijenos vlasništva ili zalog dionica odnosno udjela trgovačkog društva, pljenidba novčanih potraživanja odnosno cesija naplativih potraživanja, pljenidba depozita, vinkuliranje police osiguranja imovine i/ili osoba, zalog na žigu ili robnoj marki i sl.).

Svi plasmani Grupe moraju biti osigurani obveznim instrumentima osiguranja. Plasmani malih izloženosti moraju biti osigurani barem jednim obveznim instrumentom osiguranja. Izbor prihvatljivih instrumenata osiguranja ne ovisi samo o postignutom omjeru osiguranja nego i o utvrđenim rizicima, pri čemu prednost imaju brže utrživi i vrjedniji instrumenti osiguranja.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

26.3.7. Instrumenti osiguranja i ostala poboljšanja kvalitete kredita (kreditne sposobnosti) (nastavak)

Prihvatljivi uobičajeni i ostali instrumenti osiguranja razvrstani su prema kvaliteti u pet skupina. Ocjena instrumenata osiguranja temelji se na njihovoj kvaliteti koja se utvrđuje na bazi njihove tržišne unovčivosti, dokumentiranosti i mogućnosti nadzora od strane Banke te mogućnosti prisilne naplate. Ocjenuju se samo prihvatljivi, dok šestu skupinu čine neprihvatljivi instrumenti osiguranja.

Pri donošenju odluke o odobrenju kredita slaba se kreditna sposobnost ne može zamijeniti kvalitetom instrumenata osiguranja, osim u slučajevima osiguranja prvorazrednim instrumentima osiguranja: jamstvom Republike Hrvatske, jamstvom lokalne/područne (regionalne) samouprave (JLPS), jamstvom HAMAG-BICRO-a, policom osiguranja kredita i kada za obveze klijenta zakonskim aktima jamče Republika Hrvatska, JLPS ili druga državna tijela.

U svrhu ublažavanja kreditnog rizika i smanjenja troškova poslovanja, a sukladno Zakonu o HBOR-u, dio svojih plasmana Grupa odobrava putem financijskih institucija. Za osiguranje plasmana odobrenih krajnjim korisnicima putem financijskih institucija Grupa uzima obvezne instrumente osiguranja od poslovnih banaka i leasing društava. Financijska institucija ih je dužna deponirati temeljem Ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji, a ne za svaki pojedinačni plasman krajnjem korisniku zaključen temeljem tog Ugovora. U svakom pojedinačnom ugovoru o plasmanu za krajnjeg korisnika ugovara se pravo korištenja obveznih instrumenata osiguranja deponiranih uz Ugovor o međusobnoj poslovnoj suradnji. Obzirom da financijske institucije snose rizik povrata plasmana krajnjeg korisnika ostavljena im je mogućnost ugovaranja dostatnih instrumenata osiguranja od krajnjeg korisnika kredita/leasinga.

Kod odobrenja kredita putem poslovnih banaka, ovisno o njezinom internom rejtingu, zasniva se i nadhipoteka. Tada poslovna banka prenosi vlasništvo na predmetu osiguranja u svoju korist, uz zasnivanje založnog prava u korist Banke ili zasniva hipoteku na predmetu osiguranja u svoju korist, uz nadhipoteku u korist Banke.

Potpisom Ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji ugovara se prijenos tražbina poslovne banke iz ugovora o kreditu s krajnjim korisnikom kredita na HBOR. Ugovorom poslovna banka ovlašćuje HBOR da može jednostranom pisanom izjavom obavijestiti poslovnu banku da, u slučaju nelikvidnosti poslovne banke ili prijetećeg stečaja, neurednog ispunjavanja, odnosno neispunjavanja obveza iz ugovora o međubankarskom kreditu te otvaranja stečaja ili redovne likvidacije poslovne banke, nastupa ustupanje potraživanja prema krajnjem korisniku s poslovne banke na HBOR s učinkom cesije umjesto ispunjenja.

Također, poslovna banka ovlašćuje HBOR da se temeljem ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji i navedene izjave može bez ikakve njezine daljnje suglasnosti ili odobrenja upisati u sve javne registre, knjige i upisnike umjesto poslovne banke na mjesto vjerovnika po provedenim osiguranjima za ustupljene tražbine te u svim drugim postupcima stupiti na mjesto vjerovnika.

Od trenutka ustupanja, krajnji korisnik kredita je u obvezi sva plaćanja po ustupljenoj tražbini izvršavati izravno HBOR-u. Ako u tom slučaju poslovna banka eventualno primi neke uplate na ime naplate ustupljenog potraživanja, obvezna je sve što primi bez odgode proslijediti HBOR-u.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

26.3.7. Instrumenti osiguranja i ostala poboljšanja kvalitete kredita (kreditne sposobnosti) (nastavak)

Svi izravni plasmani uglavnom su osigurani prijenosom vlasništva ili hipotekom na nekretninama te, ako je to moguće, kao osiguranje od kreditnog rizika Grupa pribavlja jamstvo Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), jamstvo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, jamstvo Republike Hrvatske i slično.

Grupa je ovlaštena izvršiti verifikaciju procjene vrijednosti i tako utvrđena procjena se smatra konačnom vrijednosti instrumenta osiguranja.

Ovisno o vrsti instrumenta osiguranja, kreditnom programu, općim uvjetima osiguranja ili odluci nadležnog tijela, Grupa je odredila potreban omjer plasmana i osiguranja.

Za nekretnine je potreban omjer iznosa plasmana i procijenjene prometne vrijednosti nekretnine 1:1,3, osim kod ulaganja na otocima, potpomognutim područjima gdje je taj omjer 1:1,2. Za pokretnine je potreban omjer iznosa plasmana i procijenjene prometne vrijednosti pokretnine 1:2. Za slučaj predlaganja nižeg omjera vrijednosti osiguranja od propisanog, obrazlažu se razlozi i opravdanosti odstupanja od propisanog.

Banka kontinuirano prati vrijednost instrumenata osiguranja ponovnom procjenom ili potvrdom/verifikacijom vrijednosti. Praćenje vrijednosti založene nekretnine obavlja se za poslovne nekretnine jednom godišnje, a za stambene nekretnine svake tri godine. Banka ima formiranu posebnu organizacijsku jedinicu za:

- procjenu vrijednosti i verifikaciju već procijenjenih vrijednosti ponuđenih instrumenata osiguranja (nekretnine i pokretnine),
- tehničko-tehnološku analizu investicijskih projekata kao i
- financijski nadzor nad korištenjem sredstava kredita u svrhu izvedbe investicijskog projekta.

U slučaju nemogućnosti naplate iz redovnog poslovanja Banka pokreće raspoložive instrumente osiguranja u svrhu naplate svojih potraživanja. To podrazumijeva pokretanje naplate iz obveznih instrumenata osiguranja zatim iz prvorazrednih bezuvjetnih na prvi poziv naplativih instrumenata, a zatim iz zaloga ili fiducije nad nekretninama ili pokretninama, uključujući i njihovo preuzimanje u vlasništvo Banke sa svrhom smanjenja ili naplate potraživanja. Prezetu imovinu Banka ne koristi za svoje poslovne namjene.

Kod modela podjele rizika, osiguranje se provodi ovisno o modelu:

- poslovna banka - sukladno vlastitim internim aktima i dobrim bankarskim praksama te se ne primjenjuju akti HBOR-a i njima propisani omjeri osiguranja,
- ili poslovna banka i HBOR - svaka za svoj dio kredita provodi osiguranje sukladno vlastitim aktima odlukama i/ili procedurama.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku prikazuje najveću izloženost kreditnom riziku u bruto iznosu prema pozicijama izvještaja o financijskom položaju i garancija i preuzetih obveza na dan izvještavanja, bez umanjena za vrijednost sredstava osiguranja naplate:

	Grupa		Banka	
	Najveća izloženost	Najveća izloženost	Najveća izloženost	Najveća izloženost
	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.154.406	1.403.664	1.140.389	1.401.130
Depoziti kod drugih banaka	-	29.138	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	10.075.209	10.836.141	10.075.209	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	12.146.004	12.383.623	12.146.004	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku*	2.466	-	2.466	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit*	2.953.392	n/p	2.919.002	n/p
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.373	n/p	-	n/p
Imovina raspoloživa za prodaju	n/p	2.483.371	n/p	2.443.699
Imovina koja se drži do dospelja	n/p	1.399	n/p	-
Ostala imovina	6.456	19.297	4.786	12.282
Ukupno	26.339.306	27.156.633	26.287.856	27.106.013
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	17.703	33.993	17.703	33.993
Izdane garancije u devizama	967.935	2.446.324	967.935	2.446.324
Otvoreni akreditivi u devizama	13.160	-	13.160	-
Preuzete obveze po kreditima	3.831.675	2.986.798	3.831.675	2.986.798
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	335	93	335
Ukupno	4.830.566	5.467.450	4.830.566	5.467.450
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.169.872	32.624.083	31.118.422	32.573.463

*Objavljeni financijski izvještaji na dan i za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine u sklopu ovih pozicija uključivali su i ulaganja u investicijske fondove. Ova promjena odnosi se na sve dijelove bilješke 26.3. Kreditni rizik.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija i preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate:

Grupa	Republika Hrvatska	Zemlje Europske unije	Ostale zemlje	Ukupno
30.9.2018.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	638.890	508.835	6.681	1.154.406
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	10.075.209	-	-	10.075.209
Kreditni ostalim korisnicima	11.354.273	-	791.731	12.146.004
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	2.466	-	-	2.466
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.953.392	-	-	2.953.392
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.373	-	-	1.373
Ostala imovina	5.941	514	1	6.456
Ukupno	25.031.544	509.349	798.413	26.339.306
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	17.703	-	-	17.703
Izdane garancije u devizama	967.935	-	-	967.935
Otvoreni akreditivi u devizama	13.160	-	-	13.160
Preuzete obveze po kreditima	3.323.637	-	508.038	3.831.675
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	93
Ukupno	4.322.528	-	508.038	4.830.566
Ukupna izloženost kreditnom riziku	29.354.072	509.349	1.306.451	31.169.872

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija i preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Grupa	Zemlje			Ukupno 000 kuna
	Republika Hrvatska 000 kuna	Europske unije 000 kuna	Ostale zemlje 000 kuna	
31.12.2017.				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.320.579	82.884	201	1.403.664
Depoziti kod drugih banaka	29.116	22	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	10.836.141	-	-	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	12.075.474	-	308.149	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	2.483.371	-	-	2.483.371
Imovina koja se drži do dospelosti	1.399	-	-	1.399
Ostala imovina	13.105	6.045	147	19.297
Ukupno	26.759.185	88.951	308.497	27.156.633
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.391	602	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.446.324	-	-	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.844.366	-	142.432	2.986.798
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	5.324.416	602	142.432	5.467.450
Ukupna izloženost kreditnom riziku	32.083.601	89.553	450.929	32.624.083

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija i preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate:

Banka	Republika Hrvatska 000 kuna	Zemlje Europske unije 000 kuna	Ostale zemlje 000 kuna	Ukupno 000 kuna
30.9.2018.				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	624.873	508.835	6.681	1.140.389
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	10.075.209	-	-	10.075.209
Kreditni ostalim korisnicima	11.354.273	-	791.731	12.146.004
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	2.466	-	-	2.466
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.919.002	-	-	2.919.002
Ostala imovina	4.785	-	1	4.786
Ukupno	24.980.608	508.835	798.413	26.287.856
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	17.703	-	-	17.703
Izdane garancije u devizama	967.935	-	-	967.935
Otvoreni akreditivi u devizama	13.160	-	-	13.160
Preuzete obveze po kreditima	3.323.637	-	508.038	3.831.675
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	93
Ukupno	4.322.528	-	508.038	4.830.566
Ukupna izloženost kreditnom riziku	29.303.136	508.835	1.306.451	31.118.422

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija i preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, bez umanjena za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Banka	Zemlje			Ukupno 000 kuna
	Republika Hrvatska 000 kuna	Europske unije 000 kuna	Ostale zemlje 000 kuna	
31.12.2017.				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.318.045	82.884	201	1.401.130
Depoziti kod drugih banaka	29.116	22	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	10.836.141	-	-	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	12.075.474	-	308.149	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	2.443.699	-	-	2.443.699
Ostala imovina	11.911	224	147	12.282
Ukupno	26.714.386	83.130	308.497	27.106.013
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.391	602	-	33.993
Izdane garancije u devizama	2.446.324	-	-	2.446.324
Preuzete obveze po kreditima	2.844.366	-	142.432	2.986.798
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335
Ukupno	5.324.416	602	142.432	5.467.450
Ukupna izloženost kreditnom riziku	32.038.802	83.732	450.929	32.573.463

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija i preuzetih obveza prema industrijskim granama, bez i sa umanjnjem za vrijednost sredstava osiguranja:

Grupa	Najveća izloženost 30.9.2018. 000 kuna	Najveća izloženost nakon umanjnja za sredstva osiguranja	Najveća izloženost 31.12.2017. 000 kuna	Najveća izloženost nakon umanjnja za sredstva osiguranja
		30.9.2018. 000 kuna		31.12.2017. 000 kuna
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	13.103.621	-	13.991.248	-
Vodoopskrba, opskrba električnom energijom i ostala infrastruktura	1.415.800	1.053.376	1.260.064	931.740
Turizam	3.260.819	83.841	3.550.174	268.536
Prijevoz, skladištenje i veze	2.011.141	710.083	1.979.350	857.758
Brodogradnja	3.010.913	290.114	2.994.248	416.604
Poljoprivreda i ribarstvo	541.633	140.958	455.716	68.992
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	783.030	123.104	952.014	143.121
Građevinarstvo	1.110.038	47.684	1.225.516	52.841
Ostala industrija	483.315	132.678	493.034	149.251
Javna uprava	2.941.691	2.941.691	2.473.206	2.473.206
Obrazovanje	44.441	40.084	47.201	42.085
Proizvodnja metala i gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	295.465	17.309	321.123	55.470
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	59.801	40.155	403.043	89.662
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	221.123	66.760	261.053	55.823
Proizvodnja farmaceutskih pripravaka	396.666	872	544.777	891
Ostalo	1.490.375	251.982	1.672.316	476.548
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.169.872	5.940.691	32.624.083	6.082.528

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija i preuzetih obveza prema industrijskim granama, bez i sa umanjnjem za vrijednost sredstava osiguranja:

Banka	Najveća	Najveća	Najveća	Najveća
	izloženost	izloženost nakon umanjenja za sredstva osiguranja	izloženost	izloženost nakon umanjenja za sredstva osiguranja
	30.9.2018. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	13.089.120	-	13.982.804	-
Vodoopskrba, opskrba električnom energijom i ostala infrastruktura	1.415.800	1.053.376	1.260.064	931.740
Turizam	3.260.819	83.841	3.550.170	268.533
Prijevoz, skladištenje i veze	2.011.108	710.050	1.979.333	857.741
Brodogradnja	3.010.913	290.114	2.994.248	416.604
Poljoprivreda i ribarstvo	541.610	140.936	455.679	68.956
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	782.919	122.992	951.920	143.027
Građevinarstvo	1.110.022	47.668	1.225.514	52.839
Ostala industrija	483.014	132.377	492.757	148.974
Javna uprava	2.906.619	2.906.619	2.432.805	2.432.805
Obrazovanje	44.441	40.084	47.201	42.085
Proizvodnja metala i gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	295.330	17.175	321.017	55.363
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	59.781	40.135	403.025	89.644
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	221.100	66.738	261.037	55.807
Proizvodnja farmaceutskih pripravaka	395.795	-	543.887	-
Ostalo	1.490.031	251.638	1.672.002	476.249
Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.118.422	5.903.743	32.573.463	6.040.367

Koncentracija imovine i garancija i preuzetih obveza prema industrijskim granama za obje godine sastavljena je sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2007. godine („NKD 2007.“).

Pri sastavljanju bilješke primjenjuje se kombinirani pristup koji uvažava djelatnosti dužnika, zadržava nazive djelatnosti drugačije od onih u Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti te objedinjuje slične djelatnosti.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Fer vrijednost instrumenata osiguranja na dan 30. rujna 2018. godini za Grupu iznosi 25.229.181 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 26.541.555 tisuća kuna), a za Banku iznosi 25.214.679 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 26.533.096 tisuća kuna).

U ukupnoj neto najvećoj izloženosti Banke nakon umanjenja za sredstva osiguranja na dan 30. rujna 2018. godine iznos kreditnog rizika od 4.312.075 tisuće kuna (31. prosinca 2017. godine: 3.966.003 tisuće kuna) nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 586.018 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 619.922 tisuće kuna), jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 481.760 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 510.573 tisuće kuna), državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 234.599 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 240.099 tisuća kuna), republičkih fondova u iznosu od 79 tisuće kuna (31. prosinca 2017. godine: 43 tisuće kuna), obveznica RH i trezorskih zapisa Ministarstva financija u iznosu od 2.918.254 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 2.443.010 tisuća kuna). Osim toga, iznos od 91.365 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 152.356 tisuća kuna) odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Dio plasmana koji imaju iskazanu neto izloženost odnosi se na plasmane koji su privremeno djelomično pokriveni instrumentima osiguranja te je daljnje plasiranje po odobrenom plasmanu obustavljeno sve do pribavljanja instrumenata osiguranja potrebnih za udovoljavanje potrebnog omjera vrijednosti predmeta osiguranja i plasmana.

Djelatnost financijskog posredovanja najvećim dijelom uključuje poslovne banke.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine

Analiza kreditnog rizika prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, a nakon umanjenja za očekivane gubitke prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama:

Grupa

30.9.2018.

	Neto izloženost portfelja - stupanj 1 000 kuna	Neto izloženost portfelja - stupanj 2 000 kuna	Neto izloženost portfelja - stupanj 3 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine POCI 000 kuna	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 1 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 2 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 3 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja rizične skupine POCI 000 kuna	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna
Imovina												
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.154.406	-	-	-	-	1.154.406	-	-	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	9.878.304	162.912	33.993	-	-	10.075.209	-	-	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	8.291.435	1.065.876	2.626.994	161.699	-	12.146.004	1.872.749	121.843	327.086	-	-	2.321.678
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	-	-	-	2.466	2.466	-	-	-	-	2.466	2.466
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.951.862	1.530	-	-	-	2.953.392	2.951.862	1.530	-	-	-	2.953.392
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.373	-	-	-	-	1.373	1.373	-	-	-	-	1.373
Ostala imovina	2.982	65	3.409	-	-	6.456	2.495	61	3.299	-	-	5.855
Ukupno	22.280.362	1.230.383	2.664.396	161.699	2.466	26.339.306	4.828.479	123.434	330.385	-	2.466	5.284.764
Garancije i preuzete obveze												
Izdane garancije u kunama	1.485	722	15.496	-	-	17.703	1.341	-	-	-	-	1.341
Izdane garancije u devizama	32.187	125	935.623	-	-	967.935	1.535	3	158.633	-	-	160.171
Otvoreni akreditivi u devizama	-	-	-	-	13.160	13.160	-	-	-	-	-	-
Preuzete obveze po kreditima	3.716.119	115.556	-	-	-	3.831.675	447.693	46.629	-	-	-	494.322
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93	93	-	-	-	-	93
Ukupno	3.749.884	116.403	951.119	-	13.160	4.830.566	450.662	46.632	158.633	-	-	655.927
Ukupna izloženost kreditnom riziku	26.030.246	1.346.786	3.615.515	161.699	15.626	31.169.872	5.279.141	170.066	489.018	-	2.466	5.940.691

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26 Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, a nakon umanjenja za očekivane gubitke prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Grupa					Neto	Neto	Neto	Neto
	Neto izloženost portfelja rizične skupine A 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine B 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine C 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja 000 kuna	izloženost portfelja rizične skupine A nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna	izloženost portfelja rizične skupine B nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna	izloženost portfelja rizične skupine C nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna	izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna
31.12.2017.								
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.403.664	-	-	1.403.664	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	29.138	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	10.624.635	211.506	-	10.836.141	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	10.990.700	1.392.923	-	12.383.623	2.761.223	50.706	-	2.811.929
Imovina raspoloživa za prodaju	2.483.371	-	-	2.483.371	2.483.371	-	-	2.483.371
Imovina koja se drži do dospijanja	1.399	-	-	1.399	1.399	-	-	1.399
Ostala imovina	18.871	426	-	19.297	10.608	426	-	11.034
Ukupno	25.551.778	1.604.855	-	27.156.633	5.256.601	51.132	-	5.307.733
Garancije i preuzete obveze								
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	33.993	1.254	-	-	1.254
Izdane garancije u devizama	2.425.975	20.349	-	2.446.324	330.170	-	-	330.170
Preuzete obveze po kreditima	2.984.971	1.827	-	2.986.798	443.036	-	-	443.036
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335	335	-	-	335
Ukupno	5.445.274	22.176	-	5.467.450	774.795	-	-	774.795
Ukupna izloženost kreditnom riziku	30.997.052	1.627.031	-	32.624.083	6.031.396	51.132	-	6.082.528

7

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika prije uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, a nakon umanjenja za očekivane gubitke prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Banka 30.9.2018.	Neto izloženost portfelja - stupanj 1 000 kuna	Neto izloženost portfelja - stupanj 2 000 kuna	Neto izloženost portfelja - stupanj 3 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine POCI 000 kuna	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja- stupanj 1 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja- stupanj 2 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja- stupanj 3 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja- rizične skupine POCI 000 kuna	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna
Imovina												
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.140.389	-	-	-	-	1.140.389	-	-	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	9.878.304	162.912	33.993	-	-	10.075.209	-	-	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	8.291.435	1.065.876	2.626.994	161.699	-	12.146.004	1.872.749	121.843	327.086	-	-	2.321.678
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	-	-	-	2.466	2.466	-	-	-	-	2.466	2.466
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.918.254	748	-	-	-	2.919.002	2.918.254	748	-	-	-	2.919.002
Ostala imovina	1.312	65	3.409	-	-	4.786	1.310	61	3.299	-	-	4.670
Ukupno	22.229.694	1.229.601	2.664.396	161.699	2.466	26.287.856	4.792.313	122.652	330.385	-	2.466	5.247.816
Garancije i preuzete obveze												
Izdane garancije u kunama	1.485	722	15.496	-	-	17.703	1.341	-	-	-	-	1.341
Izdane garancije u devizama	32.187	125	935.623	-	-	967.935	1.535	3	158.633	-	-	160.171
Otvoreni akreditivi u devizama	-	-	-	-	13.160	13.160	-	-	-	-	-	-
Preuzete obveze po kreditima	3.716.119	115.556	-	-	-	3.831.675	447.693	46.629	-	-	-	494.322
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93	93	-	-	-	-	93
Ukupno	3.749.884	116.403	951.119	-	13.160	4.830.566	450.662	46.632	158.633	-	-	655.927
Ukupna izloženost kreditnom riziku	25.979.578	1.346.004	3.615.515	161.699	15.626	31.118.422	5.242.975	169.284	489.018	-	2.466	5.903.743

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

U ukupnoj neto najvećoj izloženosti Grupe i Banke nakon umanjenja za sredstva osiguranja iznos kredita ostalim korisnicima od 1.392.632 tisuća kuna nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 584.908 tisuća kuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 481.760 tisuća kuna te državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 234.599 tisuća. Dodatno, iznos od 91.365 tisuća kuna odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Iznos financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i dužničkih vrijednosnih papira po amortiziranom trošku nije pokriven uobičajenim instrumentima, ali se odnosi na obveznice Republike Hrvatske i trezorske zapise Ministarstva financija u iznosu od 2.953.235 tisuća kuna kod Grupe i 2.918.254 tisuća kuna kod Banke.

Ostala imovina u iznosu od 1.096 tisuća kuna nije pokrivena uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, a nakon umanjenja za očekivane gubitke prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Banka	31.12.2017.			Neto	Neto	Neto	Neto	
	izloženost portfelja rizične skupine A 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine B 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine C 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja 000 kuna	izloženost portfelja rizične skupine A nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna	izloženost portfelja rizične skupine B nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna	izloženost portfelja rizične skupine C nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za sredstva osiguranja 000 kuna
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.401.130	-	-	1.401.130	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	29.138	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	10.624.635	211.506	-	10.836.141	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	10.990.700	1.392.923	-	12.383.623	2.761.223	50.706	-	2.811.929
Imovina raspoloživa za prodaju	2.443.699	-	-	2.443.699	2.443.699	-	-	2.443.699
Ostala imovina	11.856	426	-	12.282	9.518	426	-	9.944
Ukupno	25.501.158	1.604.855	-	27.106.013	5.214.440	51.132	-	5.265.572
Garancije i preuzete obveze								
Izdane garancije u kunama	33.993	-	-	33.993	1.254	-	-	1.254
Izdane garancije u devizama	2.425.975	20.349	-	2.446.324	330.170	-	-	330.170
Preuzete obveze po kreditima	2.984.971	1.827	-	2.986.798	443.036	-	-	443.036
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	335	-	-	335	335	-	-	335
Ukupno	5.445.274	22.176	-	5.467.450	774.795	-	-	774.795
Ukupna izloženost kreditnom riziku	30.946.432	1.627.031	-	32.573.463	5.989.235	51.132	-	6.040.367

U ukupnoj neto najvećoj izloženosti Grupe i Banke iznos kredita ostalim korisnicima od 1.521.624 tisuća kuna nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 618.596 tisuća kuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 510.573 tisuća kuna te državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 240.099 tisuća. Dodatno, iznos od 152.356 tisuća kuna odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Iznos imovine raspoložive za prodaju i imovine do dospijeca nije pokriven uobičajenim instrumentima, ali se odnosi na obveznice Republike Hrvatske i trezorske zapise Ministarstva financija u iznosu od 2.483.310 tisuća kuna kod Grupe i 2.443.010 tisuća kuna kod Banke.

Ostala imovina u iznosu od 1.034 tisuća kuna nije pokrivena uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.4. Rizik likvidnosti

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza na dan 30. rujna 2018. i 31. prosinca 2017. godine analiziran je kroz preostalo razdoblje od dana Izvještaja o financijskom položaju u odnosu na ugovoreni datum dospjeća kako slijedi:

Grupa 30.9.2018.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.154.409	-	-	-	-	1.154.409
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama*	646.321	319.534	1.230.780	2.713.186	5.165.388	10.075.209
Kreditni ostalim korisnicima	2.217.501	342.941	1.240.333	1.998.354	6.346.875	12.146.004
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	640.563	-	-	-	2.466	643.029
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.970.374	8.572	177	-	-	2.979.123
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	9	9	-	1.355	1.373
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	51.230	51.230
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	1.468	10.828	12.738	25.034
Ostala imovina	6.456	1.434	5.613	1.800	309	15.612
Ukupna imovina	7.635.624	672.490	2.478.380	4.724.168	11.580.361	27.091.023
Obveze						
Obveze po depozitima	136.034	30	57.060	5.118	14.278	212.520
Obveze po kreditima	464.913	426.466**	1.424.451	3.945.851	8.819.898	15.081.579
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	26.543	-	1.107.209	-	1.133.752
Ostale obveze	234.609	28.299	87.808	169.783	182.923	703.422
Ukupne obveze	835.556	481.338	1.569.319	5.227.961	9.017.099	17.131.273
Likvidnosni jaz	6.800.068	191.152	909.061	(503.793)	2.563.262	9.959.750

Stavke sa neodređenim dospjećem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

* Potraživanje u iznosu od 69.931 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove.

** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Grupa 31.12.2017.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.403.680	-	-	-	-	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	-	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama*	499.790	411.937	1.369.798	2.888.174	5.666.442	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	2.048.659	396.509	885.769	2.116.638	6.936.048	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	291	-	-	-	-	291
Imovina raspoloživa za prodaju	3.308.009	13.532	23	-	-	3.321.564
Imovina koja se drži do dospelja	-	9	5	-	1.385	1.399
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.557	53.557
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	1.932	2.827	11.938	16.697
Ostala imovina	18.904	7.543	1.397	497	1.130	29.471
Ukupna imovina	7.308.471	829.530	2.258.924	5.008.136	12.670.500	28.075.561
Obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	168.310	307.151**	1.155.999	3.853.447	9.902.974	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	43.909	-	1.117.790	-	1.161.699
Ostale obveze	186.306	22.257	81.485	152.731	162.674	605.453
Ukupne obveze	606.438	373.504	1.408.775	5.335.102	10.075.955	17.799.774
Likvidnosni jaz	6.702.033	456.026	850.149	(326.966)	2.594.545	10.275.787

Stavke sa neodređenim dospeljem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

* Potraživanje u iznosu od 236.400 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove. Kako je dio iznosa potraživanja produžen nakon datuma Izvještaja o financijskom položaju njegovo dospelje iskazano je u razdoblju od 3 mjeseca do 1 godine u iznosu od 150.000 tisuća kuna.

** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza na dan 30. rujna 2018. i 31. prosinca 2017. godine analiziran je kroz preostalo razdoblje od dana Izvještaja o financijskom položaju u odnosu na ugovoreni datum dospjeća kako slijedi:

Banka 30.9.2018.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.140.392	-	-	-	-	1.140.392
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama*	646.321	319.534	1.230.780	2.713.186	5.165.388	10.075.209
Kreditni ostalim korisnicima	2.217.501	342.941	1.240.333	1.998.354	6.346.875	12.146.004
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	634.114	-	-	-	2.466	636.580
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.936.289	8.444	-	-	-	2.944.733
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	51.152	51.152
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	1.468	10.828	12.738	25.034
Ostala imovina	5.399	874	5.555	1.800	-	13.628
Ukupna imovina	7.580.016	671.793	2.478.136	4.724.168	11.614.743	27.068.856
Obveze						
Obveze po depozitima	136.034	30	57.060	5.118	14.278	212.520
Obveze po kreditima	464.913	426.466**	1.424.451	3.945.851	8.819.898	15.081.579
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	26.543	-	1.107.209	-	1.133.752
Ostale obveze	234.030	26.009	83.284	160.109	185.582	689.014
Ukupne obveze	834.977	479.048	1.564.795	5.218.287	9.019.758	17.116.865
Likvidnosni jaz	6.745.039	192.745	913.341	(494.119)	2.594.985	9.951.991

Stavke sa neodređenim dospjećem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

* Potraživanje u iznosu od 69.931 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove.

** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Banka 31.12.2017.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.401.146	-	-	-	-	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	29.138	-	-	-	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama*	499.790	411.937	1.369.798	2.888.174	5.666.442	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	2.048.659	396.509	885.769	2.116.638	6.936.048	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	3.263.758	13.436	-	-	-	3.277.194
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.514	53.514
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	1.932	2.827	11.938	16.697
Ostala imovina	17.831	1.648	1.350	497	900	22.226
Ukupna imovina	7.260.322	823.530	2.258.849	5.008.136	12.704.966	28.055.803
Obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	168.310	307.151**	1.155.999	3.853.447	9.902.974	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	43.909	-	1.117.790	-	1.161.699
Ostale obveze	185.299	21.082	76.872	144.072	165.326	592.651
Ukupne obveze	605.431	372.329	1.404.162	5.326.443	10.078.607	17.786.972
Likvidnosni jaz	6.654.891	451.201	854.687	(318.307)	2.626.359	10.268.831

Stavke sa neodređenim dospjećem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

* Potraživanje u iznosu od 236.400 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove. Kako je dio iznosa potraživanja produžen nakon datuma Izvještaja o financijskom položaju njegovo dospijeće iskazano je u razdoblju od 3 mjeseca do 1 godine u iznosu od 150.000 tisuća kuna.

** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje preostalo ugovorno dospijeće financijskih obveza Grupe u nediskontiranim iznosima:

Grupa 30.9.2018.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	136.034	30	57.060	5.118	14.278	212.520
Obveze po kreditima	490.725	395.199	1.607.304	4.545.777	9.500.136	16.539.141
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	66.816	1.174.025	-	1.240.841
Ostale obveze	234.609	28.299	87.808	169.783	182.923	703.422
Ukupno	861.368	423.528	1.818.988	5.894.703	9.697.337	18.695.924

Grupa 31.12.2017.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	197.142	283.160	1.358.672	4.292.634	10.758.724	16.890.332
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	67.623	1.253.036	-	1.320.659
Ostale obveze	186.306	22.257	81.485	152.731	162.674	605.453
Ukupno	635.270	305.604	1.679.071	5.909.535	10.931.705	19.461.185

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje preostalo ugovorno dospijeće financijskih obveza Banke u nediskontiranim iznosima:

Banka 30.9.2018.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	136.034	30	57.060	5.118	14.278	212.520
Obveze po kreditima	490.725	395.199	1.607.304	4.545.777	9.500.136	16.539.141
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	66.816	1.174.025	-	1.240.841
Ostale obveze	234.030	26.009	83.284	160.109	185.582	689.014
Ukupno	860.789	421.238	1.814.464	5.885.029	9.699.996	18.681.516
Banka 31.12.2017.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	251.822	187	171.291	211.134	10.307	644.741
Obveze po kreditima	197.142	283.160	1.358.672	4.292.634	10.758.724	16.890.332
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	67.623	1.253.036	-	1.320.659
Ostale obveze	185.299	21.082	76.872	144.072	165.326	592.651
Ukupno	634.263	304.429	1.674.458	5.900.876	10.934.357	19.448.383

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci podrazumijeva svođenje kamatnog rizika i valutnog rizika na najmanju mjeru.

26.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke

Tabele u nastavku prikazuju osjetljivost Grupe na rizik kamatnih stopa na dan 30. rujna 2018. i 31. prosinca 2017. godine na temelju poznatih datuma promjene cijena imovine i obveza na koje se primjenjuju promjenjive i fiksne kamatne stope. Razdoblja promjena kamatnih stopa određena su na osnovi preostale ročnosti i ugovornog razdoblja promjena kamatnih stopa, ovisno o tome što je kraće. Imovina i obveze na koje se ne primjenjuje kamatna stopa svrstani su u okviru kategorije „Beskamatno“. Tabele u nastavku prikazuju procjenu o izloženosti kamatnom riziku Grupe na dan 30. rujna 2018. i 31. prosinca 2017. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju.

Grupa	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beska- matno	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
30.9.2018.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	535.593	-	-	-	-	618.816	1.154.409	535.593
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	624.604	598.299	1.191.921	2.613.546	5.023.703	23.136	10.075.209	9.724.381
Kreditni ostalim korisnicima	2.345.928	930.113	976.674	1.684.600	6.070.993	137.696	12.146.004	10.996.335
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	-	-	-	2.466	640.563	643.029	2.466
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.944.643	-	-	-	-	34.480	2.979.123	2.944.643
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	1.355	18	1.373	1.355
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	51.230	51.230	-
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	25.034	25.034	-
Ostala imovina	-	-	-	-	-	15.612	15.612	-
Ukupna imovina	6.450.768	1.528.412	2.168.595	4.298.146	11.098.517	1.546.585	27.091.023	24.204.773

h

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Grupa	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beska- matno	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
30.9.2018.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Obveze								
Obveze po depozitima	12.806	-	-	-	-	199.714	212.520	12.806
Obveze po kreditima	620.501	352.905	1.411.485	3.911.276	8.711.851	73.561	15.081.579	14.848.109
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.107.209	-	26.543	1.133.752	1.107.209
Ostale obveze	-	-	-	-	-	703.422	703.422	-
Ukupne obveze	633.307	352.905	1.411.485	5.018.485	8.711.851	1.003.240	17.131.273	15.968.124
Kamatni jaz	5.817.461	1.175.507	757.110	(720.339)	2.386.666	543.345	9.959.750	8.236.649

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Grupa	Do 1	1 do 3	3 mj. do 1	1 do 3	Preko 3	Beska-	Ukupno
31.12.2017.	mjesec	mjeseca	godine	godina	godine	matno	
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina							
Novčana sredstva i računi kod banaka	2.534	-	-	-	-	1.401.146	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	29.114	-	-	-	-	24	29.138
Kreditni financijskim institucijama	474.348	733.865	1.345.038	2.759.113	5.496.436	27.341	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	2.104.487	745.415	927.758	1.848.681	6.689.547	67.735	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	-	-	-	-	291	291
Imovina raspoloživa za prodaju	2.473.578	-	-	-	-	847.986	3.321.564
Imovina koja se drži do dospelja	-	-	-	-	1.385	14	1.399
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	53.557	53.557
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	16.697	16.697
Ostala imovina	-	-	-	-	-	29.471	29.471
Ukupna imovina	5.084.061	1.479.280	2.272.796	4.607.794	12.187.368	2.444.262	28.075.561
Obveze							
Obveze po depozitima	150.273	-	169.057	169.057	-	156.354	644.741
Obveze po kreditima	168.310	243.414	1.155.999	3.853.447	9.902.974	63.737	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.117.790	-	43.909	1.161.699
Ostale obveze	-	-	-	-	-	605.453	605.453
Ukupne obveze	318.583	243.414	1.325.056	5.140.294	9.902.974	869.453	17.799.774
Kamatni jaz	4.765.478	1.235.866	947.740	(532.500)	2.284.394	1.574.809	10.275.787

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju osjetljivost HBOR-a na rizik kamatnih stopa na dan 30. rujna 2018. i 31. prosinca 2017. godine na temelju poznatih datuma promjene cijena imovine i obveza na koje se primjenjuju promjenjive i fiksne kamatne stope. Razdoblja promjena kamatnih stopa određena su na osnovi preostale ročnosti i ugovornog razdoblja promjena kamatnih stopa, ovisno o tome što je kraće. Imovina i obveze na koje se ne primjenjuje kamatna stopa svrstani su u okviru kategorije „Beskamatno“. Tabele u nastavku prikazuju procjenu o izloženosti kamatnom riziku HBOR-a na dan 30. rujna 2018. i 31. prosinca 2017. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju.

Banka	Do 1	1 do 3	3 mj. do 1	1 do 3	Preko 3	Beskama-	Ukupno	Fiksna
30.9.2018.	mjesec	mjeseca	godine	godina	godine	tno		kamatna
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	stopa
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	521.576	-	-	-	-	618.816	1.140.392	521.576
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	624.604	598.299	1.191.921	2.613.546	5.023.703	23.136	10.075.209	9.724.381
Kreditni ostalim korisnicima	2.345.928	930.113	976.674	1.684.600	6.070.993	137.696	12.146.004	10.996.335
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	-	-	-	2.466	634.114	636.580	2.466
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.910.559	-	-	-	-	34.174	2.944.733	2.910.559
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	-	36.124	36.124	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	51.152	51.152	-
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	25.034	25.034	-
Ostala imovina	-	-	-	-	-	13.628	13.628	-
Ukupna imovina	6.402.667	1.528.412	2.168.595	4.298.146	11.097.162	1.573.874	27.068.856	24.155.317

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Banka	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beskam- atno	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
30.9.2018.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	
Obveze								
Obveze po depozitima	12.806	-	-	-	-	199.714	212.520	12.806
Obveze po kreditima	620.501	352.905	1.411.485	3.911.276	8.711.851	73.561	15.081.579	14.848.109
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.107.209	-	26.543	1.133.752	1.107.209
Ostale obveze	-	-	-	-	-	689.014	689.014	-
Ukupne obveze	633.307	352.905	1.411.485	5.018.485	8.711.851	988.832	17.116.865	15.968.124
Kamatni jaz	5.769.360	1.175.507	757.110	(720.339)	2.385.311	585.042	9.951.991	8.187.193

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Banka	Do 1	1 do 3	3 mj. do 1	1 do 3	Preko 3	Beskamatno	Ukupno
31.12.2017.	mjesec	mjeseca	godine	godina	godine		
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina							
Novčana sredstva i računi kod banaka	-	-	-	-	-	1.401.146	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	29.114	-	-	-	-	24	29.138
Kreditni financijskim institucijama	474.348	733.865	1.345.038	2.759.113	5.496.436	27.341	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	2.104.487	745.415	927.758	1.848.681	6.689.547	67.735	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	2.430.262	-	-	-	-	846.932	3.277.194
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	53.514	53.514
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	16.697	16.697
Ostala imovina	-	-	-	-	-	22.226	22.226
Ukupna imovina	5.038.211	1.479.280	2.272.796	4.607.794	12.185.983	2.471.739	28.055.803
Obveze							
Obveze po depozitima	150.273	-	169.057	169.057	-	156.354	644.741
Obveze po kreditima	168.310	243.414	1.155.999	3.853.447	9.902.974	63.737	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.117.790	-	43.909	1.161.699
Ostale obveze	-	-	-	-	-	592.651	592.651
Ukupne obveze	318.583	243.414	1.325.056	5.140.294	9.902.974	856.651	17.786.972
Kamatni jaz	4.719.628	1.235.866	947.740	(532.500)	2.283.009	1.615.088	10.268.831

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza prema mogućnosti promjene kamatnih stopa (fiksna i varijabilna):

	Grupa		Banka	
	30.9.2018.	31.12.2017.	30.9.2018.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina				
Imovina uz fiksnu kamatnu stopu	24.204.773	24.358.274	24.155.317	24.311.039
Imovina uz varijabilnu kamatnu stopu	1.339.665	1.273.025	1.339.665	1.273.025
Beskamatno	1.546.585	2.444.262	1.573.874	2.471.739
Ukupna imovina	27.091.023	28.075.561	27.068.856	28.055.803
Obveze				
Obveze uz fiksnu kamatnu stopu	15.968.124	16.440.995	15.968.124	16.440.995
Obveze uz varijabilnu kamatnu stopu	159.909	489.326	159.909	489.326
Beskamatno	1.003.240	869.453	988.832	856.651
Ukupne obveze	17.131.273	17.799.774	17.116.865	17.786.972

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Analiza osjetljivosti

Postavke korištene u izradi analize osjetljivosti za kamatni rizik vezane su uz moguće promjene referentnih kamatnih stopa radi procjene hipotetskog utjecaja na dobit HBOR-a.

Primjenom metode standardne devijacije na dnevne promjene referentnih kamatnih stopa vezanih uz EUR i USD utvrđena je volatilnost navedenih stopa u razdoblju od prethodnih 12 mjeseci. Temeljem ovih volatilnosti utvrđene su veličine mogućih promjena referentnih kamatnih stopa vezanih uz EUR i USD koje su primijenjene u analizi osjetljivosti.

Analiza prikazuje osjetljivost na razumno očekivane promjene bazičnih bodova promjenjivih kamatnih stopa. Sve ostale varijable ostaju nepromijenjene.

Osjetljivost dobiti je pod utjecajem pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama u razdoblju od godine dana, bazirano na kamatonosnoj imovini i obvezama uz promjenjivu kamatnu stopu.

Valuta	Povećanje bazičnih bodova 30.9.2018.	Utjecaj na dobit 30.9.2018. 000 kuna	Povećanje bazičnih bodova 31.12.2017.	Utjecaj na dobit 31.12.2017. 000 kuna
EUR	+1	69	+1	93
USD	+14	557	+10	349

Valuta	Smanjenje bazičnih bodova 30.9.2018.	Utjecaj na dobit 30.9.2018. 000 kuna	Smanjenje bazičnih bodova 31.12.2017.	Utjecaj na dobit 31.12.2017. 000 kuna
EUR	-1	(69)	-1	(93)
USD	-14	(557)	-10	(349)

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.2. Valutni rizik

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza na dan 30. rujna 2018. i 31. prosinca 2017. godine u kunama i devizama:

Grupa 30.9.2018.	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	Kune	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	11.281	508.826	1.469	521.576	632.833	1.154.409
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	-	5.385.174	-	5.385.174	4.690.035	10.075.209
Kreditni ostalim korisnicima	711.387	8.606.716	-	9.318.103	2.827.901	12.146.004
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	49.328	-	49.328	593.701	643.029
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	623.376	-	623.376	2.355.747	2.979.123
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	1.373	-	1.373	-	1.373
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	51.230	51.230
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	25.034	25.034
Ostala imovina	-	628	-	628	14.984	15.612
Ukupna imovina	722.668	15.175.421	1.469	15.899.558	11.191.465*	27.091.023
Obveze						
Obveze po depozitima	33.142	35.153	83	68.378	144.142	212.520
Obveze po kreditima	737.671	14.343.908	-	15.081.579	-	15.081.579
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.133.752	-	1.133.752	-	1.133.752
Ostale obveze	54.508	123.321	939	178.768	524.654	703.422
Ukupna obveze	825.321	15.636.134	1.022	16.462.477	668.796	17.131.273
Valutni jaz	(102.653)	(460.713)	447	(562.919)	10.522.669	9.959.750

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 111.217 tisuća kuna.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Grupa	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	Kune	Ukupno
31.12.2017.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	239	82.947	1.424	84.610	1.319.070	1.403.680
Depoziti kod drugih banaka	29.115	23	-	29.138	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	-	6.075.420	-	6.075.420	4.760.721	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	429.298	9.092.613	-	9.521.911	2.861.712	12.383.623
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	291	-	291	-	291
Imovina raspoloživa za prodaju	-	735.821	-	735.821	2.585.743	3.321.564
Imovina koja se drži do dospeljeća	-	1.399	-	1.399	-	1.399
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.557	53.557
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	16.697	16.697
Ostala imovina	-	6.308	-	6.308	23.163	29.471
Ukupna imovina	458.652	15.994.822	1.424	16.454.898	11.620.663*	28.075.561
Obveze						
Obveze po depozitima	20.112	527.668	77	547.857	96.884	644.741
Obveze po kreditima	410.011	14.977.870	-	15.387.881	-	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.161.699	-	1.161.699	-	1.161.699
Ostale obveze	3.291	18.222	2.665	24.178	581.275	605.453
Ukupne obveze	433.414	16.685.459	2.742	17.121.615	678.159	17.799.774
Valutni jaz	25.238	(690.637)	(1.318)**	(666.717)	10.942.504	10.275.787

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 157.325 tisuća kuna.

**Iskazani jaz rezultat je obavljenih rezerviranja po izdanim deviznim garancijama u ostalim devizama koja se iskazuju na poziciji „Ostale obveze“.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza na dan 30. rujna 2018. i 31. prosinca 2017. godine u kunama i devizama:

Banka	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	Kune	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
30.9.2018.						
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	11.281	508.826	1.469	521.576	618.816	1.140.392
Depoziti kod drugih banaka	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	-	5.385.174	-	5.385.174	4.690.035	10.075.209
Kreditni ostalim korisnicima	711.387	8.606.716	-	9.318.103	2.827.901	12.146.004
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	-	46.996	-	46.996	589.584	636.580
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	612.522	-	612.522	2.332.211	2.944.733
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	51.152	51.152
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	25.034	25.034
Ostala imovina	-	113	-	113	13.515	13.628
Ukupna imovina	722.668	15.160.347	1.469	15.884.484	11.184.372*	27.068.856
Obveze						
Obveze po depozitima	33.142	35.153	83	68.378	144.142	212.520
Obveze po kreditima	737.671	14.343.908	-	15.081.579	-	15.081.579
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.133.752	-	1.133.752	-	1.133.752
Ostale obveze	54.294	115.187	900	170.381	518.633	689.014
Ukupna obveze	825.107	15.628.000	983	16.454.090	662.775	17.116.865
Valutni jaz	(102.439)	(467.653)	486	(569.606)	10.521.597	9.951.991

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 111.217 tisuća kuna.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Banka	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	Kune	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
31.12.2017.						
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	239	82.947	1.424	84.610	1.316.536	1.401.146
Depoziti kod drugih banaka	29.115	23	-	29.138	-	29.138
Kreditni financijskim institucijama	-	6.075.420	-	6.075.420	4.760.721	10.836.141
Kreditni ostalim korisnicima	429.298	9.092.613	-	9.521.911	2.861.712	12.383.623
Imovina raspoloživa za prodaju	-	724.243	-	724.243	2.552.951	3.277.194
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	53.514	53.514
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	16.697	16.697
Ostala imovina	-	488	-	488	21.738	22.226
Ukupna imovina	458.652	15.975.734	1.424	16.435.810	11.619.993*	28.055.803
Obveze						
Obveze po depozitima	20.112	527.668	77	547.857	96.884	644.741
Obveze po kreditima	410.011	14.977.870	-	15.387.881	-	15.387.881
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.161.699	-	1.161.699	-	1.161.699
Ostale obveze	3.054	10.696	2.611	16.361	576.290	592.651
Ukupne obveze	433.177	16.677.933	2.688	17.113.798	673.174	17.786.972
Valutni jaz	25.475	(702.199)	(1.264)**	(677.988)	10.946.819	10.268.831

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 157.325 tisuća kuna.

**Iskazani jaz rezultat je obavljenih rezerviranja po izdanim deviznim garancijama u ostalim devizama koja se iskazuju na poziciji „Ostale obveze“.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

26.5. Tržišni rizik (nastavak)

26.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Analiza osjetljivosti

Analiza osjetljivosti ukupne imovine i ukupnih obveza Banke na promjene deviznih tečajeva provodi se za one strane valute koje na izvještajni datum predstavljaju značajnu valutu Banke.

U analizi osjetljivosti za valutni rizik primijenjena je pretpostavka razumno moguće promjene tečaja EUR u odnosu na kunu, uz ostale varijable stabilne, radi procjene hipotetskog utjecaja na dobit HBOR-a na 30.9.2018. godine.

Primjenom metode standardne devijacije na promjene tečaja EUR/HRK utvrđena je volatilnost tečaja EUR/HRK koja je u razdoblju od prethodnih 12 mjeseci iznosila iznosila 2,03%.

U nastavku se iskazuje utjecaj pretpostavljene promjene tečaja EUR/HRK, po stavkama ukupne imovine i ukupnih obveza i glavnice denominiranim ili vezanim uz EUR, na dobit HBOR-a.

Valuta	Promjene tečaja valute u % 30.9.2018.	Utjecaj na dobit 30.9.2018.	Promjene tečaja valute u % 31.12.2017.	Utjecaj na dobit 31.12.2017.
	%	000 kuna	%	000 kuna
EUR	+2,03	(4.833)	+1,56	(190)
EUR	-2,03	6.241	-1,56	1.697

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena na datum mjerenja prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze Grupe u urednoj transakciji na glavnom, odnosno najpovoljnijem tržištu pod postojećim tržišnim uvjetima.

Osnovnu cijenu predstavlja izlazna cijena, neovisno o tome da li je ona neposredno vidljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja.

Pri početnom priznavanju, kada je neka stavka financijske imovine stečena ili neka obveza preuzeta u razmjeni za tu stavku imovine, odnosno obvezu, transakcijska cijena je cijena plaćena za stjecanje predmetne stavke imovine, odnosno primljena za preuzimanje predmetne obveze (ulazna cijena). Fer vrijednost imovine ili obveze je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine, odnosno plaćena za prijenos obveze (izlazna cijena).

Ako odredbe nekog MSFI-ja ili zakonske odredbe propisuju ili dopuštaju mjerenje neke stavke imovine ili obveze kod prvog knjiženja po fer vrijednosti i ako se u tome slučaju transakcijska cijena razlikuje od fer vrijednosti, Grupa tako nastale dobitke i gubitke uračunava u dobit i gubitak, osim ako nije propisano drugačije.

Pri utvrđivanju fer vrijednosti Grupa koristi što više relevantnih vidljivih ulaznih podataka, a što manje ulaznih podataka koji nisu vidljivi.

Grupa odabire ulazne podatke prema obilježjima stavke imovine ili obveze koje bi tržišni sudionici uzeli u obzir u transakciji predmetnom imovinom, odnosno obvezom.

Ako neka stavka imovine ili neka obveza mjerena po fer vrijednosti ima kupovnu cijenu i prodajnu cijenu (npr. ulazni podatak s dilerskog tržišta), za mjerenje fer vrijednosti koristi se cijena unutar raspona između kupovne i prodajne cijene koja najrepresntativnije odražava fer vrijednost.

Sukladno navedenome, knjigovodstveni iznosi novca i stanja na računu kod Hrvatske narodne banke općenito su približno iskazani po njihovim fer vrijednostima.

Procijenjena fer vrijednost depozita kod drugih banaka približna je njihovim knjigovodstvenim iznosima, s obzirom da svi iznosi dospijevaju najkasnije do 90 dana.

Kredit i predujmovi financijskim institucijama i ostalim klijentima su iskazani u neto vrijednosti, odnosno umanjeni za iznos rezerviranja radi umanjenja vrijednosti. Njihova procijenjena fer vrijednost predstavlja diskontirani iznos procijenjenih očekivanih budućih priljeva novca. Prilikom sagledavanja fer vrijednosti uzima se u obzir i subvencionirana kamata koja je u diskontiranom iznosu prikazana kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda u ostalim obvezama. Kod kredita nastalih u kunama koji su jednosmjernom valutnom klauzulom vezani uz stranu valutu, pri procjeni fer vrijednosti ove opcije primjenjuje se postupak opisan pod „Transakcije u stranim valutama i uz valutnu klauzulu“.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

27.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti

Tržišne cijene za dugoročne kredite koje je Grupa primila nisu dostupne te se njihova fer vrijednost procjenjuje kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova diskontiranih primjenom važećih kamatnih stopa na datum izvještaja o financijskom položaju za nove kredite sa sličnim uvjetima i preostalim dospijecem.

Fer vrijednost obveznica izdanih od strane HBOR-a prezentira se korištenjem ulaznih podataka 2. razine u vidu tržišno potkrijepljenih podataka vidljivih na Bloomberg servisu, korištenjem „Bloomberg Generic prices“ (BGN) mid cijene te je na dan 30. rujna 2018. godine iskazana u Bilješci 22.

BGN ili „Bloomberg Generic prices“ predstavlja jednostavni prosjek cijena uključujući indikativne i izvršne cijene. „Mid“ cijena predstavlja prosjek kotirane „ask“ i „bid“ cijene.

Grupa vodi računa o prezentiranju hijerarhije fer vrijednosti koja se sastoji od tri razine podataka koji ulaze u tehnike vrednovanja na način kako slijedi:

	Razina 1	Razina 2	Razina 3
Definicija ulaznih podataka:	Kotirane (neusklađene) cijene na aktivnim tržištima za identičnu imovinu, odnosno identične obveze i koje su dostupne na datum mjerenja.	Ulazni podaci, osim kotiranih iz 1. razine koje su, bilo izravno, bilo neizravno, vidljivi za predmetnu imovinu, odnosno obvezu.	Ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi, odnosno koji su izvedeni iz tržišnih podataka.

Grupa iskazuje prijenose između razina fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja tijekom kojeg se promjena dogodila.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

27.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

U nastavku je dan prikaz financijske imovine po fer vrijednosti po razinama temeljem MSFI 9 klasifikacije.

Grupa	30.9.2018.		
	Razina 1 000 kuna	Razina 2 000 kuna	Razina 3 000 kuna
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku:			
<i>Kreditni po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku:</i>			
Mezzanine krediti	-	-	2.466
<i>Ulaganja u investicijske fondove:</i>			
Udjeli u investicijskim fondovima po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	640.402	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri:			
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	640.402	161	2.466
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>			
Obveznice Republike Hrvatske	1.128.380	-	-
Obveznice trgovačkih društava	770	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.814.961	-	-
Obračunata kamata	8.533	-	-
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	532
Obračunata kamata	-	-	216
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	2.952.644	-	748
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Dionice inozemnih pravnih osoba	-	38	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.693	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	-	25.731	-
Ukupno imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.952.644	25.731	748

Trezorski zapisi Ministarstva financija prikazani su na razini 1 hijerarhije fer vrijednosti s obzirom da su kreditne institucije u zemlji počele kotirati cijene na Bloombergu te se kao tehnika vrednovanja primjenjuje cijena kotirana na tržištu.

Dužnički vrijednosni papiri – obveznice trgovačkih društava prikazane su na razini 3 hijerarhije fer vrijednosti. Pri vrednovanju je korištena metoda diskontiranih novčanih tijekova temeljem tržišnih kamatnih stopa, spreada temeljem internog kreditnog rejtinga i interno definiranog spreada vezanog uz likvidnost vrijednosnog papira.

U izvještajnom razdoblju nije bilo transfera između razina.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

27.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

U nastavku se daje pregled rasporeda financijske imovine po fer vrijednosti na dan 31. prosinca 2017. godine sukladno MRS-u 39, koja se prema MSFI-ju 9 prerasporedila u Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku:

Grupa	31.12.2017.		
	Razina 1 000 kuna	Razina 2 000 kuna	Razina 3 000 kuna
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku:			
Ulaganja u investicijske fondove	291	-	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	291	-	-
Imovina raspoloživa za prodaju:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>			
Obveznice Republike Hrvatske	884.763	-	-
Obveznice financijskih institucija	-	-	-
Obveznice trgovačkih društava	770	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.583.313	-	-
Obračunata kamata	13.836	-	-
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	522
Obračunata kamata	-	-	167
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	2.482.682	-	689
Vlasnički vrijednosni papiri:			
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>			
Dionice trgovačkih društava	18.951	-	-
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Dionice inozemnih pravnih osoba	-	35	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.427	-
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	18.951	25.623	-
Ulaganja u investicijske fondove:			
Udjeli raspoređeni u imovinu raspoloživu za prodaju	793.619	-	-
Ukupno ulaganja u investicijske fondove	793.619	-	-
Ukupno imovina raspoloživa za prodaju	3.295.252	25.623	689

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

27.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

Banka	30.9.2018.		
	Razina 1 000 kuna	Razina 2 000 kuna	Razina 3 000 kuna
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku:			
<i>Kreditni po FVIDG:</i>			
Mezzanine krediti	-	-	2.466
<i>Ulaganja u investicijske fondove:</i>			
Udjeli u investicijskim fondovima po FVIDG	633.953	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri:			
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku	633.953	161	2.466
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>			
Obveznice Republike Hrvatske	1.095.066	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.814.961	-	-
Obračunana kamata	8.227	-	-
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	532
Obračunata kamata	-	-	216
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	2.918.254	-	748
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Dionice inozemnih pravnih osoba	-	38	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.693	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	-	25.731	-
Ukupno imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.918.254	25.731	748

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

27.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

U nastavku se daje pregled rasporeda financijske imovine po fer vrijednosti na dan 31. prosinca 2017. godine sukladno MRS-u 39, koja se prema MSFI-ju 9 prerasporedila u Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i Financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitku:

Banka	31.12.2017.		
	Razina 1	Razina 2	Razina 3
Imovina raspoloživa za prodaju:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>			
Obveznice Republike Hrvatske	846.428	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.583.313	-	-
Obračunana kamata	13.269	-	-
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	522
Obračunata kamata	-	-	167
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	2.443.010	-	689
Vlasnički vrijednosni papiri:			
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>			
Dionice trgovačkih društava	18.951	-	-
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Dionice inozemnih pravnih osoba	-	35	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.427	-
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	18.951	25.623	-
Ulaganja u investicijske fondove:			
Udjeli raspoređeni u imovinu raspoloživu za prodaju	788.921	-	-
Ukupno ulaganja u investicijske fondove	788.921	-	-
Ukupno imovina raspoloživa za prodaju	3.250.882	25.623	689

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

27.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

27.1.1. Razina 3 - fer vrijednosti

a) Tehnika vrednovanja korporativnih obveznica koje su raspoređene u razinu 3

Za procjenu fer vrijednosti nelikvidnih korporativnih obveznica u portfelju HBOR-a koristi se metoda diskontiranog novčanog tijeka obveznice. Fer vrijednost obveznica je sadašnja vrijednost svih budućih novčanih tijekova obveznica izračunata primjenom diskontne stope definirane kao prinos na nerizična ulaganja uvećan za premiju specifičnog kreditnog rizika za promatranu obveznicu i premiju rizika likvidnosti obveznice.

Visina diskontne stope na nerizična ulaganja izračunava se kao linearno interpolirani/ekstrapolirani prinos obveznica Republike Hrvatske istog trajanja (duracije) i iste devize kao vrednovane obveznice. Izvor informacija o prinosima na obveznice Republike Hrvatske je informacijski sustav Bloomberg.

Premija iznosa specifičnog rizika za promatranu obveznicu ovisi o HBOR-ovom internom kreditnom rejtingu izdavatelja obveznice, odnosno ako je izdavatelj član poslovne grupacije, premija rizika ovisi o internom kreditnom rejtingu matičnog društva.

b) Analiza senzitivnosti korporativne obveznice s iskazanim potencijalnim učinkom na dobit/gubitak na dan 28.9.2018. godine, uz pretpostavku promjene diskontirane stope za 2% i za 10%

Pod pretpostavkom da se tržišne kamatne stope promjene za 2% u odnosu na važeće na dan 28.9.2018. godine, efekti bi bili sljedeći:

- a) U slučaju smanjenja tržišnih prinosa na nerizična ulaganja (linearno interpolirani/ekstrapolirani prinos obveznica Republike Hrvatske istog trajanja/duracije i iste devize kao predmetna obveznica) za 2%, diskontna stopa bi iznosila 12,148%, cijena obveznica bi bila 36,40%, što bi rezultiralo povećanjem ostvarene dobiti HBOR-a za 17,18 tisuća kuna.
- b) U slučaju povećanja tržišnih prinosa na nerizična ulaganja (linearno interpolirani/ekstrapolirani prinos obveznica Republike Hrvatske istog trajanja/duracije i iste devize kao korporativne obveznice) za 2%, diskontna stopa bi iznosila 16,148%, cijena obveznice bi bila 34,18%, što bi rezultiralo smanjenjem ostvarene dobiti HBOR-a za 16,28 tisuća kuna.

Kao osnova za promjenu tržišne kamatne stope od 2% u odnosu na važeće tržišne uvjete dana 28.9.2018. godine korištena je definirana promjena kamatnih stopa iz „Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke“, a koja se koristi za izračun standardnog kamatnog šoka. („Standardni kamatni šok jest paralelni pozitivan i negativan pomak kamatnih stopa na referentnoj krivulji prinosa za 200 baznih bodova, primjenjujući donju granicu stope od 0%, osim u slučajevima u kojima je ostvariva negativna kamatna stopa.“)

U slučaju smanjenja očekivanih novčanih tijekova po korporativnoj obveznici za 10%, ostvarena dobit HBOR-a bi se smanjila za 53,15 tisuća kuna.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

27.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

27.1.1. Razina 3 - fer vrijednosti (nastavak)

c) Usklađivanje fer vrijednosti Razine 3:

Fer vrijednost financijske imovine razine 3 koja je nakon početnog priznavanja svedena na fer vrijednost – dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju*:

	30.9.2018. 000 kuna	Grupa 30.9.2017. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna	Banka 30.9.2017. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	689	601	689	601
Povećanje fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	28	22	28	22
Neto tečajne razlike	(18)	(12)	(18)	(12)
Obračunane kamate	49	51	49	51
Stanje 30. rujna	748	662	748	662

* Dužnički vrijednosni papiri - obveznice trgovačkih društava, do 1. siječnja 2018. godine su iskazani kao Imovina raspoloživa za prodaju u skladu s MRS-om 39, a od 1. siječnja 2018. godine iskazani su kao Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sukladno MSFI 9.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

28. Izvještavanje po segmentima

Osnovne informacije o segmentima su predstavljene u odnosu na poslovne segmente Grupe.

Kako Grupa ne raspoređuje administrativne troškove i glavnice po segmentima, nije prikazana profitabilnost segmenata.

Imovina i obveze po segmentima iskazani su neto, tj. bruto nakon umanjenja vrijednosti i rezerviranja, a prije uzimanja u obzir primljenih kolaterala.

Poslovanje segmenata je organizacijski i upravljački odvojeno i svaki segment predstavlja cjelinu koja pruža različite proizvode i usluge i posluje na različitim tržištima.

Poslovni segmenti:

Grupa ima sljedeće poslovne segmente:

Segment:

Poslovne aktivnosti segmenta uključuju:

Bankarske aktivnosti

financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva, financiranje infrastrukture, poticanje izvoza, potporu razvitku malog i srednjeg poduzetništva, poticanje zaštite okoliša, kao i osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika u ime i za račun Republike Hrvatske,

Osigurateljske aktivnosti

osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga,

Ostalo

izrade analiza, procjena kreditnih rizika i pružanje informacija o kreditnoj sposobnosti.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

28. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

30.9.2018.	Bankarske aktivnosti	Osiguravate- ljske aktivnosti	Ostale aktivnosti	Neraspore- đeno	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Neto prihod od kamata	307.096	1.056	-	-	308.152
Neto prihod od naknada	31.355	735	872	-	32.962
Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti	7.204	(248)	1	-	6.957
Neto zarađene premije	-	4.949	-	-	4.949
Ostali prihodi	5.958	64	219	(216)	6.025
Prihod iz poslovanja	351.613	6.556	1.092	(216)	359.045
Operativni troškovi	(119.470)	(4.100)	(891)	216	(124.245)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	(134.431)	(91)	41	-	(134.481)
Izdaci za osigurane slučajeve	-	(553)	-	-	(553)
Neto promjena pričuva	-	(833)	-	-	(833)
Ostali rashodi	-	(250)	-	-	(250)
Troškovi poslovanja	(253.901)	(5.827)	(850)	216	(260.362)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	97.712	729	242	-	98.683
Porez na dobit	-	-	-	-	-
Dobit tekućeg razdoblja	97.712	729	242	-	98.683
Imovina segmenta	27.068.856	57.524	1.295	(36.652)	27.091.023
Ukupna imovina	27.068.856	57.524	1.295	(36.652)	27.091.023
Obveze segmenta	17.116.865	14.352	82	(26)	17.131.273
Ukupna glavnica	9.951.991	5.673	912	1.174	9.959.750
Ukupne obveze i glavnica	27.068.856	20.025	994	1.148	27.091.023

Međusobni odnosi između članica Grupe iskazani su u koloni „Neraspoređeno“.

Za potrebe izrade ove bilješke Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti iskazuju se kao stavka prihoda, neovisno o ostvarenju, radi usporedivosti veličina iskazanih u Izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Grupa se odredila za jednostavan pristup iskazivanja operativnih segmenata uvažavajući osnovni poslovni model svake članice Grupe kako je prethodno opisano u ovoj bilješci.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

28. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

30.9.2017.	Bankarske aktivnosti	Osiguravate- ljske aktivnosti	Ostale aktivnosti	Neraspore- đeno	Ukupno
Neto prihod od kamata	358.502	1.234	-	-	359.736
Neto prihod od naknada	28.774	954	795	-	30.523
Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti	(18.878)	(112)	2	-	(18.988)
Neto zarađene premije	-	5.022	-	-	5.022
Ostali prihodi	6.278	56	211	(220)	6.325
Prihod iz poslovanja	374.676	7.154	1.008	(220)	382.618
Operativni troškovi	(107.296)	(4.841)	(806)	221	(112.722)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	(91.869)	(22)	(7)	-	(91.898)
Izdaci za osigurane slučajeve	-	(210)	-	-	(210)
Neto promjena pričuva	-	(1.097)	-	-	(1.097)
Ostali rashodi	-	(150)	-	-	(150)
Troškovi poslovanja	(199.165)	(6.320)	(813)	221	(206.077)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	175.511	834	195	1	176.541
Porez na dobit	-	-	-	-	-
Dobit tekućeg razdoblja	175.511	834	195	1	176.541
31.12.2017.					
Imovina segmenta	28.055.803	55.213	1.201	(36.656)	28.075.561
Ukupna imovina	28.055.803	55.213	1.201	(36.656)	28.075.561
Obveze segmenta	17.786.972	12.680	152	(30)	17.799.774
Ukupna glavnica	10.268.831	5.033	749	1.174	10.275.787
Ukupne obveze i glavnica	28.055.803	17.713	901	1.144	28.075.561

Međusobni odnosi između članica Grupe iskazani su u koloni „Neraspoređeno“.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2018. godine (nastavak)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

29. Upravljanje kapitalom

Osnovni ciljevi Grupe u upravljanju kapitalom su osiguravanje pretpostavki neograničenosti poslovanja („going-concern“) i poštivanja regulatornih i ugovornih zahtjeva od strane vjerovnika o održavanju adekvatnosti kapitala.

Grupa je odredila regulatorni kapital kao kategoriju kapitala kojom upravlja.

Regulatorni kapital u svakome trenutku mora biti najmanje na razini osnivačkog kapitala, odnosno na razini koja osigurava stopu adekvatnosti kapitala na razini od najmanje 8% te dovoljnoj za pokriće kapitalnih zahtjeva za rizike iz poslovanja.

Regulatorni kapital čini osnovni kapital umanjen za odbitne stavke.

Grupa je utvrdila mjere ostvarivanja i praćenja politike upravljanja kapitalom kako slijedi:

- Regulatorni kapital na svaki izvještajni datum u visini najmanje jednakoj iznosu osnivačkog kapitala izvještajnog razdoblja.
- Stopa adekvatnosti kapitala na izvještajni datum u visini propisanoj za banke u Republici Hrvatskoj i standardnim ugovornim financijskim klauzulama iz ugovora o zaduživanju HBOR-a na financijskim tržištima i ugovorima zaključenima s posebnim financijskim institucijama.

Od 1. siječnja 2018. godine, Grupa izračunava regulatorni kapital i kapitalne zahtjeve u skladu sa Basel II zahtjevima, dok se do 31.12.2017. godine izračunavao po Basel I zahtjevima. Izračunom prema Basel II regulativi stopa adekvatnosti kapitala je snižena te se u nastavku daje pregled stope adekvatnosti kapitala na dane 30. rujna 2018. i 31. prosinca 2017. godine.

	Grupa		Banka	
	30.9.2018.	31.12.2017.	30.9.2018.	31.12.2017.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Ukupni regulatorni kapital	9.717.997	10.487.346	9.717.047	10.485.928
Iznos izloženosti ponderiran kreditnim rizikom	15.932.833	n/p	15.923.639	n/p
Inicijalni kreditni zahtjevi za operativni rizik	903.952	n/p	884.450	n/p
Inicijalni kapitalni zahtjev za valutni rizik	256.401	n/p	244.950	n/p
Kreditnim rizikom ponderirana imovina	n/p	16.159.625	n/p	16.183.382
Kapitalni zahtjev za deviznu poziciju (valutni rizik)	n/p	129.933	n/p	113.018
Ukupno kapitalni zahtjevi	17.093.186	16.289.558	17.053.039	16.296.400
	%	%	%	%
Stopa adekvatnosti kapitala	56,85	64,38	56,98	64,35
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Potreban iznos regulatornog kapitala za pokriće kapitalnih zahtjeva prema regulatornim zahtjevima	1.367.455	1.303.165	1.364.243	1.303.712

Minimalna adekvatnost kapitala na datum izvještaja o financijskom položaju u 2018. godini bila je 8% (31. prosinca 2017.: 8%).

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za razdoblje od 1.1. do 30.9. (nerevidirano)
(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	30.9.2018. 000 kuna	30.9.2017. 000 kuna
Zarađene premije		
Zaračunana bruto premija	7.671	7.762
Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak premije	(32)	(88)
Bruto premije predane u reosiguranje	(3.156)	(3.001)
Neto zaračunate premije	4.483	4.673
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	156	834
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja	278	(573)
Neto zarađene premije	4.917	4.934
Prihodi od provizija i naknada	1.607	1.749
Neto prihodi od ulaganja	925	1.119
Ostali poslovni prihodi	67	47
Neto prihodi	7.516	7.849
Bruto izdatak za povrat premije	(463)	(329)
Udio reosiguravatelja u povratu premije	213	119
Bruto pričuva za povrate premija	(81)	(284)
Udio reosiguravatelja u pričuvi	36	99
Neto izdaci i pričuve za povrat premije	(295)	(395)
Izdaci za osigurane slučajeve	(592)	(208)
Izdaci za osigurane slučajeve, udio reosiguranja	39	59
Promjena pričuva za štete	(1.480)	(3.459)
Promjena pričuva za štete, udio reosiguranja	692	1.795
Neto izdaci za osigurane slučajeve	(1.341)	(1.813)
Troškovi pribave i marketinga	(668)	(251)
Administrativni troškovi	(4.069)	(4.325)
Ostali poslovni troškovi	(80)	(38)
Neto tečajne razlike koje ne proizlaze iz financijskih instrumenata	(83)	3
Dobit prije oporezivanja	980	1.030
Porez na dobit	-	-
Dobit/(gubitak) tekućeg razdoblja	980	1.030
Ostala sveobuhvatna dobit		
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:		
Odgođeni porez – usklađenje prethodnog razdoblja	(16)	-
Ukupno stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak	(16)	-
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:		
Dobici proizašli iz revalorizacije financijske imovine raspoložive za prodaju	912	1.969
Smanjenje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	(698)	(1.189)
Prijenos realiziranog dobitka po imovini raspoloživoj za prodaju u IDG	-	(1)
Prijenos realiziranog gubitka po imovini raspoloživoj za prodaju u IDG	-	6
Odgođeni porez	(37)	(140)
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	177	645
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	161	645
Ukupna sveobuhvatna dobit prije oporezivanja	1.141	1.675
Ukupna sveobuhvatna dobit za raspodjelu:		
Vlasnicima društva	1.141	1.675

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO (nastavak)
 Izvještaj o financijskom položaju
 na dan (nerevidirano)
 (Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	30.9.2018. 000 kuna	31.12.2017. 000 kuna
Imovina		
Dugotrajna imovina		
Nekretnine i oprema	58	41
Nematerijalna imovina	20	2
Ulaganja koja se drže do dospjeća	1.375	1.399
Odgođena porezna imovina	315	231
Ukupna dugotrajna imovina	1.768	1.673
Kratkotrajna imovina		
Ulaganja raspoloživa za prodaju	40.547	44.370
Ulaganja po fer vrijednosti kroz IDG	292	291
Depoziti u bankama	-	-
Potraživanja iz poslova osiguranja	1.418	6.631
Ostala potraživanja	258	385
Novac i novčani ekvivalenti	14.017	2.534
Ukupna kratkotrajna imovina	56.532	54.211
Ukupna imovina	58.300	55.884
Kapital i obveze		
Kapital		
Temeljni kapital	37.500	37.500
Akumulirani gubitak	2.237	1.167
Ostale rezerve	3.176	2.999
Dobit tekućeg razdoblja	980	1.417
Ukupan kapital	43.893	43.083
Tehničke pričuve		
Bruto tehničke pričuve	23.387	16.726
Tehničke pričuve – udio reosiguranja	(13.696)	(7.873)
	9.691	8.853
Kratkotrajne obveze		
Obveze iz poslova osiguranja	2.306	1.183
Ostale obveze	2.410	2.765
Ukupno obveze	4.716	3.948
Ukupno kapital i obveze	58.300	55.884

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO (nastavak)
 Izvještaj o novčanim tokovima
 za razdoblje od 1.1. do 30.9. (nerevidirano)
 (Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	30.9.2018. 000 kuna	30.9.2017. 000 kuna
Poslovne aktivnosti		
Dobit prije oporezivanja	980	1.030
<i>Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti</i>		
Amortizacija	35	46
Dobitak/(gubitak) od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	74	28
Porez na dobit	-	-
Obračunane kamate	257	114
<i>Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnoga kapitala</i>	1.346	1.218
Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima		
Neto (dobitak) od ulaganja u imovinu raspoloživu za prodaju	-	5
Smanjenje diskonta po imovini raspoloživoj za prodaju i imovini do dospijeca	172	319
Neto (gubitak) od imovine po fer vrijednosti u IDG	(4)	(4)
Potraživanja po premijama	5.327	(356)
Neto (povećanje)/smanjenje ostale imovine	(46)	1.639
Neto smanjenje/(povećanje) imovine i obveza iz poslova osiguranja	1.123	(3)
Neto povećanje tehničkih pričuva	398	1.588
Neto (smanjenje)/povećanje ostalih obveza	(398)	37
Neto novčana sredstva ostvarena u poslovnim aktivnostima	7.918	4.443
Ulagateljske aktivnosti		
Neto (kupovina) imovine raspoložive za prodaju	(1.500)	(6.590)
Neto prodaja imovine raspoložive za prodaju	5.000	3.744
Neto (nabava) nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine	(70)	(10)
Neto novčana sredstva ostvarena/(uporabljena) u ulagateljskim aktivnostima	3.430	(2.856)
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente		
Neto tečajne razlike	135	148
Neto učinak	135	148
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata	11.483	1.735
Stanje na dan 1. siječnja	2.534	551
Neto povećanje novca	11.483	1.735
Stanje na dan 30. rujna	14.017	2.286

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO (nastavak)
 Izvještaj o promjenama na kapitalu
 za razdoblje od 1.1. do 30.9. (nerevidirano)
 (Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Temeljni kapital 000 kuna	Akumulirani gubitak 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Neto dobit tekuće godine 000 kuna	Ukupni kapital koji pripada vlasnicima društva 000 kuna	Ukupni kapital 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2017. godine	37.500	(148)	2.188	1.315	40.855	40.855
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	1.030	1.030	1.030
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	645	-	645	645
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	645	1.030	1.675	1.675
Prijenos dobiti iz 2016. godine u zadržanu dobit	-	1.315	-	(1.315)	-	-
Stanje 30. rujna 2017. godine	37.500	1.167	2.833	1.030	42.530	42.530
Stanje 1. siječnja 2018. godine	37.500	1.167	2.999	1.417	43.083	43.083
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	980	980	980
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	177	-	177	177
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	177	980	1.157	1.157
Usklada stanja 1.1.2018. Prijenos dobiti iz 2017. godine u zadržanu dobit	-	-	-	(347)	(347)	(347)
	-	1.070	-	(1.070)	-	-
Stanje 30. rujna 2018. godine	37.500	2.237	3.176	980	43.893	43.893